

**Fonden for økologisk landbrug
cvr. nr. 33 33 51 13**

**Årsregnskab 2025
1. januar 2025 – 31. december 2025**

Årsregnskabet for Fonden for økologisk landbrug omfatter årsregnskab med indtægter og udgifter, balance og noter samt supplerende noter. Årsregnskabet er baseret på tilskudsregnskaber fra modtagere af tilskud fra fonden.

Indholdsfortegnelse

Fondsoplysninger	3
Ledelsesberetning	4
Ledelsespåtegning	10
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	11
Anvendt regnskabspraksis	14
Regnskab	15
Balance	17
Noter til indtægter og udgifter	19
Oversigter over fondens puljer	22
Supplerende oplysninger	28
Opgørelse over de seneste 5 regnskabsår	37

Fondsoplysninger

Navn: Fonden for økologisk landbrug
Vesterbrogade 4A, 4.
1620 København V
tlf. 33 39 40 00
CVR 33 33 51 13
oekologifonden.dk
oekologifonden@oekologifonden.dk

Bestyrelse: Thomas Roland, formand
Jørgen Eriksen, næstformand
Brian Holm
Camilla Udsen
Dorrit Andersen
Lars Juhl Munkholm
Maria Bast
Ninna Rieper Boesen (orlov)
Ole Andresen
Stine Hjarnø Jørgensen
Svend Daverkosen
Veronika Hansen

Administrator: Landbrug & Fødevarer F.m.b.A
Axelborg
Vesterbrogade 4A, 4.
1620 København V

Revision: Deloitte
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr.: 33 96 35 56
Weidekampsgade 6
2300 København S
www.deloitte.dk
Tlf. 36 10 20 30

Ledelsesberetning

Fondens formål

Fonden for økologisk landbrug blev oprettet pr. 1. januar 2002, og har til formål er at styrke udviklingsmuligheder og konkurrenceevnen for økologisk landbrug.

Fonden er reguleret i henhold til lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for landbruget m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 115 af februar 2020 (landbrugsstøtteleven).

Fonden kan i henhold til landbrugsstøtteleven finansiere foranstaltninger inden for følgende hovedformål: Fremstødsforanstaltninger, forskning og udvikling, kvalitetsordninger, rådgivning, vidensudveksling og informationsaktioner, sygdomsforebyggelse, sygdomsbekæmpelse, dyrevelfærd jf. BEK nr. 1290 af 28/11/2024, særlige foranstaltninger, medfinansiering af initiativer under EU-programmer samt i øvrigt foranstaltninger, som ministeren godkender.

Til finansiering af foranstaltningerne modtager fonden årligt midler, som Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har afsat på finansloven, jf. §24.24.51. Derudover kan fonden modtage andre midler, som ministeren udtrykkeligt giver tilladelse til.

Fondens ledelse

Fonden ledes af en bestyrelse med 12 medlemmer, som består af otte repræsentanter for landbruget og fire repræsentanter for offentlige interesser. Repræsentanterne for landbruget udpeges af miljø- og fødevareministeren efter forudgående udtalelse i enighed fra Landbrug & Fødevarer og Økologisk Landsforening. Repræsentanterne for offentlige interesser udpeges af miljø- og fødevareministeren efter fælles udtalelse fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Forbrugerrådet og Det Frie Forskningsråd. Bestyrelsesmedlemmer udpeges for en periode på fire år.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri udpegede pr. 1. november 2024 ny bestyrelse for fonden. Bestyrelsen er udpeget for perioden 1. november 2024 til 31. oktober 2028.

Årets aktiviteter

Der blev i 2025 blevet afholdt følgende bestyrelsesmøder:

1. Fonden afholdt første bestyrelsesmøde den 26. februar, hvor bestyrelsen vedtog en ny strategi for perioden 2026-2029 for den ordinære pulje og en etårig strategi for 2026 for særpuljerne (Eksportfremme, National Afsætning, Viden & Kompetence og Køkkenomstilling). Desuden blev åbningen af ansøgningsrunden for 2026 fastlagt, samt status for indeværende budgetår 2025.
2. Fondens andet møde blev afholdt 10. juni. Centrale punkter på dagsordenen var fondens regnskab for 2024, mundtlige afrapportering fra et udvalgt projekt fra 2024, status for indeværende budgetår 2025.
3. Tredje møde blev afholdt 24. september og var årets første bevillingsmøde. Det centrale punkt på dagsordenen var derfor behandling af ansøgninger vedrørende tilskud i 2026 for den ordinære pulje (landbrugsproduktion) og Eksportfremme. Derudover blev der givet en kort status på indeværende budgetår 2025 samt en evaluering af de to puljers ansøgningsrunder.
4. Fjerde møde blev afholdt 24. oktober og var årets andet bevillingsmøde. Det centrale punkt på dagsordenen var derfor behandling af ansøgninger vedrørende tilskud i 2026 for National Afsætning, Viden 6 Kompetence og Køkkenomstilling. Derudover blev der evalueret af de tre puljers ansøgningsrunder.

Derudover er der i skriftlig procedure blev truffet beslutninger om projektførlængelser og ændringsansøgninger.

Katrine Lindegaard der var udpeget som bestyrelsesmedlem som repræsentant for offentlige interesser ønskede at udtræde i november 2024 og pladsen stod vakant indtil juni 2025, da nuværende Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (tidligere Landbrugs- og Fiskeristyrelsen) udpegede en efterfølger pr. 18. juni 2025: Det var Veronika Hansen.

Fondens budget for 2025

Den ordinære pulje:

Ansøgningsrunden for den ordinære pulje Landbrugsproduktion for tilskud i 2025 blev afviklet med ansøgningsfrist 1. juli 2024. Bestyrelsen bevilgede tilskud til gennemførelse af 23 inklusive overførsler fra året før for sammenlagt 11.008 t.kr. Center for Frilandsdyrs tre projekter blev overført til Innovationscenter for Økologisk Landbrug med godkendelsen 9. december 2024. Midlerne til finansiering af 2025-projekterne/bevillingerne var afsat på finansloven for 2025, og blev overført til fonden i 2025.

Særpuljerne:

Ansøgningsrunderne for tilskud i 2025 blev afviklet på baggrund af egne strategier for bevillingsårene 2022–2025 for de respektive særpuljer. Midlerne til finansiering af 2025-projekterne var afsat på finansloven 2024 og blev overført til fonden i 2024. Midlerne indgår derfor i overførslen fra 2024 til 2025.

For bevillingsåret 2025 blev der afviklet ansøgningsrunder for fem særpuljer:

- Eksportfremme med ansøgningsfrist 3. juli 2024.
- National Afsætning med ansøgningsfrist 19. august 2024.
- Viden & Kompetence med ansøgningsfrist 19. august 2024.
- Køkkenomstilling med ansøgningsfrist 23. september 2024.
- Plantebaserede fødevarer med ansøgningsfrist 23. september 2024.

Der er budgetteret med en indtægt på 46.200 t.kr i 2025 i forbindelse med udmøntning af delaftale om Grøn Fond den 15. april 2024. Fonden fik først besked om udmøntning af de 36,3 mio. kr. heraf og efterfølgende besked om de resterende 9,9 mio. kr. Fonden har i august 2025 derudover fået oplyst at Fonden får tilført yderligere i alt 20 mio. kr. som en del af udmøntning af aftale om implementering af et grønt Danmark af 18. november 2024. Heraf er 10 mio. kr. indtægt i ændringsbudget 2025 til udmøntning af projekter i fondens bevillingsår 2026 jf. aktstykke nr. 334 og er taget med under Indtægter i 2025. Der er desuden sket en pris- og lønregulering på 300 t.kr. der er medregnet i denne post. De samlede indtægter beløber sig dermed til 56.500 t.kr. i særbevilling og anden indtægt.

Udmøntningen af en andel af midlerne er sket ved en ansøgningsrunde i 2024 og er bevilget til gennemførelse af projekter i bevillingsåret 2025. Midlerne, som er overført fra den nuværende Styrelse for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (tidligere Landbrugs- og fiskeristyrelsen) i 2025, er indtægtsført i 2025, idet der er anvendt midler heraf til administration i forbindelse med afviklingen af ansøgningsrunderne for bevillingsåret 2026. En stor del af midlerne indgår dog i overførslen til næste år.

Arsregnskabet for 2025

Fondens årsregnskab for perioden 1. januar – 31. december 2025 er udarbejdet efter reglerne i bekendtgørelse om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet, jf. nr. 1329 af 2. december 2024.

Regnskabet viser en overførsel fra 2024 på 46.561 t.kr, herunder særbevillingerne overført til fonden i 2024 jf. økologiaftaler. Fondens ordinære indtægter i form af overførte promillemidler fra Landbrugs- og Fiskeristyrelsen (nuværende Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri) udgør i alt 10.000 t.kr. Der har været renteindtægter (inkl. gebyrer) på 1.050 t.kr. som følge af fondens indestående i banken. Derudover indtægter i form af særbevillinger på 56.500 t.kr. jf. politiske aftaler om midler til udvikling af økologien. Midlerne er indtægtsført i 2025. Udmøntningen af en del af midlerne er sket i efteråret 2025 og er bevilget til projekter som gennemføres i 2026. Midlerne indgår derfor i overførslen til næste år dvs. 2026-budgettet.

Fondens samlede tilskud i 2025 udgør 49.883 t.kr. I forhold til de samlede budgetterede bevillinger på 54.256 t.kr, er der tale om en difference på 4.373 t.kr., hvilket skyldes et mindre forbrug af ansøgerne ift. tilsagnet. Der er ni projektforlængelser fra 2024, som er blevet afviklet i 2025. En specifikation af de anvendte midler på puljeniveau kan læses i næste afsnit. Udgifter til den samlede administration er 1.914 t.kr., heraf udgøre fondsadministration af særpuljerne

i alt (afrundet) 1.055 t.kr. De andre administrationsudgifter dækker over udgifter til revision, advokatbistand, effektvurdering og bestyrelshonorarer samt befordringsgodtgørelse.

Fondens samlede udgifter udgør 51.797 t.kr., hvilket giver en overførsel på 62.313 t.kr. til 2026. Den høje overførsel til 2026 skyldes navnlig midlerne under særpuljerne, som er overført til fonden i 2025. Disse midler disponerede fonden over i 2025 ved fastlæggelsen af 2026-budgettet. Overførslen skyldes desuden, at en række af de tilskud, som fonden bevilgede for bevillingsåret 2025, ikke blev udnyttet fuldt ud af tilskudsmodtagerne dels grundet færre udgifter end budgetteret og forsinkelser i projektafviklingen. Fonden har godkendt en række projektførlængelser med henblik på at gennemføre planlagte 2025-aktiviteter i 2026.

Overblik over fondens bevillinger i budget og regnskab kan ses i indeværende regnskabsafsnit: "Oversigter over fondens puljer".

Fondens anvendelse af midlerne i 2025

Fonden har i 2025 ydet tilskud til 80 projekter, fordelt under seks forskellige puljer og 36 forskellige tilskudsmodtagere. Fondens fem største tilskudsmodtagere samlet set er Økologisk Landsforening, Innovationscenter for Økologisk Landbrug, Landbrug & Fødevarer, Nordjysk Mad og Forenede Service A/S.

Tilskuddenes fordeling efter landbrugsstøttelovens hovedformål fremgår af regnskabet. Fonden giver tilskud under fire af hovedformålene. Heraf er hovedformålet *Fremstødsforanstaltninger* klart det største hovedformål med en andel på godt 50 pct. af de samlede tilskud på 49.883 t.kr. Derefter kommer hovedformålene *Videnudveksling og informationsaktioner* med en andel på godt 27 pct., *Forskning og udvikling* med en andel på godt 16 pct., samt *Rådgivning* med en andel på godt 6 pct. Baggrunden for den store andel til *Fremstødsforanstaltninger* skyldes navnlig det store fokus på fremme af afsætningen i særpuljerne. Baggrunden for den store andel til *Videnudveksling og informationsaktioner* skyldes navnlig fokus på uddannelse af køkkenpersonale i puljen Køkkenomstilling.

De støttede projekter er på baggrund af tilskudsmodtagernes afrapportering fagligt omtalt i noterne til de supplerende oplysninger. Der henvises således hertil. I det efterfølgende gives en status for de respektive seks puljer for bevillingsåret / regnskabsåret 2025.

1. Landbrugsproduktion – den ordinære pulje

Antal tilskudsmodtagere, projekter og samlet anvendt tilskud jf. 2025-regnskabet:

- 7 tilskudsmodtagere
- 23 projekter, hvoraf tre projekter er projektoverdraget fra Center for Frilandsdyr til Innovationscenter for Økologisk Landbrug (inkl. fire projektførlængelse fra 2024) med et samlet anvendt tilskud på 10.604 t.kr.
- 1 projekt med et samlet beløb på 295 t.kr. er blevet projektførlængede med henblik på at gennemføre planlagte aktiviteter i 2026.

2. Særpulje: Eksportfremme

Antal tilskudsmodtagere, projekter og samlet anvendt tilskud jf. 2025-regnskabet:

- 4 tilskudsmodtagere
- 12 projekter med et samlet anvendt tilskud på 9.133 t.kr.
- 2 projekter med et samlet beløb på 610 t.kr. er blevet projektførlængede med henblik på at gennemføre planlagte aktiviteter i 2026.

3. Særpulje: National Afsætningsfremme

Antal tilskudsmodtagere, projekter og samlet anvendt tilskud jf. 2025-regnskabet:

- 6 tilskudsmodtagere
- 15 (inkl. 2 projektførlængelser fra 2024) projekter med et samlet anvendt tilskud på 13.218 t.kr.
- 1 projekt med et samlet beløb på 137 t.kr. er blevet projektførlængede med henblik på at gennemføre planlagte aktiviteter i 2026.

4. Særpulje: Viden & Kompetence

Antal tilskudsmodtagere, projekter og samlet anvendt tilskud jf. 2025-regnskabet:

- 3 tilskudsmodtagere
- 3 projekter med et samlet anvendt tilskud på 3.427 t.kr.

5. Særpulje: Køkkenomstilling

Antal tilskudsmodtagere, projekter og samlet anvendt tilskud jf. 2025-regnskabet:

- 22 tilskudsmodtagere
- 22 projekter (inkl. 1 projektførlængelse fra 2024) med et samlet anvendt tilskud på 11.308 t.kr.
- Heraf er et projekt med et samlet tilsagnsbeløb på 70 t.kr. annulleret af tilsagnshaver i 2025.

6. Særpulje: Plantebaserede fødevarer

Antal tilskudsmodtagere, projekter og samlet anvendt tilskud jf. 2025-regnskabet:

- 2 tilskudsmodtagere
- 5 projekter (inkl. 2 projektførlængelser fra 2024) med et samlet anvendt tilskud på 2.193 t.kr.

Begivenheder efter balancedagen

Der er efter balancedagen ikke indtrådt begivenheder, som forrykker vurderingen af årsregnskabet.

Årlig status for aktiviteter og resultater af årets støttede projekter

Fonden skal i henhold til administrationsbekendtgørelsen give en årlig status for aktiviteter og resultater af årets støttede projekter. I afsnittene overfor er der redegjort for antal bevilgede og gennemførte projekter samt den overordnede økonomi for de gennemførte projekter, herunder fordelingen på tilskudsmodtagere. I dette afsnit gives en overordnet status for årets støttede projekter.

Projekterne har udarbejdet en skriftlig afrapportering, hvor de har redegjort for, om projekterne har opnået de forventede leverancer og de forventede effekter, samt beskrevet projektets resultater og hvornår resultaterne forventes at blive implementeret.

Det nedenstående afsnit omhandler den ordinære pulje, eksportfremme, national afsætning, viden & kompetence samt plantebaserede fødevarer. Projekterne i disse puljer er inddelt i *generelle projekter* (forskning og forsøg, rådgivning, sygdomsforebyggelse, sygdomsbekæmpelse, dyrevelfærd, kontrol og uddannelse) og *fremstødsforanstaltninger*. Puljen for køkkenomstilling har sit særskilte afsnit.

Generelle projekter og fremstødsforanstaltninger/afsætningsfremme:

Projekterne lever i høj grad op til de mål, der er sat, og som fondsbestyrelsen har bevilget midler til. Over halvdelen (57 pct.) af de *generelle projekter* (forskning og forsøg, rådgivning, sygdomsforebyggelse, sygdomsbekæmpelse, dyrevelfærd, kontrol og uddannelse) har nået alle leverancer, som var forventet ved projekternes start. Dertil angiver over fire ud af ti (43 pct.) projektledere, at deres respektive projekter har opnået de fleste af de forventede leverancer. Ingen (0 pct.) af projektledere angiver, at de har opnået enten "halvdelen", "færre end halvdelen" eller "ingen" af de forventede leverancer.

Som del af spørgeskemaet er projektlederne blevet spurgt ind til, hvilke af fondens effektindikatorer som de respektive projekter understøtter.

For de *generelle projekter* angiver godt halvdelen (57 pct.) af projektlederne, at deres projekter understøtter fondens effektindikator om udviklingen i det økologiske landbrugsareal i Danmark. Derudover angiver knap en tredjedel (30 pct.), at projekterne understøtter andre effekter end fondens fastlagte effektindikatorer. Endelig angiver godt hver femte (22 pct.) projektleder, at deres projekter understøtter effektindikatoren om udviklingen i produktionen af økologisk protein i Danmark.

Projekterne med fokus på *fremstødsforanstaltninger/afsætningsfremme* lever ligeledes i høj grad op til de mål, der er fastsat ved bevillingen. Over halvdelen (56 pct.) af projekterne har nået alle de leverancer, som var forventet ved projekternes start. Derudover angiver godt fire ud af ti (41 pct.) projektledere, at deres projekter har opnået de fleste af de forventede leverancer. En mindre andel (3 pct.) af projektlederne vurderer, at projekterne har opnået "færre end halvdelen" af de forventede leverancer. Årsagen hertil skyldes primært en stor afhængighed hos eksterne samarbejdspartnere såsom myndigheder i andre lande. De manglende aktiviteter er projektførlængt og forventes at blive afsluttet i løbet af 2026.

Samlet set indikerer resultaterne, at projekterne i meget vid udstrækning har opfyldt deres forventede leverancer.

For projekter med fokus på *fremstødsforanstaltninger/afsætningsfremme* angiver omkring to tredjedele (66 pct.) af projektlederne, at deres projekter understøtter udviklingen af det økologiske marked i Danmark, herunder i detailhandlen og i fødevarersektoren. Derudover angiver knap seks ud af ti (59 pct.), at projekterne understøtter fondens effektindikator om udviklingen i det økologiske landbrugsareal i Danmark. Endelig angiver godt halvdelen (56 pct.) af projektlederne, at deres projekter bidrager til andre effekter end fondens formelle effektindikatorer.

Køkkenomstilling:

Udover generelle projekter og fremstødsforanstaltninger/afsætningsfremme har Fonden for Økologisk Landbrug også støttet projekter med fokus på køkkenomstilling. Formålet med økologisk omstilling af professionelle køkkener (både private og offentlige køkkener) er at øge økologiprocenten i de mange daglige måltider, der serveres i landets professionelle køkkener. Fondens midler er i den forbindelse blandt andet anvendt til kompetenceudvikling af køkkenpersonale samt tilknyttede medarbejdere, herunder pædagogisk personale og social- og sundhedspersonale.

Hovedformålet med køkkenomstilling er som nævnt at øge økologiprocenten i de mange daglige måltider, der serveres i landets professionelle køkkener. Af projekternes afrapportering fremgår det, at der har været en tydelig positiv udvikling i økologiprocenten blandt tilskudsmodtagerne. Den gennemsnitlige økologiprocent var ved projektstart på 50 pct., mens den ved projektafslutning var steget til 69 pct. Samlet set svarer dette til en stigning i økologiprocenten på 19 procentpoint i løbet af projektperioden.

Formålet med køkkenomstilling er desuden at udbrede Det Økologiske Spisemærke, som bidrager til at fastholde og videreudvikle økologien i professionelle køkkener på længere sigt. To ud af fem køkkener (40 pct.) har Det Økologiske Spisemærke i sølv, hvilket svarer til en økologiprocent på mellem 60 og 90 pct. Derudover har knap fire ud af ti køkkener (38 pct.) spisemærket i bronze, som markerer en økologiprocent på mellem 30 og 60 pct.

En mindre andel af køkkenerne, svarende til godt hver syvende (14 pct.), har opnået Det Økologiske Spisemærke i guld, hvilket indikerer en økologiprocent på mellem 90 og 100 pct. Endelig angiver 8 pct. af køkkenerne, at de endnu ikke har Det Økologiske Spisemærke. Projektlederne peger dog på, at en stor del af disse køkkener har til hensigt at ansøge om spisemærket i 2026. Samlet set indikerer dette, at hovedparten af køkkenerne allerede lever op til kravene for spisemærket eller forventes at gøre det inden for den nærmeste fremtid.

Finansiering fra EU's genopretningsmidler NextGenerationEU - status for målopfyldelsen

Fondens særpuljer er i perioden 2022-2025 helt eller delvist finansierede af EU's genopretningsmidler NextGenerationEU. Det drejer sig om hovedparten af bevilgede projekter under følgende puljer: Eksportfremme, National Afsætning, Viden & Kompetence, Køkkenomstilling og Plantebaserede Fødevarer.

Der er fra ministeriets side fastlagt følgende målsætninger:

1. *At least 40 projects under The Foundation for Organic Farming completed* (Puljer: Eksportfremme, National Afsætning, Viden & Kompetence)
2. *At least 160 public kitchens have recieved competence development supporting organic transition* (Pulje: Køkkenomstilling)
3. *At least 10 projects that aims to support the development of more organic, plant-based food is completed* (Pulje: Plantebaserede Fødevarer)

Status efter regnskabsaflæggelserne for 2022, 2023, 2024 og 2025 er følgende:

Ad 1: 85 projekter er gennemførte. Det vil sige, at målet om 40 gennemførte projekter er opnået (Af de 85 projekter er to projektførlænget til 2026 under Eksportfremme-puljen).

Ad. 2: 31 omstillingsprojekter er gennemført, der til sammen har involveret 506 køkkener. Målet om at mindst 160 offentlige køkkener har modtaget kompetenceudvikling, er derfor opnået.

Ad. 3: 27 projekter er gennemførte. Det vil sige at målet om 10 gennemførte projekter er opnået.

Fondens egenkontrol

Fonden skal i henhold til administrationsbekendtgørelsen nr.1329 af 2. december 2024 sørge for at der udføres egenkontrol, der sikrer, at tilskudsforvaltningen er i overensstemmelse med de forvaltningsmæssige regler og principper, som beskrevet i Økonomistyrelsens vejledning om effektiv tilskudsforvaltning. Gældende Vejledning om effektiv tilskudsforvaltning af juni 2024 og marts 2016.

Fondens egenkontrol er beskrevet i et egenkontrolprogram. I henhold til administrationsbekendtgørelsen er resultatet af den udførte egenkontrol blevet opsummeret i en rapport for kalenderåret 2025. Den revisorattesterede rapport skal i henhold til bekendtgørelsen indsendes til Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri sammen med årsregnskabet. I ledelsesberetningen til årsregnskabet skal der redegøres for resultatet af den udførte egenkontrol.

Det er i fondens egenkontrolrapport konkluderet, at fondens tilskudsforvaltning i 2025 i al væsentlighed har levet op til de forvaltningsretlige regler og principper som beskrevet i Økonomistyrelsens vejledning om effektiv tilskudsforvaltning, samt landbrugsstøtteleven, administrationsbekendtgørelsen og øvrig lovgivning.

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og administrator har dags dato behandlet og godkendt årsregnskab for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2025 for Fonden for økologisk landbrug.

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse om administration og revision af produktionsskatter og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet, jf. nr. 1329 af 2. december 2024.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af fondens aktiver og passiver, finansielle stilling pr. 31. december 2025 samt af resultatet af fondens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2025.

Det er vores opfattelse, at der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at de dispositioner der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Ledelsesberetningen indeholder desuden efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold beretningen vedrører.

Årsregnskabet godkendes hermed.

Aarhus, 4. juni 2026

Administrator

_____
Tue Sylvest

Bestyrelse

_____ Thomas Roland Formand	_____ Jørgen Eriksen Næstformand	_____ Brian Holm
_____ Camilla Udsen	_____ Dorrit Andersen	_____ Lars Juhl Munkholm
	<i>Midlertidig orlov</i>	
_____ Maria Bast	_____ Ninna Rieper Boesen	_____ Ole Andresen
_____ Stine Hjarnø Jørgensen	_____ Svend Daverkosen	_____ Veronika Hansen

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til bestyrelsen for Fonden for økologisk landbrug

Revisionspåtegning på årsregnskabet

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Fonden for økologisk landbrug for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2025, der omfatter resultatopgørelse, balance og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af fondens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2025 samt af resultatet af fondens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2025 i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af fonden i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisoreres etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav og IESBA Code. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Fonden har som sammenligningstal til indtægter og udgifter samt noter og supplerende oplysninger medtaget godkendte budgetter. Budgetterne har, som det fremgår af årsregnskabet, ikke været underlagt revision.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere fondens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere fonden, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af fondens interne kontrol,
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om fondens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at fonden ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdets regler.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ledelsen er også ansvarlig for, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved driften af fonden og forvaltningen af de midler, der er omfattet af årsregnskabet. Ledelsen har i den forbindelse ansvar for at etablere systemer og processer, der understøtter sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at gennemføre juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. Dette indebærer, at vi vurderer risikoen for, at der er væsentlige regelbrud i de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, eller væsentlige forvaltningsmangler i de systemer og processer, som ledelsen har etableret. På grundlag af risikovurderingen fastlægger vi de afgrænsede emner, som vi skal udføre juridisk-kritisk revision eller forvaltningsrevision af.

Ved en juridisk-kritisk revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed, om de dispositioner, der er omfattet af det udvalgte emne, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ved en forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de systemer, processer eller dispositioner, der er omfattet af det udvalgte emne, understøtter skyldige økonomiske hensyn ved driften af fonden og forvaltningen af de midler, der er omfattet af årsregnskabet.

Vores revision af hvert udvalgt emne tager sigte på at opnå tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis som grundlag for en konklusion med høj grad af sikkerhed om det pågældende emne. Ved en revision kan der ikke opnås fuldstændig sikkerhed for at opdage alle regelbrud eller forvaltningsmangler. Da vi alene har udført juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af de udvalgte emner, kan vi ikke udtale os med sikkerhed om, at der ikke kan være væsentlige regelbrud eller væsentlige forvaltningsmangler på områder, der falder uden for de udvalgte emner.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom i denne udtalelse.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

København, 4. juni 2026

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr.: 33 96 35 56

Peter Kyhnaav-Vejgaard
Statsautoriseret revisor
MNE-nr.: mne42833

Irene Bendid Nørskov Jensen
Statsautoriseret revisor
MNE-nummer.: mne51525

Anvendt regnskabspraksis

Årsregnskabet for perioden 1. januar – 31. december 2025 er udarbejdet i overensstemmelse med god regnskabs-sik i overensstemmelse med bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde mv. inden for jordbrugsområdet.

Regnskabet er opstillet i Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris skabelon herfor.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

Resultatopgørelsen

Indtægter

Indtægter er periodiseret i fuldt omfang.

Overført overskud fra tidligere år indregnes som indtægter i indeværende år, da det overførte overskud skal dække indeværende års aktiviteter.

Udgifter

Bevilgede tilskud er udgiftsført i henhold til tilskudsberettigede omkostninger i indkomne tilskudsregnskaber for regnskabsåret. Tilskudsregnskaberne er udarbejdet i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse nr. 2198 af 26. november 2021 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde mv. inden for jordbrugs-området.

Fondsadministrationsomkostninger omfatter omkostninger ved administrationen af fonden, og indregnes i det regn-skabsår de vedrører.

Balancen

Likvider

Likvide beholdninger omfatter almindelige bankindeståender.

Skyldige tilskud

Skyldige tilskud vedrører den andel af tilskudsmodtagers anvendte tilskud, som endnu ikke er udbetalt.

Skyldig skat

Fonden er oprettet ved lov og fungerer som offentligt forvaltningsorgan. Fonden er derfor ikke skattepligtig efter selskabsskatteloven eller fondsbeskatningsloven og betaler ikke skat af årets resultat.

Fonden for økologisk landbrug - Regnskab 2025

	Beløb i 1000 kr.	Ændrings- budget 2025	Regnskab 2025	Relativ fordeling	Afvigelse
Note		i 1.000 kr.	i 1.000 kr.	i %	i %
INDTÆGTER:					
1	Overført fra forrige år	46.561	46.561	40,80	0,00
2	Produktionsafgifter	0	0	0,00	-
3	Promillemidler	10.000	10.000	8,76	0,00
4	Særbevilling og anden indtægt	56.500	56.500	49,51	0,00
5	Renter	1.100	1.050	0,92	-4,57
I. Indtægter i alt		114.161	114.111	100,00	-0,04
UDGIFTER:					
Samlede tilskud fordelt på formål					
	Fremstødsforanstaltninger i alt	27.188	25.005	50,13	-8,03
	Forskning og udvikling i alt	8.956	8.075	16,19	-9,84
	Kvalitetsordninger i alt	0	0	-	-
	Rådgivning i alt	3.461	3.033	6,08	-12,37
	Videnudveksling og informationsaktioner i alt	14.651	13.770	27,60	-6,01
	Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	-	-
	Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	-	-
	Dyrevelfærd jf. BEK nr. 1290 af 28/11/2024	0	0	-	-
6	Særlige foranstaltninger i alt	0	0	-	-
	Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	0	0	-	-
II. Udgifter til formål i alt		54.256	49.883	100,00	-8,06
7 Fondsadministration					
8	Fondsadministration - særpuljer	500	1.055	55,10	110,95
	Revision	250	276	14,41	10,30
	Advokatbistand	100	21	1,08	-79,38
9	Effektvurdering	100	23	1,22	-76,56
	Ekstern projektvurdering	0	0	0,00	-
10	Øvrig godkendte administrationsudgifter	0	0	0,00	-
11	Bestyrelseshonorar/ befordringsgodtgørelse	565	540	28,19	-4,48
12	Tab på debitorer	0	0	0,00	-
III. Administration i alt		1.515	1.914	100,00	26,35
IV. Udgifter i alt		55.771	51.797		-7,13
13	Overførsel til næste år	58.390	62.313		
	Overførsel til næste år i pct. af årets udgift	104,7%	120,3%		
Heraf udisponerede midler			61.271		
	Overførsel af udisponerede midler i pct. af årets udgift		118,3%		

Fonden for økologisk landbrug - Regnskab 2025

	Beløb i 1000 kr.	Ændrings- budget 2025	Regnskab 2025	Relativ fordeling	Afvigelse
Note		i 1.000 kr.	i 1.000 kr.	i %	i %

15 Supplerende oplysninger:

Samlede tilskud fordelt på tilskudsmodtagere

Økologisk Landsforening i alt	12.840	12.351	24,76	-3,81
Innovationscenter for Økologisk Landbrug i alt	12.589	11.967	23,99	-4,94
Landbrug & Fødevarer i alt	10.883	9.578	19,20	-11,99
Nordjysk Mad I/S i alt	1.166	1.140	2,29	-2,23
Forenede Service A/S i alt	1.069	1.069	2,14	0,00
Kerteminde Kommune i alt	1.019	1.019	2,04	0,00
Nyborg Kommune i alt	1.032	1.005	2,01	-2,62
Center for Bæredygtige Hospitaler i alt	1.414	928	1,86	-34,37
Producentsammenslutningen BAD (Bio Aus Dänemark) i alt	855	855	1,71	0,00
Ærø Madservice i alt	884	827	1,66	-6,45
Foreningen for Biodynamisk Jordbrug i alt	820	820	1,64	0,00
Food from Denmark i alt	881	697	1,40	-20,89
Slagelse Kommune i alt	627	568	1,14	-9,41
Skanderborg Kommune i alt	567	542	1,09	-4,41
Kolding Kommune i alt	528	524	1,05	-0,76
Fredensborg Kommune i alt	528	523	1,05	-0,95
Ishøj Kommune i alt	522	522	1,05	0,00
Hillerød Kommune i alt	519	519	1,04	0,00
Halkær Kro og Kulturhus i alt	504	471	0,94	-6,55
Høje-Taastrup Kommune i alt	453	443	0,89	-2,21
Næstved Kommune i alt	441	433	0,87	-1,81
HortiAdvice i alt	393	366	0,73	-6,87
Grøn Kirke (under Danske Kirkers Råd) i alt	499	362	0,73	-27,45
D&K Gruppen i alt	361	361	0,72	0,00
Danmarks Biavlforening i alt	331	331	0,66	0,00
Den Internationale Højskole i alt	346	324	0,65	-6,36
Greve Kommune i alt	302	302	0,61	0,00
Mejeriforeningen i alt	300	265	0,53	-11,67
Lyngby-Taarbæk Kommune i alt	182	182	0,36	0,00
Økologisk VKST i alt	173	151	0,30	-12,72
Dragør Kommune i alt	125	125	0,25	0,00
Gribskov Kommune i alt	116	116	0,23	0,00
Rødovre Kommune i alt	115	115	0,23	0,00
Guldborgsund Kommune i alt	82	82	0,16	0,00
Center for Frilandsdyr K/S i alt	720	0	-	-100,00
Børnehuset Munkdrup i alt	70	0	-	-100,00
V. I alt	54.256	49.883	100,00	-8,06

Balance pr. 31. december 2025

Note	Beløb i 1.000 kr.	Regnskab 2025
	Aktiver i alt	80.881
	<i>Likvide midler:</i>	
	Indestående i bank	80.881
	Passiver i alt	80.881
	<i>Kreditører:</i>	
	Skyldige omkostninger:	
	Revision	276
	Fondsadministration - særpuljer	1.055
	Effektvurdering	23
	Advokatbistand	21
11	Skyldig A-skat og AM-bidrag	22
	Skyldige tilskud i alt:	17.171
	Landbrugsproduktion - Ordinær pulje i alt	3.545
	Innovationscenter for Økologisk Landbrug i alt	2.085
	Økologisk Landsforening i alt	237
	Landbrug & Fødevarer i alt	375
	Center for Frilandsdyr K/S i alt	0
	HortiAdvice i alt	366
	Danmarks Biavlerforening i alt	331
	Økologisk VKST	151
	Eksportfremme i alt	1.907
	Økologisk Landsforening i alt	1.196
	Landbrug & Fødevarer i alt	422
	Food from Denmark i alt	36
	Producersammenslutningen BAD (Bio Aus Dänemark) i alt	253
	National Afsætning i alt	4.245
	Økologisk Landsforening i alt	1.936
	Landbrug & Fødevarer i alt	1.125
	Halkær Kro og Kulturhus	471
	Grøn Kirke (under Danske Kirkers Råd) i alt	362
	Foreningen for Biodynamisk Jordbrug i alt	86
	Mejeriforeningen i alt	265
	Viden & Kompetence i alt	498
	Innovationscenter for Økologisk Landbrug i alt	316
	Foreningen for Biodynamisk Jordbrug i alt	79
	D&K Gruppen i alt	103

Køkkenomstilling i alt	6.362
Center for Bæredygtige Hospitaler i alt	17
Nordjysk Mad i alt	387
Forenede Service A/S i alt	1.069
Nyborg Kommune i alt	363
Kerteminde Kommune i alt	1.019
Ærø Madservice i alt	827
Slagelse Kommune i alt	568
Skanderborg Kommune i alt	542
Kolding Kommune i alt	200
Fredensborg Kommune i alt	166
Ishøj Kommune i alt	174
Hillerød Kommune i alt	174
Høje-Taastrup Kommune i alt	146
Næstved Kommune i alt	142
Den Internationale Højskole i alt	57
Greve Kommune i alt	113
Lyngby-Taarbæk Kommune i alt	143
Dragør Kommune i alt	56
Gribskov Kommune i alt	59
Rødovre Kommune i alt	58
Børnehuset Munkdrup i alt	0
Guldborgsund Kommune i alt	82
Plantebaserede fødevarer	614
Innovationscenter for Økologisk Landbrug i alt	593
Landbrug & Fødevarer i alt	21
Disponible midler:	
Overført fra forrige år	46.561
Årets resultat	15.752
Overførsel til næste år	62.313

Noter til regnskab	
1. Overført fra forrige år	Der er en overførsel, som er baseret på overførslen jf. fondens budget fra forrige år samt uforbrugte midler fra tidligere år.
2. Produktionsafgifter	Ikke relevant.
3. Promillemidler	Der er regnskabsført ordinære midler på 10 mio. kr., jf. §24.24.51 i finansloven for 2025.
4. Særbevilling og anden indtægt	Der er indkommet en indtægt på 46.200 t.kr i 2025 i forbindelse med udmøntning af delaftale om Grøn Fond den 15. april 2024. Fonden fik først besked om udmøntning af de 36,3 mio. kr. heraf og efterfølgende besked om de resterende 9,9 mio. kr. Fonden har i august 2025 derudover fået oplyst at Fonden får tilført yderligere i alt 20 mio. kr. som en del af udmøntning af aftale om implementering af et grønt Danmark af 18. november 2024. Heraf er 10 mio. kr. indtægt i ændringsbudget 2025 til udmøntning af projekter i fondens bevillingsår 2026 jf. aktstykke nr. 334 og er taget med under Indtægter i 2025. Der er desuden sket en pris- og lønregulering på 300 t.kr. der er medregnet i denne post. Differencen ift. basisbudgettet kan forklares med en tidsforskydning omkring de 9,9 mio. kr., som blev udmøntet via Grøn Fond og pris- og lønregulering. Midlerne blev derfor ikke budgetteret i basisbudgettet.
5. Renter	Der er grundet forholdene på rentemarkedet regnskabsført en indtægt på 1.050 t.kr.
6. Særlige foranstaltninger	Ingen bemærkninger.
7. Fondsadministration	Opgaverne vedrørende fondens sekretariat og generelle omkostninger varetages af Landbrug & Fødevarer. Udgifter til generel fondsadministration er ikke finansieret af fondsmidler, og fremgår derfor ikke af regnskabet.
8. Fondsadministration - Særpuljer	Der er indgået to aftaler med nuværende Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (tidligere Landbrugs- og Fiskeristyrelsen) om, at op til 2 pct. af særbevillingerne kan bruges til administration af særpuljerne. De to aftaler dækker over aftalen om Grøn Fond pr. 28. november 2024 på maksimalt 924.000 kr. og Grønt Danmark pr. 5. september 2025 på maksimalt 200.000 kr.
9. Effektvurdering	Der er anvendt midler til effektvurdering i henhold til fondens beskrivelse heraf.
10. Øvrige godkendte administrationsudgifter	Ingen bemærkninger.

11. Bestyrelseshonorar/befordringsgodtgørelse	Der er fastsat et samlet honorar og befordringsgodtgørelse på tværs af hele bestyrelsen på 540 t.kr. Dækning af udgifter sker efter reglerne i statens tjenesterejseaftale og i det årlige satsreguleringscirkulære. Udgifterne består typisk af dækning af kørsel i egen bil og togbilletter. Fonden er oprettet ved lov og fungerer som offentligt forvaltningsorgan. Fonden er derfor ikke skattepligtig efter selskabsskatteloven eller fondsbeskatningsloven og betaler ikke skat af årets resultat. Regnskabets post "Skyldig A-skat og AM-bidrag" vedrører udelukkende fondens forpligtelse til at indeholde og afregne A-skat og arbejdsmarkedsbidrag af udbetalte bestyrelseshonorarer og løn i henhold til kildeskattelovgivningen. Der er tale om et mellemværende med Skattestyrelsen, der afregnes efter balancedagen. Honorarerne er tidligere blev afholdt i Landbrug & Fødevarer og derefter viderefaktureret, men proceduren blev ændret i 2025, så afgiftsfondene fik deres egne lønkørsler. Derfor har forpligtelsen vedrørende den indeholdte A-skat og AM-bidrag tidligere ligget hos Landbrug & Fødevarer.
12. Tab på debitorer	Ikke relevant.
13. Overførsel til næste år	Den samlede overførsel er 62,313 mio. kr. til 2026. Der er givet tilsagn for 56,5 mio. kr. i 2026. Fonden har bevilget overførsel af aktiviteter fra 2025 til 2026 for fire projekter på i alt 1.042 t.kr. Finanslov gør, at midlerne udbetales i forudgående år og udmøntes i efterfølgende år, hvilket gør at der overføres et større beløb og dermed ikke et udtryk for opsamling af fondsmidler, men er en konselvans af finanslovsteknik, samt uforbrugte midler på baggrund af ikke fuldt udnyttede tilsagn. Fonden vil have et særligt fokus på udmøntning af uforbrugte midler fra tidligere bevillingsår i bevillingsåret 2027.
14. Sygdomme	Ikke relevant.
15. Fordeling af Tilskud/tilsagn på strategiske mål	Projektet set i forhold til fondens indsatsområder jf. strategien.
Indsatsområde:	Antal projekter:
*Salgsfremme og markedsudvikling	32
*Udvikling af den økologiske planteproduktion	8
*Udvikling af den økologiske husdyrproduktion	7
*Anvendelige og praktiske løsninger i den primære, økologiske landbrugsproduktion	5
*Tiltrækning og fastholdelse til erhvervet	3
*Offentlige køkkener, som drives af kommunen, regionen eller staten	19
*Private køkkener	2
Total	76

16. Hovedformål og supplerende noter	Regnskab 2025 er lavet i den skabelon Fondstilsynet har stillet til rådighed. Skabelonen afviger fra den skabelon der var aktuel da budget 2025 blev udarbejdet. Dette har medført at nogle projekter er indsat under nyt hovedformål. Det ændrer ikke på budgettal eller hjemmel. Projekterne der vedrører er markeret med * i de supplerende oplysninger. Generelt er der for alle tidligere <i>Afsætningsfremme-projekter</i> ændret til <i>Fremstødsforanstaltninger</i>. Uddannelse under Køkkenomstilling er alle ændret til <i>Videnudveksling og informationsaktioner</i>. Supplerende oplysninger er delt op i hhv. ordinær og de fire særpuljer, så de enkelte indsatser synliggøres under de respektive strategier.

Fonden for økologisk landbrug - Regnskab 2025

Anvendelsen af midler fordelt efter hovedformål og tilskudsmodtager

Fonden for økologisk landbrug har for bevillingsåret bevilget tilskud til projekter under følgende puljer:

1. Pulje: Landbrugsproduktion - den ordinære pulje
2. Pulje: Eksportfremme
3. Pulje: National Afsætningsfremme
4. Pulje: Viden & Kompetencer
5. Pulje: Køkkenomstilling
6. Pulje: Plantebaserede fødevarer

I tabel 1 - 6 på denne og de efterfølgende sider vises anvendelsen af midlerne fordelt på landbrugsstøttelovens hovedformål.

1. Pulje: Landbrugsproduktion - den ordinære pulje

		Ændrings- budget 2025	Regnskab 2025	Relativ fordeling	Afvigelse
Note		i 1.000 kr.	i 1.000 kr.	i %	i %

Samlede tilskud fordelt på formål

Fremstødsforanstaltninger i alt	2.581	2.549	22,8	-1,2
Forskning og udvikling i alt	6.572	5.987	58,1	-8,9
Kvalitetsordninger i alt	0	0	-	-
Rådgivning i alt	0	0	-	-
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	2.150	2.068	19,0	-3,8
Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	-	-
Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	-	-
Dyrevelværd jf. BEK nr. 1290 af 28/11/2024	0	0	-	-
Særlige foranstaltninger i alt	0	0	-	-
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	0	0	-	-
Tilskud til formål i alt	11.303	10.604	100,0	

Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere

Innovationscenter for Økologisk Landbrug i alt	7.105	7.207	62,9	1,4
Landbrug & Fødevarer i alt	1.397	1.365	12,4	-2,3
Økologisk Landsforening i alt	1.184	1.184	10,5	0,0
HortiAdvice i alt	393	366	3,5	-6,9
Danmarks Biavlerforening i alt	331	331	2,9	0,0
Økologisk VKST i alt	173	151	1,5	-12,7
Center for Frilandsdyr K/S i alt	720	0	6,4	-100,0
Tilskud i alt	11.303	10.604	100,0	

Fonden for økologisk landbrug - Regnskab 2025

Anvendelsen af midler fordelt efter hovedformål og tilskudsmodtager

2. Pulje: Eksportfremme

		Ændrings- budget 2025	Regnskab 2025	Relativ fordeling	Afvigelse
Note		i 1.000 kr.	i 1.000 kr.	i %	i %

Samlede tilskud fordelt på formål

Fremstødsforanstaltninger i alt	10.470	9.133	100	-12,8
Forskning og udvikling i alt	0	0	-	-
Kvalitetsordninger i alt	0	0	-	-
Rådgivning i alt	0	0	-	-
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	0	0	-	-
Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	-	-
Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	-	-
Dyrevelfærd jf. BEK nr. 1290 af 28/11/2024	0	0	-	-
Særlige foranstaltninger i alt	0	0	-	-
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	0	0	-	-
Tilskud til formål i alt	10.470	9.133	100,0	

Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere

Økologisk Landsforening i alt	4.360	4.317	41,6	-1,0
Landbrug & Fødevarer i alt	4.374	3.264	41,8	-25,4
Producersammenslutningen BAD (Bio Aus Dänemark) i alt	855	855	8,2	0,0
Food from Denmark i alt	881	697	8,4	-20,9
Tilskud i alt	10.470	9.133	100,0	

Fonden for økologisk landbrug - Regnskab 2025

Anvendelsen af midler fordelt efter hovedformål og tilskudsmodtager

3. Pulje: National Afsætningsfremme

		Ændrings- budget 2025	Regnskab 2025	Relativ fordeling	Afvigelse
Note		i 1.000 kr.	i 1.000 kr.	i %	i %

Samlede tilskud fordelt på formål

Fremstødsforanstaltninger i alt	14.032	13.218	100,0	-5,8
Forskning og udvikling i alt	0	0	-	-
Kvalitetsordninger i alt	0	0	-	-
Rådgivning i alt	0	0	-	-
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	0	0	-	-
Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	-	-
Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	-	-
Dyrevelfærd jf. BEK nr. 1290 af 28/11/2024	0	0	-	-
Særlige foranstaltninger i alt	0	0	-	-
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	0	0	-	-
Tilskud til formål i alt	14.032	13.218	100,0	

Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere

Økologisk Landsforening i alt	7.296	6.850	52,0	-6,1
Landbrug & Fødevarer i alt	5.007	4.844	35,7	-3,3
Halkær Kro og Kulturhus	504	471	3,6	-6,5
Foreningen for Biodynamisk Jordbrug i alt	426	426	3,0	0,0
Grøn Kirke (under Danske Kirkers Råd) i alt	499	362	3,6	-27,5
Mejeriforeningen i alt	300	265	2,1	-11,7
Tilskud i alt	14.032	13.218	100,0	

Fonden for økologisk landbrug - Regnskab 2025

Anvendelsen af midler fordelt efter hovedformål og tilskudsmodtager

4. Pulje: Viden & Kompetencer

		Ændrings- budget 2025	Regnskab 2025	Relativ fordeling	Afvigelse
Note		i 1.000 kr.	i 1.000 kr.	i %	i %

Samlede tilskud fordelt på formål

Fremstødsforanstaltninger i alt	0	0	-	-
Forskning og udvikling i alt	0	0	-	-
Kvalitetsordninger i alt	0	0	-	-
Rådgivning i alt	3.461	3.033	90	-12,4
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	394	394	10	0,0
Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	-	-
Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	-	-
Dyrevelfærd jf. BEK nr. 1290 af 28/11/2024	0	0	-	-
Særlige foranstaltninger i alt	0	0	-	-
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	0	0	-	-
Tilskud til formål i alt	3.855	3.427	100,0	

Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere

Innovationscenter for Økologisk Landbrug i alt	3.100	2.672	80,4	-13,8
Foreningen for Biodynamisk Jordbrug i alt	394	394	10,2	0,0
D&K Gruppen i alt	361	361	9,4	0,0
Tilskud i alt	3.855	3.427	100,0	

5. Pulje: Køkkenomstilling

		Ændrings- budget 2025	Regnskab 2025	Relativ fordeling	Afvigelse
Note		i 1.000 kr.	i 1.000 kr.	i %	i %

Samlede tilskud fordelt på formål

Fremstødsforanstaltninger i alt	0	0	-	-
Forskning og udvikling i alt	0	0	-	-
Kvalitetsordninger i alt	0	0	-	-
Rådgivning i alt	0	0	-	-
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	12.107	11.308	100	-6,6
Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	-	-
Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	-	-
Dyrevelfærd jf. BEK nr. 1290 af 28/11/2024	0	0	-	-
Særlige foranstaltninger i alt	0	0	-	-
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	0	0	-	-
Tilskud til formål i alt	12.107	11.308	100,0	

Fonden for økologisk landbrug - Regnskab 2025

Anvendelsen af midler fordelt efter hovedformål og tilskudsmodtager

Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere

Nordjysk Mad I/S i alt	1.166	1.140	10	-2,2
Forenede Service A/S i alt	1.069	1.069	9	0,0
Kerteminde Kommune i alt	1.019	1.019	8	0,0
Nyborg Kommune i alt	1.032	1.005	9	-2,6
Center for Bæredygtige Hospitaler i alt	1.414	928	12	-34,4
Ærø Madservice i alt	884	827	7	-6,4
Slagelse Kommune i alt	627	568	5	-9,4
Skanderborg Kommune i alt	567	542	5	-4,4
Kolding Kommune i alt	528	524	4	-0,8
Fredensborg Kommune i alt	528	523	4	-0,9
Ishøj Kommune i alt	522	522	4	0,0
Hillerød Kommune i alt	519	519	4	0,0
Høje-Taastrup Kommune i alt	453	443	4	-2,2
Næstved Kommune i alt	441	433	4	-1,8
Den Internationale Højskole i alt	346	324	3	-6,4
Greve Kommune i alt	302	302	2	0,0
Lyngby-Taarbæk Kommune i alt	182	182	2	0,0
Dragør Kommune i alt	125	125	1	0,0
Gribskov Kommune i alt	116	116	1	0,0
Rødovre Kommune i alt	115	115	1	0,0
Guldborgsund Kommune i alt	82	82	1	0,0
Børnehuset Munkdrup i alt	70	0	1	-100,0
Tilskud i alt	12.107	11.308	100,0	

Fonden for økologisk landbrug - Regnskab 2025

Anvendelsen af midler fordelt efter hovedformål og tilskudsmodtager

6. Pulje: Plantebaserede fødevarer

		Ændrings- budget 2025	Regnskab 2025	Relativ fordeling	Afvigelse
Note		i 1.000 kr.	i 1.000 kr.	i %	i %

Samlede tilskud fordelt på formål

Fremstødsforanstaltninger i alt	105	105	4	0,0
Forskning og udvikling i alt	2.384	2.088	96	-12,4
Kvalitetsordninger i alt	0	0	-	-
Rådgivning i alt	0	0	-	-
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	0	0	-	-
Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	-	-
Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	-	-
Dyrevelfærd jf. BEK nr. 1290 af 28/11/2024	0	0	-	-
Særlige foranstaltninger i alt	0	0	-	-
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	0	0	-	-
Tilskud til formål i alt	2.489	2.193	100	

Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere

Innovationscenter for Økologisk Landbrug i alt	2.384	2.088	96	-12,4
Landbrug & Fødevarer i alt	105	105	4	0,0
Tilskud i alt	2.489	2.193	100	

Puljerne i alt	54.256	49.883		

Fonden for økologisk landbrug - Regnskab 2025

1. Landbrugsproduktion - den ordinære pulje

Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget 2025	Regnskab 2025	Specifikation af anvendt statsstøtterege

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Innovationscenter for Økologisk Landbrug i alt	7.105	7.207	
Forskning og forsøg			
1 ØKOKORN – Kvalitet i økologisk korndyrkning med målrettet sortsmateriale	1.550	1.533	§16
2 Økologiske markforsøg – sædskiftesammenhænge som løfter økologien (PF)	1.898	1.393	§16
3 Økologisk husdyrbrug som klimavirkemiddel	748	739	§16
4 Forspiret korn til økologiske smågrise og fjerkræ	720	688	§6 + §16
5 Intakte haler hos økologiske grise i storstier*	0	407	§6
6 Eco-efficient pig production and local protein supply (ENTRANCE)*	177	351	§6 + §16
7 Biodiversitet og økosystemfunktioner i skovlandbrugssystemer (BEAT)	255	255	§6 + §16
8 Fremme af Frilandsgrise Flora og Fauna, Acronym: 4F*	0	139	§16
Forskning og forsøg i alt	5.348	5.505	
Videnudveksling og informationsaktioner			
9* Økologikongres 2025	794	780	§6
10* Sikret og godt arbejdsmiljø i økologiske sobesætninger	395	363	§6
11* RE-CIRKULÆR – Fremtiden for økologisk planteproduktion (PF)	280	278	§6
12* Skovfjer – Økologisk fjerkræhold kombineret med skovlandbrug (PF)	174	167	§6
13 ORGANIC+: Demonstration og forbedring af positiv effekt af økologisk landbrug på agerlandets natur	114	114	§6 + §16
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	1.757	1.702	
Landbrug & Fødevarer i alt	1.397	1.365	
Fremstødsforanstaltninger			
14* Økologisk uddannelse - tværfagligt fokus på næste generation af fagfolk	1198	1198	§18
15* Økologi for Gymnasiet 2.0 – Opdatering og videreudvikling af økovidens til fremtidens borgere (PF)	199	167	§18
Fremstødsforanstaltninger i alt	1.397	1.365	
Økologisk Landsforening i alt	1.184	1.184	
Fremstødsforanstaltninger			
16* Økodag 2025	609	609	§18
17* Organic Summit 2025	575	575	De minimis + §18
Fremstødsforanstaltninger i alt	1.184	1.184	
HortiAdvice i alt	393	366	
Videnudveksling og informationsaktioner			
18* Optimeret produktion af økologiske æbler og pærer	393	366	§6
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	393	366	
Danmarks Biavlerforening i alt	331	331	
Forskning og forsøg			
19 Frøproduktion af lucerne	331	331	De minimis
Forskning og forsøg i alt	331	331	
Økologisk VKST i alt	173	151	

Fonden for økologisk landbrug - Regnskab 2025

1. Landbrugsproduktion - den ordinære pulje

<i>Beløb i 1.000 kr.</i>	Ændringsbudget 2025	Regnskab 2025	Specifikation af anvendt statsstøtterege

Forskning og forsøg

20 Tørkeresistente bælgplanter til afgræsning	173	151	De minimis
Forskning og forsøg i alt	173	151	

Center for Frilandsdyr K/S i alt	720	0	

Forskning og forsøg

21 Intakte haler hos økologiske grise i stortier (**)	407	0	§ 6
22 Eco-efficient pig production and local protein supply "ENTRANCE"(**)	174	0	§16
23 Fremme af Frilandsgrise Flora og Fauna, Acronym: 4F (**)	139	0	§16
Forskning og forsøg i alt	720	0	

* Se note 16

** Projekter overgået fra Center for Frilandsdyr K/S til Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Puljen i alt	11.303	10.604	

Fonden for økologisk landbrug - Regnskab 2025

2. Pulje: Eksportfremme

Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget 2025	Regnskab 2025	Specifikation af anvendt statsstøtterege

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Økologisk Landsforening i alt	4.360	4.317	
Fremstødsforanstaltninger			
24* BioFach 2025 – Dansk fællesstand på verdens største internationale økologimesse	2.326	2.289	De minimis
25* Danmark som foregangsland for økologisk afsætning	1.605	1.601	§18
26* BioFach 2026 – planlægning af den danske fællesstand	429	427	De minimis
Fremstødsforanstaltninger i alt	4.360	4.317	

Landbrug & Fødevarer i alt	4.374	3.264	
Fremstødsforanstaltninger			
27* Anuga 2025 - Deltagelse og markedsføring af økologiske fødevarer	2.485	2.146	De minimis
28* Økologisk eksportfremstød til Japan – Danish Days in Daikanyama 2024	596	506	§18(***)
29* B2B og netværksfremstød – udvikling af markedspotentialet i Tyskland	464	395	De minimis
30* Økologisk eksport til USA	514	206	De minimis
31* Øget økologiekspert til Kina via samarbejdsaftale og videndeling	315	11	§18
Fremstødsforanstaltninger i alt	4.374	3.264	

Producersammenslutningen BAD (Bio Aus Danmark) i alt	855	855	
Fremstødsforanstaltninger			
32* Anuga 2025 - Deltagelse og markedsføring af økologiske fødevarer	348	348	De minimis
33* BioFach 2025 – Dansk fællesstand på verdens største internationale økologimesse	294	294	De minimis
34* BioFach 2026 – planlægning af den danske fællesstand	213	213	De minimis
Fremstødsforanstaltninger i alt	855	855	

Food from Denmark i alt	881	697	
Fremstødsforanstaltninger			
35* Markedsføring af økologiske fødevarer på PLMA 2025, Amsterdam	881	697	De minimis
Fremstødsforanstaltninger i alt	881	697	

* Se note 16

*** "Økologisk eksportfremstød til Japan – Danish Days in Daikanyama 2024" - hjemlen er ændret til §18 fra De minimis ifm. ændringsansøgning.

Puljen i alt	10.470	9.133	

Fonden for økologisk landbrug - Regnskab 2025

3. Pulje: National afsætningsfremme

Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget 2025	Regnskab 2025	Specifikation af anvendt statsstøtterege

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Økologisk Landsforening i alt	7.296	6.850	
Fremstødsforanstaltninger			
36* 35-års jubilæumskampagne for Ø-mærket	2.221	2.220	§18
37* Det Økologiske Spisemærke – ind i den bæredygtige fremtid	2.405	2.169	§18
38* Økologi på Fødevareuddannelser	1.561	1.391	§18
39* Økologisk Høstmarked og lokale økologiske råvarer i sæson	1.109	1.070	§18
Fremstødsforanstaltninger i alt	7.296	6.850	
Landbrug & Fødevarer i alt	5.007	4.844	
Fremstødsforanstaltninger			
40* Økologien tilbage i indkøbskurven (forbrugerkampagne for kød, mejeri og æg)	1.400	1.400	§18
41* Book en mark: Alle kræfter sættes ind	1.010	1.010	§18
42* Mindre, men økologisk kød til madprofessionelle	967	967	§18
43* Sofari 2025 – derfor økologisk grisekød i indkøbskurven	699	699	§18
44* Økologi i Danmark – Et helhedsorienteret virkemiddel i den grønne omstilling	543	543	§18
45* Next Generation - økologi i ny digital skoletjeneste (PF)	330	188	§18
46* Økologiens bidrag til en klode i balance (PF)	58	37	§18
Fremstødsforanstaltninger i alt	5.007	4.844	
Halkær Kro og Kulturhus i alt	504	471	
Fremstødsforanstaltninger			
47* Nordjyllands Økologiske Mødested	504	471	§18
Fremstødsforanstaltninger i alt	504	471	
Foreningen for Biodynamisk Jordbrug i alt	426	426	
Fremstødsforanstaltninger			
48* Biodynamisk boost af afsætningen af Demeter-produkter i helsekostforretninger, gårdbutikker, webshops m.fl	426	426	§18
Fremstødsforanstaltninger i alt	426	426	
Grøn Kirke (under Danske Kirkers Råd) i alt	499	362	
Fremstødsforanstaltninger			
49* Økologiske bønner i kirken	499	362	§18
Fremstødsforanstaltninger i alt	499	362	
Mejeriforeningen i alt	300	265	
Fremstødsforanstaltninger			
50* Økodag 2025	300	265	§18
Fremstødsforanstaltninger i alt	300	265	
* Se note 16			
Puljen i alt	14.032	13.218	

Fonden for økologisk landbrug - Regnskab 2025

4. Pulje: Viden & Kompetence

Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget 2025	Regnskab 2025	Specifikation af anvendt statsstøtterege

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Innovationscenter for Økologisk Landbrug i alt			
	3.100	2.672	
Rådgivning			
51 Omlægnings- og udviklingstjek til nye og etablerede økologer	3.100	2.672	§11
Rådgivning i alt	3.100	2.672	
Foreningen for Biodynamisk Jordbrug i alt			
	394	394	
Videnudveksling og informationsaktioner			
52* Biodynamiske omlægnings- og fastholdelsestjek og udviklingsmøder	394	394	§6
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	394	394	
D&K Gruppen i alt			
	361	361	
Rådgivning			
53 Omlægning til økologisk og klimarobust mælkeproduktion	361	361	§11
Rådgivning i alt	361	361	
* Se note 16			
Puljen i alt	3.855	3.427	

Fonden for økologisk landbrug - Regnskab 2025

5. Pulje: Køkkenomstilling

Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget 2025	Regnskab 2025	Specifikation af anvendt statsstøtterege

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Nordjysk Mad I/S i alt	1.166	1.140	
Videnudveksling og informationsaktioner			
54* På vej mod sølv - Køkkenomstilling Nordjysk Mad	1.166	1.140	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	1.166	1.140	
Forenede Service A/S i alt	1.069	1.069	
Videnudveksling og informationsaktioner			
55* Økologisk omstilling af Kokkenes køkken 2025	1.069	1.069	De minimis
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	1.069	1.069	
Kerteminde Kommune i alt	1.019	1.019	
Videnudveksling og informationsaktioner			
56* Bæredygtig velsmag i Kerteminde Kommune, fase 2	1.019	1.019	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	1.019	1.019	
Nyborg Kommune i alt	1.032	1.005	
Videnudveksling og informationsaktioner			
57* Køkkenomstilling Nyborg Kommune	1.032	1.005	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	1.032	1.005	
Center for Bæredygtige Hospitaler i alt	1.414	928	
Videnudveksling og informationsaktioner			
58* Velkommen til fremtiden i de offentlige køkkener i Region Midtjylland – med mere smag og økologi.	1.414	928	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	1.414	928	
Ærø Madservice i alt	884	827	
Videnudveksling og informationsaktioner			
59* Øko-Ø-Ærø – mere økologi i de professionelle køkkener på Ærø	884	827	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	884	827	
Slagelse Kommune i alt	627	568	
Videnudveksling og informationsaktioner			
60* Råd til økologi via bæredygtige indkøb og mindre madspild	627	568	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	627	568	

Fonden for økologisk landbrug - Regnskab 2025

5. Pulje: Køkkenomstilling

Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget 2025	Regnskab 2025	Specifikation af anvendt statsstøtterege

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Skanderborg Kommune i alt	567	542	
Videnudveksling og informationsaktioner			
61* Grøn omstilling i Skanderborgs offentlige køkkener	567	542	De minimis + ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	567	542	
Kolding Kommune i alt	528	524	
Videnudveksling og informationsaktioner			
62* Økologisk omlægning af køkkener i Kolding Kommune	528	524	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	528	524	
Fredensborg Kommune i alt	528	523	
Videnudveksling og informationsaktioner			
63* Økologiomstilling i Fredensborg Kommune	528	523	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	528	523	
Ishøj Kommune i alt	522	522	
Videnudveksling og informationsaktioner			
64* Økologisk omlægning af køkkener i Ishøj Kommune	522	522	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	522	522	
Hillerød Kommune i alt	519	519	
Videnudveksling og informationsaktioner			
65* Økologiomstilling som løftestang til klimavenlig mad i Hillerød Kommune	519	519	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	519	519	
Høje-Taastrup Kommune i alt	453	443	
Videnudveksling og informationsaktioner			
66* Økologisk omlægning af offentlige køkkener i Høje-Taastrups Kommune	453	443	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	453	443	
Næstved Kommune i alt	441	433	
Videnudveksling og informationsaktioner			
67* Økologisk omstilling af plejehjem i Næstved Kommune	441	433	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	441	433	

Fonden for økologisk landbrug - Regnskab 2025

5. Pulje: Køkkenomstilling

Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget 2025	Regnskab 2025	Specifikation af anvendt statsstøtteregel

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Den Internationale Højskole i alt		346	324	
Videnudveksling og informationsaktioner				
68*	Grøn omstilling af IPCs køkken - Et lille skridt mod ansvarlighed i forhold til klodens ressourcer	346	324	De minimis
Videnudveksling og informationsaktioner i alt		346	324	
Greve Kommune i alt		302	302	
Videnudveksling og informationsaktioner				
69*	Økologiomstilling i Greve Kommune	302	302	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt		302	302	
Lyngby-Taarbæk Kommune i alt		182	182	
Videnudveksling og informationsaktioner				
70*	Økologisk omlægning af offentlige køkkener i Lyngby-Taarbæk Kommune	182	182	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt		182	182	
Dragør Kommune i alt		125	125	
Videnudveksling og informationsaktioner				
71*	Økologiomlægning med Enggården i Dragør Kommune	125	125	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt		125	125	
Gribskov Kommune i alt		116	116	
Videnudveksling og informationsaktioner				
72*	Økologiomstilling i Gilbjerg Børnehuse i Gribskov Kommune	116	116	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt		116	116	
Rødovre Kommune i alt		115	115	
Videnudveksling og informationsaktioner				
73*	Økologiomstilling i Børneinstitutionen Rønneholm i Rødovre Kommune	115	115	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt		115	115	
Guldborgsund Kommune i alt		82	82	
Videnudveksling og informationsaktioner				
74*	Klimahandlingsplan i praksis - økologi og nye kompetencer i Guldborgsund Kommunens Køkkener (PF)	82	82	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt		82	82	
Børnehuset Munkdrup i alt		70	0	
Videnudveksling og informationsaktioner				
75*	Økologisk omstilling af køkkenet i en daginstitution	70	0	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt		70	0	
* Se note 16				
Puljen i alt		12.107	11.308	

Fonden for økologisk landbrug - Regnskab 2025

6. Pulje: Plantebaserede fødevarer

<i>Beløb i 1.000 kr.</i>	Ændringsbudget 2025	Regnskab 2025	Specifikation af anvendt statsstøtterege

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Innovationscenter for Økologisk Landbrug i alt		2.384	2.088	
Forskning og forsøg				
76	Samdyrkning af konsumafgrøder	890	880	\$6
77	Forsøgsplatform for produktion af økologiske kartofler – stabilitet og udvikling	784	681	\$16
78	Sunde og velmagende økologiske bælgrugter til konsum (PF)	587	404	\$16
79	Pea yield stability, taste, and quality – potential of old cultivars for increased organic pea production (PEAS & LOVE)	123	123	\$16
Forskning og forsøg i alt		2.384	2.088	
Landbrug & Fødevarer		105	105	
Fremstødsforanstaltninger				
80*	Plantebaserede økologiske indsatser på nøglemarkeder (PF)	105	105	\$16
Fremstødsforanstaltninger i alt		105	105	
* Se note 16				
Puljen i alt		2.489	2.193	

Fonden for økologisk landbrug - Opgørelse over de seneste 5 regnskabsår

		Regnskab 2021	Regnskab 2022	Regnskab 2023	Regnskab 2024	Regnskab 2025
		i 1.000 kr.				

INDTÆGTER:

Overført fra forrige år	44.176	76.348	73.037	51.205	46.561
Produktionsafgifter	0	0	0	0	0
Promillemidler	10.000	10.000	10.000	8.600	10.000
Særbevilling og anden indtægt	60.983	51.000	61.400	37.800	56.500
Renter	-386	-420	1.821	1.867	1.050
I. Indtægter i alt	114.773	136.928	146.258	99.472	114.111

UDGIFTER:

Samlede tilskud fordelt på formål

Fremstødsforanstaltninger i alt	24.300	33.041	48.220	20.864	25.005
Forskning og udvikling i alt	4.069	9.591	17.045	10.584	8.075
Kvalitetsordninger i alt	0	0	0	0	0
Rådgivning i alt	8.717	6.657	11.340	6.765	3.033
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	143	12.779	16.867	12.778	13.770
Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	0	0	0
Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	0	0	0
Dyrevelfærd jf. BEK nr. 1290 af 28/11/2024	0	0	0	0	0
Særlige foranstaltninger i alt	0	0	0	0	0
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	0	0	0	0	0
II. Udgifter til formål i alt	37.229	62.068	93.472	50.991	49.883

Fondsadministration

Fondsadministration - særpuljer	495	827	735	1.088	1.055
Revision	163	287	286	235	276
Advokatbistand	32	23	2	25	21
Effektvurdering	8	0	0	22	23
Ekstern projektvurdering	0	0	0	0	0
Bestyrelsesshonorar/befordringsg odtgørelse	498	686	558	550	540
Tab på debitorer	0	0	0	0	0
III. Administration i alt	1.196	1.823	1.581	1.920	1.914

IV. Udgifter i alt	38.425	63.891	95.053	52.911	51.797

Overførsel til næste år	76.348	73.037	51.205	46.561	62.313
Overførsel til næste år i pct. af årets udgift	199	114	54	88	120
Heraf udisponerede midler	12.199	3.172	5.568	44.358	61.271
Overførsel af udisponerede midler i pct. af årets udgift	31,75%	4,96%	5,86%	83,83%	118,29%

(Heraf udisponerede midler 2021-2024) ny i skabelon fra 2025, tallene er hentet fra respektive regnskaber

Supplerende oplysninger:**Samlet tilskud fordelt på
tilskudsmodtagere**

Økologisk Landsforening i alt	11.589	15.840	20.205	13.474	12.351
Innovationscenter for Økologisk					
Landbrug i alt	10.604	12.188	19.003	13.850	11.967
Landbrug & Fødevarer i alt	8.080	10.569	14.123	7.711	9.578
Center for Bæredygtige					
Hospitaler i alt	0	0	0	0	928
Nordjysk Mad i alt	0	0	0	0	1.140
Forenede Service A/S i alt	0	0	0	0	1.069
Nyborg Kommune i alt	0	0	0	0	1.005
Kerteminde Kommune i alt	0	0	0	686	1.019
Food from Denmark i alt	1.058	1.269	1.108	821	697
Ærø Madservice i alt	0	0	0	0	827
Foreningen for Biodynamisk					
Jordbrug i alt	574	669	627	709	820
Producentsammenslutningen	270	599	766	377	
BAD (Bio Aus Dänemark) i alt					855
Slagelse Kommune i alt	0	0	0	460	568
Skanderborg Kommune i alt	0	370	507	484	542
Fredensborg Kommune i alt	0	0	0	0	523
Kolding Kommune i alt	0	0	0	0	524
Ishøj Kommune i alt	0	0	0	0	522
Hillerød Kommune i alt	0	0	0	0	519
Halkær Kro og Kulturhus i alt	338	417	0	0	471
Høje-Taastrup Kommune i alt	0	0	0	0	443
Næstved Kommune i alt	0	0	0	106	433
Grøn Kirke (under Danske					
Kirkers Råd) i alt	0	0	0	0	362
HortiAdvice i alt	297	300	1.142	362	366
D&K Gruppen i alt	0	0	0	0	361
Danmarks Biavlerforening i alt	0	380	326	379	331
Den Internationale Højskole i alt	0	0	0	0	324
Greve Kommune i alt	0	0	0	0	302
Mejeriforeningen i alt	0	0	0	0	265
Lyngby-Taarbæk Kommune i alt	0	0	0	0	182
Økologisk VKST i alt	0	61	380	59	151
Dragør Kommune i alt	0	0	0	0	125
Gribskov Kommune i alt	0	0	0	0	116
Rødovre Kommune i alt	0	0	0	0	115
Guldborgsund Kommune i alt	0	0	0	401	82
Meyers Madhus i alt	0	4.469	8.713	4.366	0
Aarhus Universitet i alt	668	2.047	3.648	1.277	0
Region Midtjylland i alt	0	237	1.592	1.084	0
Silkeborg Kommune i alt	0	0	0	729	0
Odense Kommune i alt	0	0	1.160	658	0
Center for Frilandsdyr K/S i alt	451	353	308	580	0
Forbrugerrådet, Tænk i alt	935	571	2.627	572	0
Randers Kommune i alt	0	114	710	559	0
Dansk Vegetarisk Forening i alt	597	3.001	4.976	499	0
Agrologica i alt	0	155	739	206	0
Landsorten i alt	0	149	239	194	0
Driftsfonden Kornets Hus i alt	0	0	386	155	0

Center for Erhvervsrettede uddannelser Lolland Falster i alt	0	0	505	130	0
Københavns Universitet i alt	0	0	517	81	0
Zealand Business College i alt	0	0	90	22	0
Food Organisation of Denmark i alt	265	0	1.933	0	0
Plantebranchen - Brancheorganisation for Plantebaserede Fødevarer i alt	0	0	1.085	0	0
Teknologisk Institut i alt	0	0	980	0	0
Pure Dansk i alt	0	410	720	0	0
Hotel - og Restaurantskolen i alt	172	0	697	0	0
Den selvejende institution NOAH i alt	0	0	612	0	0
Grønt Marked i alt	0	0	557	0	0
Foreningen for ORIGENALER i alt	576	606	474	0	0
Hello Kitchen – Foreningen for madglæde og fællesskaber i alt	0	0	425	0	0
Mariagerfjord Kommune i alt	0	0	342	0	0
Permakulturhaven i alt	0	294	294	0	0
Frederiksberg Kommune i alt	0	702	260	0	0
Rømer Vegan Product ApS i alt	0	0	210	0	0
Erhvervsakademi MidtVest i alt	0	493	209	0	0
Thisted Kommune i alt	0	0	128	0	0
IBA Erhvervsakademi Kolding i alt	0	0	88	0	0
Jespers Torvekøkken i alt	0	0	35	0	0
EUC Nordvest Nordic Food College i alt	0	55	14	0	0
Odder Kommune i alt	0	0	12	0	0
Region Hovedstaden i alt	0	1.741	0	0	0
Madkulturen i alt	0	1.100	0	0	0
Meyers Kantiner i alt	0	794	0	0	0
Øens Have aps i alt	305	283	0	0	0
Helsingør Kommune i alt	0	274	0	0	0
Teaterhøjskolen Rødkilde i alt	0	190	0	0	0
Foreningen Madens Folkemøde i alt	0	175	0	0	0
Fredericia Kommune i alt	0	171	0	0	0
Brøndby Kommune i alt	0	157	0	0	0
Landbruget Oversøgård i alt	0	111	0	0	0
Den grimme ølling i alt	153	58	0	0	0
Ecoviden i alt	215	0	0	0	0
Hegnsholt i alt	82	0	0	0	0
Børnehuset Munkdrup i alt	0	0	0	0	0
V. I alt	37.229	62.068	93.472	50.991	49.883

PENNEO

Underskrifterne i dette dokument er juridisk bindende. Dokumentet er underskrevet via Penneo™ sikker digital underskrift. Underskrivernes identiteter er blevet registreret, og informationerne er listet herunder.

"Med min underskrift bekræfter jeg indholdet og alle datoer i dette dokument."

Tue Sylvest

Fondsadministrator

På vegne af: Fonden for økologisk landbrug

Serienummer: bc0e0cb5-8fbf-4396-864c-d8d444131e12

IP: 130.227.xxx.xxx

2026-06-04 12:03:14 UTC

Lars Juhl Munkholm

Underskriver

Serienummer: 24f1c277-161a-432a-9030-32f9061f74a7

IP: 130.225.xxx.xxx

2026-06-04 12:28:44 UTC

Svend Edmund Arne Niels Ebbe Daverkosen

Underskriver

Serienummer: b50e511a-80a7-4312-acc3-c589d39ba82c

IP: 193.106.xxx.xxx

2026-06-04 12:48:56 UTC

Camilla Udsen

Underskriver

Serienummer: 6d96bda7-16b2-4129-8a6e-28d5981595ed

IP: 212.27.xxx.xxx

2026-06-04 13:33:41 UTC

Stine Hjarnø Jørgensen

Underskriver

Serienummer: 00e4e2cd-4c9a-4f32-acc3-c589d39ba82c

IP: 80.162.xxx.xxx

2026-06-04 13:34:17 UTC

Thomas Roland

Formand

Serienummer: b0312f5d-4eb6-4a78-a638-c726a2403e2a

IP: 94.189.xxx.xxx

2026-06-04 13:48:17 UTC

Dette dokument er underskrevet digitalt via **Penneo.com**. De underskrevne data er valideret vha. den matematiske hashværdi af det originale dokument. Alle kryptografiske beviser er indlejret i denne PDF for validering i fremtiden.

Dette dokument er forseglet med et kvalificeret elektronisk segl. For mere information om Penneos kvalificerede tillidstjenester, se <https://eutl.penneo.com>.

Sådan kan du verificere, at dokumentet er originalt

Når du åbner dokumentet i Adobe Reader, kan du se, at det er certificeret af **Penneo A/S**. Dette beviser, at indholdet af dokumentet er uændret siden underskriftstidspunktet. Bevis for de individuelle underskrivers digitale underskrifter er vedhæftet dokumentet.

Du kan verificere de kryptografiske beviser vha. Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andre valideringstjenester for digitale underskrifter.

PENNEO

Underskrifterne i dette dokument er juridisk bindende. Dokumentet er underskrevet via Penneo™ sikker digital underskrift. Underskrivernes identiteter er blevet registreret, og informationerne er listet herunder.

"Med min underskrift bekræfter jeg indholdet og alle datoer i dette dokument."

Irene Bendid Nørskov Jensen

DELOITTE STATSAUTORISERET REVISIONSPARTNERSELSKAB
CVR: 33963556

Statsautoriseret revisor

På vegne af: Deloitte

Serienummer: 29e62a59-df64-44ac-bcb7-94c087587933

IP: 163.116.xxx.xxx

2026-06-04 13:53:07 UTC

Jørgen Eriksen

Næstformand

Serienummer: 0c86b169-0728-4904-a76a-3a36d7b3d35d

IP: 130.225.xxx.xxx

2026-06-04 14:33:26 UTC

Brian Holm

Underskriver

Serienummer: e5abc1d9-35d2-4c20-86c5-e1b769162aff

IP: 185.157.xxx.xxx

2026-06-04 19:41:59 UTC

Ole Østergaard Andresen

Underskriver

Serienummer: eb9a4fa0-c9c3-4632-911d-5354e0b5c54c

IP: 212.10.xxx.xxx

2026-06-04 20:12:03 UTC

Dorrit Andersen

Underskriver

Serienummer: 74248aa4-6e15-4aa1-ba75-60d7fd078e85

IP: 5.103.xxx.xxx

2026-06-08 04:46:07 UTC

Maria Bast

Underskriver

Serienummer: 7b52bbc7-280d-439e-aa2b-a6f32278d1d1

IP: 87.116.xxx.xxx

2026-06-08 13:31:51 UTC

Dette dokument er underskrevet digitalt via **Penneo.com**. De underskrevne data er valideret vha. den matematiske hashværdi af det originale dokument. Alle kryptografiske beviser er indlejret i denne PDF for validering i fremtiden.

Dette dokument er forseglet med et kvalificeret elektronisk segl. For mere information om Penneos kvalificerede tillidstjenester, se <https://eutl.penneo.com>.

Sådan kan du verificere, at dokumentet er originalt

Når du åbner dokumentet i Adobe Reader, kan du se, at det er certificeret af **Penneo A/S**. Dette beviser, at indholdet af dokumentet er uændret siden underskriftstidspunktet. Bevis for de individuelle underskrivers digitale underskrifter er vedhæftet dokumentet.

Du kan verificere de kryptografiske beviser vha. Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andre valideringstjenester for digitale underskrifter.

PENNEO

Underskrifterne i dette dokument er juridisk bindende. Dokumentet er underskrevet via Penneo™ sikker digital underskrift. Underskrivernes identiteter er blevet registreret, og informationerne er listet herunder.

"Med min underskrift bekræfter jeg indholdet og alle datoer i dette dokument."

Peter Kyhnauv-Vejgaard

DELOITTE STATS AUTORISERET REVISIONSPARTNERSELSKAB
CVR: 33963556

Statsautoriseret revisor

På vegne af: Deloitte

Serienummer: 1b40ad7b-dd20-461b-b6e5-8b9a171ea48d

IP: 163.116.xxx.xxx

2026-06-08 18:12:48 UTC

Veronika Hansen

Underskriver

Serienummer: d27d528b-7202-4b5e-92e4-d4cc91295778

IP: 130.226.xxx.xxx

2026-06-09 05:55:10 UTC

Dette dokument er underskrevet digitalt via **Penneo.com**. De underskrevne data er valideret vha. den matematiske hashværdi af det originale dokument. Alle kryptografiske beviser er indlejret i denne PDF for validering i fremtiden.

Dette dokument er forseglet med et kvalificeret elektronisk segl. For mere information om Penneos kvalificerede tillidstjenester, se <https://eutl.penneo.com>.

Sådan kan du verificere, at dokumentet er originalt

Når du åbner dokumentet i Adobe Reader, kan du se, at det er certificeret af **Penneo A/S**. Dette beviser, at indholdet af dokumentet er uændret siden underskriftstidspunktet. Bevis for de individuelle underskriveres digitale underskrifter er vedhæftet dokumentet.

Du kan verificere de kryptografiske beviser vha. Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andre valideringstjenester for digitale underskrifter.

Fonden for **økologisk landbrug**

Supplerende noter - den ordinære pulje 2025 (Landbrugsproduktion)

Projekt nr. 1: ØKOKORN - Kvalitet i økologisk korndyrkning med målrettet sortsmateriale

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Projektets formål

Projektets formål er at øge den økologiske landmands udbytter, dyrkningssikkerhed og kvalitet i økologisk korndyrkning ved at forebygge artsspecifikke udfordringer med ukrudt, skadedyr og sygdomme. Målet er at imødekomme disse specifikke udfordringer, som er særligt knyttet til økologisk korndyrkning, ved hjælp af målrettede sortsvalg og aktiv brug af diversitet og genetik i sortsmaterialet.

Projektets aktiviteter

Arbejdspakke 1: Forbedret ukrudtskonkurrenceevne og modstandsdygtighed mod svampesygdomme i vinterhvede ved brug af sortsblandinger og heterogent materiale

De forsøg med vinterhvedesortsblandinger der blev anlagt i 2024 er gennemført og data er opgjort. Der er lavet justeringer i sammensætning af blandinger, og der er anlagt fire nye forsøg i efteråret 2025 med fire sortsblandinger og de tilhørende sorter i renbestand.

Der er i samme forsøg lavet en justering af det deltagende heterogene materiale, nu også med materiale fra Kassel Universitet.

De demoparceller der blev anlagt hos to landmænd i 2024 med bland-selv metoder er besøgt, og der er fulgt op på erfaringer, herunder hvor effektiv opblandingen har været ved hhv. opblanding på ladegulv og den anden ved lagdeling i såkassen.

Arbejdspakke 2: Forbedret ukrudtskonkurrence i vinterrug ved optimeret dyrkning af hybridsorter

Forsøg anlagt i 2024 er gennemført og data er opgjort, og der er lavet en vurdering af kombinationer af såtider og udsædsmængder. Der er i efteråret 2025 anlagt fire nye forsøg med tre udsædsmængder og tre såtider i hybridrug.

Arbejdspakke 3: Forebyggelse af skadedyr i vårhvede og havre ved optimeret sortsvalg

Fonden for **økologisk landbrug**

Det er undersøgt i hvilket omfang, der er nye resistente sorter i vores nabolande, og der har i forsøg i 2025 indgået nye forædlerlinjer fra både Tyskland (Nordic Seed) og Sverige (Lantmännen).

Der er i 2025 gennemført forsøg på tre lokaliteter med sorter og forædlerlinjer med havrecystenematoderesistens holdt op imod markedsførte sorter uden resistens. Data er opgjort.

Der er gennemført tre forsøg med afprøvning af tidlig såning og vårhvedesorter med forskellige tidlighed til forebyggelse af bygfluelarver. Der er sået så tidligt som midt februar, holdt op imod normal såtidspunkt. Data er opgjort.

Arbejdspakke 4: Formidling

Erfaringer fra demo i vinterhvede er samlet i notat. Der er lavet to artikler, som opsamler erfaringer fra vinterhvede demoen, som er bragt i Økologisk Nu og på ICOEL's hjemmeside, og der er lavet tilhørende SoMe opslag og omtale i nyhedsbrev fra ICOEL.

Forsøgsresultater fra vinterhvede, vinterrug, havre og vårhvedeforsøg er afrapporteret i Landsforsøgene 2025.

Der er lavet en mindre opdatering af dyrkningsvejledning for økologisk havre.

Der er gennemført to markvandring i hhv. Sønderjylland og på Lolland, og der er aflagt besøg sammen med havreforædler. Markvandring er annonceret via SoMe, nyhedsbrev og hjemmeside.

Der er skrevet om forsøgsresultater i artikel om havrecystenematoder på ICOEL's hjemmeside, formidlet forsøgsresultater i artikel til Økologi – Inspiration til Jordbruget, der er bragt artikel om vinterhvededemoerne i Økologisk Nu, og der har været omtale i ICOEL's årsskrift.

Der har været deltagelse i relevante møder om korngenetik og forædling som DanSeed Symposium, Dansk Cerealie Netværk, Nordic Seeds forædlingsprogram i Nienstadt for at indsamle ny og relevant viden om kornsorter og dyrkning. Resultater fra forsøgene er desuden formidlet på stand om Landsforsøgene på Økologikongres.

Der er anlagt demoparceller med vinterhvedeblandinger til formidling på Økomarked i 2026.

Projekt nr. 2: Økologiske markforsøg - sædskiftesammenhænge som løfter økologien.

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Fonden for **økologisk landbrug**

Projektets formål

Formålet er, gennem forsøg og med evidensbaseret viden, at økologiske landmænds planteproduktion fremtidssikres med højere udbytter, bedre ukrudtskontrol og højere produktkvalitet.

Projektets aktiviteter

Arbejdspakke 1: Optimering af hvededyrkning

Optimeret dyrkning af vinterhvede/efterårssået vårhvede. I forår 2024 blev der anlagt 16 forsøg med efterafgrøde, hvor der var planlagt såning af vinterhvede eller efterårssået vårhvede i efteråret 2024. Det blev besluttet at udlægge ekstra forsøg, da tidligere års erfaringer viste, at enten udlæg eller etablering af hvede kunne mislykkes, og der var et ønske om et større datagrundlag. Der blev i efteråret etableret fem forsøg i vinterhvede og fire forsøg i vårhvede sået i efteråret. Alle forsøgene blev gennemført og indgår i resultatopgørelse og formidling.

Arbejdspakke 2: Efterafgrødeplatform til sikker etablering. Efterafgrøder med optimal plantemasse (0. klasse) Der er gennemført 4 forsøg med optimal plantemasse i efterafgrøder. Det er tredje år, forsøgene gennemføres, med 4 såmetoder og 4 blandinger. Der indgår en faktor med og uden fiberfraktion.

I oktober blev der foretaget planteklip i blandingerne, tørstof- og kvælstofudbytte blev målt. Der blev i 2025 også afprøvet en lavere udsædsmængde af de fire blandinger. Resultaterne blev præsenteret på Plantekongres 2026.

Arbejdspakke 3: Maksimalt sædskiftemæssigt udbytte af bælgssæd.

Optimal næringsstofforsyning og podning: Forsøgsaktiviteterne blev afsluttet i 2024, og i 2025 er der udelukkende sket formidling.

Eftervirkning af bælgssæd

Der blev anlagt 4 forsøg i 2024 til sammenligning af eftervirkning af hestebønne, markært, lupin og havre gødet med Øgro som reference. I foråret 2025 blev der anlagt vårsæd i parcellerne for at måle eftervirkningen. Et forsøg udgik da landmanden havde lagt produktionen over til konventionel.

Arbejdspakke 4: Kløvergræs – protein og kvælstof

Augustudlæg af kløvergræs i dæksæd af bælgplanter

Fonden for **økologisk landbrug**

Forsøgene blev udlagt i august 2024, to af tre forsøg blev udlagt sent på grund af meget nedbør. Vintervikke som dæksæd for kløvergræs er sammenlignet med kløvergræs. Optimal produktion undersøges med sort, såtid og høsttid i første og anden slæt. I 2025 indgik også vinterkløver balansa og blodkløver som dæksæd. Forsøgene blev gennemført, og der foreligger resultater.

Eftervirkning af kløvergræs

Der blev anlagt 8 forsøg i efteråret 2024, alle forsøg er gennemført i 2025 og der foreligger resultater.

Arbejdspakke 5: Strategi mod særlig besværligt frøkrudt

I efteråret 2024 blev der anlagt 4 forsøg i vintersæd, som er gennemført og der foreligger resultater.

Formidling

Forsøgsresultaterne blev formidlet i Landsforsøgene 2025 og artikler. Forsøgene indgik i markvandring/drop in møder i samarbejde med de lokale rådgivningscentre og møde i Fagligt økologisk forsøgsudvalg.

Projekt nr. 3: Økologisk husdyrbrug som klimavirkemiddel

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Projektets formål

Projektets formål er at opnå en drivhusgasreduktion på 0,5 millioner ton CO₂-ækvivalenter af Danmarks nationale udledninger i 2030, ved at sikre økologiens arealmæssige vækst i Landbrugsaftalen fra 2021. Ved at sikre et retvisende og opdateret beregningsgrundlag for effektpotentialet ved omlægning til økologi. Derfor opdateres beregningsgrundlaget for drivhusgasemissioner på bedriftsniveau baseret på nyeste viden og eksisterende databaser, der er relevante for økologisk kvæg- og griseproduktion.

Projektets aktiviteter

Projektet er opdelt i følgende tre arbejdsplaner med aktiviteter, der skal sikre, at der opnås et opdateret og retvisende beregningsgrundlag for emissioner af drivhusgasser fra økologisk husdyrproduktion.

Fonden for **økologisk landbrug**

AP1: Konzeptudvikling og systemanalyse af produktionssystemer baseret på case-scenarier.

I arbejds pakken er der blevet udviklet og beskrevet koncepter for husdyrproduktioner (kvæg, gris og fjerkræ), som er betydende for bedriftens klimaaftryk. De betydende faktorer, som blev udpeget var:

1. Antal dyrekategorier på bedriften, stk.
2. Dyretryk: antal årsdyr og/eller antal producerede dyr pr. hektar.
3. Antal dyr på græs og varighed (gødning som fæces og urin): dyr x dage x timer (%).
4. Fodringsintensitet og -effektivitet, kg TS/dag, kg TS pr. produkt (Kg EKM, kg tilvækst, æg).
5. Foderimport, andel af importeret foder i totalfoderration, %.
6. Selvforsyningsgrad: andel af dyrket foder ift. totalt foderbehov, %.

Udpegnings og beskrivelsen af koncepterne blev klarlagt sammen med faglig sparring fra Kiel Universitet, Thünen Institut og Aarhus Universitet. I 2. og 3. kvartal blev der afholdt møder med fagpersoner fra Kiel Universitet og Thünen Institut. Det ene møde blev afholdt på Trenthorst, som er en tysk økologisk forsøgsgård med forsøg på dyre- og markniveau. Kommunikationen med de fagligt relevante aktører bibeholdes også i projektets 2. år. Der er udarbejdet et kort notat, som beskriver udfordringerne, og som er delt med samarbejdspartnerne hos Kiel Universitet og Thünen Institut med det formål, at det kan anvendes til at oplyse relevante myndigheder om udfordringerne.

Der er indsamlet data, som beskriver en gennemsnitlig konventionel og økologisk bedrift med husdyrproduktion med udgangspunkt i gennemsnitstal for 2024. Disse er anvendt til at lave typespecifikke scenarieberegninger i ESGreenTool i forhold til, hvilket klimaaftryk det giver, hvis ét af de 6 ovenstående nævnte områder ændrer sig (konventionel og økologisk produktion blev sammenholdt). Resultaterne er samlet i en rapport.

AP2: Opdatering af emissioner baseret på livscyklusanalyse og harmoniseret datamateriale.

Der er indsamlet tilgængeligt drifts- og produktionsdata for husdyrbranchen indtil 2024 på tværs af alle bedrifter. Den primære aktivitet i arbejds pakken gennemføres i 2026.

AP3: Involvering af aktører og implementering.

Efter udpegnings af de mest betydende faktorer for bedriftens klimaaftryk i AP1, blev der udarbejdet en grafisk oversigt over faktorerne, som efterfølgende blev anvendt i formidlingen af

Fonden for **økologisk landbrug**

projektet, og som også vil blive anvendt i projektets 2. år. Der har løbende været kommunikation om projektet via de sociale medier og Innovationscenter for Økologisk Landbrugs hjemmeside, icoel.dk. Der blev i 4. kvartal 2025 afholdt en inspirationsworkshop med inviterede deltagere fra relevante myndigheder og organisationer, hvor fokus var at drøfte udfordringerne i klimaaftryksberegningerne, samt hvad der kan gøres i fremtiden. Herudover blev konceptbeskrivelserne af de betydende faktorer for beregning af klimaafttrykket præsenteret på Økologikongres 2025.

Projekt nr. 4: Forspiret korn til økologiske smågrise og fjerkræ

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Projektets formål

Formålet er at kortlægge mulighederne for at fremstille og anvende tilskudsfodring med forspiret korn som et virkemiddel til øget sundhed og velfærd, højere fosfor- og næringsstofudnyttelse hos økologiske smågrise og fjerkræ.

Projektets aktiviteter

AP1. Erfarings- og vidensindsamling

Der er indsamlet viden fra udlandet dels via litteraturstudie og dels ved kontakt til udenlandske firmaer, som sælger forspiringssystemer. Forspiret korn er udbredt anvendt i udlandet og erfaringerne fra studiet er, at der udfordres med forskellige stadier af forspiret korn til primært fjerkræ og grise, men også til kvæg. Udenlandske resultater viser blandt andet forbedret mavetarmsundhed og produktionsresultater hos grise og fjerkræ. Der blev i litteraturen fundet resultater på forskellige næringsstofanalyser, og disse skal sammenholdes med de næringsstofanalyseresultater, som fremkommer under danske forhold i AP3. De første prøver til analyse blev indsendt sidst i 4. kvartal. Der har desuden været dialog med både fjerkræbranchen og Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø i forhold til de økologiske regler og principper. Der er givet dispensation til at dyrke forspiret korn og tildele det hos en fjerkræbedrift og en grisebedrift i dette projekt. Resultater og viden fra dette projekt forventes at bidrage til en ændring eller undtagelse af økologireglerne.

AP2. Dyrkningssystem

Efter en research og efterspørgsel af priser på færdigproducerede forspiringssystemer viste det sig hurtigt, at den afsatte post til indkøb af et færdigproduceret system ville blive overskredet. Derfor blev det besluttet at etablere en prototype af et forspiringssystem, som kan anvendes i projektet. Prototypen er etableret på baggrund af viden og erfaringer indsamlet fra udlandet i

Fonden for **økologisk landbrug**

samarbejde med Haugaarden. Systemet er etableret med lys, varme og et automatisk vandingsystem, som vander bakkerne nedefra. I 4 uger i 4. kvartal er der blevet lavet indkøring på systemet hos en økologisk fjerkræproducent, og der er blandt andet undersøgt: forskellige kornsorter (havre, byg og hvede); forskellige mængder af korn til spiring; vandmængde og antal vandinger om dagen. Det er udfordrende for at få systemet til at køre stabilt, og der har været en del justeringer undervejs; fx indkøb af ventilator som reducerer fugten i forspiringssystemet. Indkøb af en mere stabil varmekilde, som kunne justeres efter temperatur. Herudover viste det sig hurtigt, at havre ikke egner sig til forspiring pga. de omkringliggende skaller, langsommere spiring og øget forekomst af svampevækst. Der blev indsamlet data på høstmængder på dag 7, samt udtaget prøver til næringsstofanalyser.

AP3. Fodring

Denne arbejds pakkes aktiviteter ligger primært i 2026, men der er i 4. kvartal udtaget prøver af forspiret korn på følgende vækststadier: dag 0 (korn efter 24 timers iblødsætning), dag 4 og dag 7. Der blev udtaget prøver af både byg og hvede. Prøverne blev indsendt til næringsstofanalyse, hvor de blev analyseret for følgende: Tørstof + restvand, opløselig fiber (ADF), fedt, calcium, fosfor, natrium, zink, aske, protein, træstof, cystine, lysine, methionine, threonine og fytase.

AP4. Formidling og vurdering af implementeringspotentiale

Der blev indsamlet viden om både etableringsomkostningerne og driftsomkostninger ved etablering af et forspiringssystem, som er beskrevet i et notat. Der er lavet forskellige SoMe-opslag og udgivet to artikler i Fjerkræ og i SEGES Fjerkræ Nyhedsbrev. Herudover har projektet været præsenteret på forskellige møder med relevante fagpersoner.

Projekt nr. 5: Intakte haler hos grise i storstier

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Projektets formål

Formålet er at højne dyrevelfærden ved at reducere problemer med halebid hos økologiske slagtegrise i storstier, ved målrettet indsats med brug af tilskudsfoder, der har effekt på grises stress- og aktivitetsniveau. I dag nedklassificeres de økologiske grise, der får en bemærkning om halebid på slagteriet, til almindelig konventionel gris. Projektet skal medvirke til at øge puljen af grise, der produceres økologisk, og som sælges økologisk.

Projektets aktiviteter

Fonden for **økologisk landbrug**

Arbejdspakke 2: Afprøvning med tilskudsfoder

Produktet BehavePro er afprøvet på to besætninger. På den ene besætning er der lavet afprøvning med tilskud i både foder og vand og på den anden besætning med tilskud kun i foder. Afprøvningsperioden har kørt fra september 2024 til juni 2025.

Der er foretaget en detaljeret overvågning af grisene baseret på den udviklede protokol. På daglig basis har besætningerne i alle stier registreret grisenes halepositur, om der var halesår, samt øget uro i stien. Derudover registrerede de, hvis der var udfordringer i stien (problemer med fx foder eller vand, sygdom m.m.), og hvilken handling der blev foretaget for at løse eventuelle udfordringer.

Den ene besætning foretog desuden ekstra registreringer af forekomst af halebid, der var igangsat inden registreringsperioden i projektet.

3-6 gange pr. hold besøgte Innovationscenter for Økologisk Landbrug besætningerne og gennemgik stierne for grise med halesår, utrivelige grise samt stihygje.

På begge besætninger blev foderområderne overvåget med kamera ved brug af vildtkamera. I perioden fra kl. 8-18 blev der taget et billede i et interval på 15 min.

Kameradata blev gennemgået ved udvælgelse af billeder på datoer hvor besætningerne havde registreret halebid på deres besætning. For undersøgelse af hængende haler og sammenhæng med udbrud af halebid, blev billeder udvalgt 6 dage før og 6 dage efter et registreret halebid. Registreringerne blev foretaget for at undersøge, om hængende haler var en brugbar indikator for et forestående udbrud af halebid.

På besætning 1 blev der i perioden september 2024 til juni 2025 indsamlet data for 8 hold, med hvert hold bestående af hhv. en sti med 300 grise og en sti med 150 grise. Der blev således gennemført både besætningsregistreringer og registreringer fra Innovationscenteret i 16 stier i alt.

På besætning 2 blev der i perioden november 2024 til maj 2025 indsamlet data for 7 hold, med hvert hold bestående af 4 stier. Der blev lavet besætningsregistreringer i 21 stier, Innovationscenter-registreringer i 28 stier og kameraovervågning i 10 stier.

Der blev indkøbt dB målere til ophængning i stierne for at undersøge, om øget lydniveau i forbindelse med et udbrud af halebid kunne bruges som indikator for halebid. Kvaliteten af udstyret var ikke tilstrækkelig til at kunne bruges, og denne del blev derfor ikke gennemført.

Arbejdspakke 3: Formidling

Fonden for **økologisk landbrug**

Resultaterne for brug af tilskudsfoder samt erfaringer fra besætningerne er formidlet via flere kanaler.

Et notat med en detaljeret beskrivelse, hvor der redegøres for, hvordan produktet er anvendt, og hvilke resultater, det har givet, ligger tilgængelig på icoel.dk. Derudover er der formidlet erfaringer med tiltag, der kan reducere halebid, i en video fra den ene af de to besætninger samt i en artikel på icoel.dk, hvor tidligere udviklede værktøjer til reduktion af halebid også er tilgængelige. Projektet og resultaterne er ligeledes præsenteret ved temadagen forud for Frilands årsmøde og ved et afsluttende møde med producenten bag produktet, foderkonsulent hos VA og besætninger.

Formidlingen har fokuseret på at dele viden til økologiske griseproducenter om, hvordan halebid kan reduceres, samt på at gøre brugbare værktøjer tilgængelige.

Projekt nr. 6: Eco-efficient pig production and local protein supply -ENTRANCE

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Projektets formål

Formålet er at udvikle ressource effektive fodringsstrategier baseret på 100% lokalt produceret foder. Foderstrategier, der vil opretholde eller øge fodereffektiviteten samtidig med, at miljø- og klimapåvirkningen reduceres.

Projektets aktiviteter

Projektet er opdelt i 6 arbejdsplaner, men her omtales kun de arbejdsplaner, som Innovationscenter for Økologisk Landbrug har deltaget i - og som fonden dermed har medfinansieret.

AP1) Projektledelse og kommunikation

Formålet med AP1 er at sikre fremdrift i, og styring af, projektet.

Innovationscenteret for Økologisk Landbrug er projektejer, og arbejdsplanen ledes af Simme Eriksen, Innovationscenteret.

Aktiviteter: Koordinering mellem arbejdsplanerne, organisering af projektmøder, kommunikation med fonde og projektpartnere, samt overordnet styring af økonomi og budgetter.

Fonden for **økologisk landbrug**

Innovationscenteret har ikke haft aktiviteter i AP 2 og AP3.

AP4) Livscyklusvurdering

Formålet med AP4 er at udføre en livscyklusvurdering (LCA) for at kvantificere miljø- og klimapåvirkningen af økologiske slagtegrise, der fodres med enten grøn- eller sojaprotein i kombination med forskelligt kløver-græs-baseret grovfoder. Arbejdspakken ledes af AU-AGRO.

Innovationscenteret har kun haft opgaver med at skaffe datagrundlag via aktiviteter i AP 5 og AP6.

AP5) Frisk kløvergræs og ensileret græspulv i praksis

Formålet med AP5 er at udvikle nye fodringsstrategier med frisk græs til slagtegrise, samt at undersøge perspektiverne i brugen af græspulv samt et miks af grønt protein og græsensilage. Specielt brugen af friskt græs vil i praksis betyde ændret management hos de økologiske griseproducenter, hvorfor der indsamles viden, erfaringer og udvikles på håndteringen af frisk græs. Der regnes økonomi på de nye fodringsstrategier. Opgaverne løses i samarbejde med Vestjyllands Andel.

Aktiviteter: Erfaringsindsamling med fokus på muligheder og potentiale for fodring med frisk græs til slagtegrise, herunder viden om fodring, håndtering, arbejdstid og høst. Udarbejdelse af fodringsstrategier til fodring med grønt produceret protein. Indsamling af data til brug i AP4 fra afprøvningerne i praksis. Der regnes produktionsøkonomi på foderstrategierne.

AP6) Demonstration af græs-baseret fodring til svin.

Formålet med AP6 er at demonstrere græs-baseret fodring med grønt protein til slagtegrise hos den økologiske griseproducent Mads Christensen.

Aktiviteter: Der laves en sommer demonstration, hvor frisk græs fodres til økologiske slagtegrise, samt en vinter demonstration hvor slagtegrise fodres med grønt protein og græsensilage. Demonstrationerne på bedriften dokumenteres. Der indsamles data til brug i AP4. Der sker løbende formidling via artikler, møder, workshops og videoklip. Ved projektets afslutning udarbejdes faktaark, og projektets resultater præsenteres blandt andet i Erfagrupper og på Innovationscenter for Økologisk Landbrugs stand på Økologikongressen. Samt på diverse elektroniske platforme.

Fonden for **økologisk landbrug**

Projekt nr. 7: Biodiversitet og økosystemfunktioner i skovlandbrugssystemer (BEAT)

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Projektets formål

Projektets formål er at kvantificere skovlandbrugs effekter på biodiversitet og økosystemtjenester som et skridt i retningen mod mere robuste landbrugssystemer, samt at udvikle undervisningsforløb til udbredelse af den indsamlede viden til rådgivningsinstitutioner.

Projektets aktiviteter

Projektet har fem arbejdsplaner. AP1 (Biodiversitet) og AP2 (Økosystemtjenester) indeholder de videnskabelige undersøgelser af biodiversitet og økosystemtjenester i skovlandbrug. Hovedparten af aktiviteterne i AP1 og AP2 er finansieret af Aarhus Universitets budget, hvorfor der kun er afsat en mindre andel til Innovationscenter for Økologiske Landbrug. Hovedaktiviteterne i 2025 var at præsentere foreløbige resultater og undersøgelser for landmænd og rådgivere, samt at diskutere skovlandbrug med offentligheden. I projektets AP3 (Forretningsudvikling) blev forretningspotentialet ved udvikling og afvikling af kursusforløb rettet mod rådgivere undersøgt, ligesom direkte rådgivning af landmænd baseret på resultater opnået i AP1 og AP2 blev afdækket, men disse aktiviteter blev ikke finansieret her, hvorfor de ikke afreporteres. Projektets AP4 (Projektledelse) indeholdt de opgaver, der sikrede effektiv styring af projektet, og AP5 (Demonstration) indeholdt formidlingsaktiviteter, så viden fra projektet løbende blev delt med fagfolk og samfundet. Hovedaktiviteter i AP5 var at formidle projektet ved et offentligt arrangement, Naturmødet i Hirtshals, for at nå ud til den bevidste forbruger og brede offentlighed, samt at afholde virksomhedsbesøg hos nogle af de mest veletablerede og innovative skovlandbrugere i udlandet for at kunne dele information og erfaringer fra praksis. Der blev udarbejdet artikler til landbrugsfaglige medier og opslag på sociale medier. Alle materialer er tilgængelige via Innovationscenter for Økologisk Landbrugs informationskanaler.

Projekt nr. 8: Fremme af Frilandsgrise Flora og Fauna, Acronym: 4F

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Projektets formål

At bidrage til en øget markedsandel af øko-grisekød ved at udvikle, dokumentere og demonstrere udendørs systemer, der opfylder forbrugernes forventninger til dyrevelfærd, miljøhensyn og biodiversitet.

Fonden for **økologisk landbrug**

4F hviler på fire søjler: 1) Forbedring af dyrevelfærden, 2) Dokumentere biodiversiteten i systemer med grise på marken og forbedre biodiversiteten i nye systemer 3) Udvikle strategier for værdisætning og markedsføring af biodiversitets effekter 4) Formidling om projektets resultater.

Projektets aktiviteter

Projektet er en del af et større Organic RDD-projekt ledet af Jørgen Aagaard Axelsen, Aarhus Universitet, Institut for Ecoscience.

4F hviler på fire søjler: 1) Forbedring af dyrevelfærden, 2) Dokumentere biodiversiteten i systemer med grise på marken og forbedre biodiversiteten i nye systemer 3) Udvikle strategier for værdisætning og markedsføring af biodiversitets effekter 4) Formidling om projektets resultater.

Projektets aktiviteter er organiseret i fem arbejdspakker.

Innovationscenter for Økologisk Landbrug (ICOEL) leder AP3 "Kommercielle foldkoncepter der understøtter biodiversitet og dyrevelfærd" og har i 2025 deltaget i AP 1, 2 og 5, hvorfor AP4 ikke omtales nærmere.

AP1: Biodiversitet, ledes af Jørgen Aagaard Axelsen AU-Ecoscience

Aarhus Universitet har indsamlet data for biodiversitet i forskellige systemer med økologiske grise. Innovationscentrets aktiviteter har været at følge arbejdet og formidle viden herom. Der blev i foråret lavet en film 'Øget biodiversitet hos frilandsgrise' samt skrevet en artikel. Derudover blev biodiversitet hos grise på mark formidlet til Sofari på to økologiske grisebedrifter.

Der er afholdt møder mellem AU-Ecoscience og ICOEL for at afstemme, koordinere og planlægge fremtidige aktiviteter i denne arbejdspakke samt i arbejdspakke 3.

AP2: Nye bæredygtige foldkoncepter, ledes af Anne Grete Kongsted, AU-AGRO

ICOELS aktiviteter i denne arbejdspakke har været at følge udviklingen af en ny artsrig græsmarksblanding til drægtige søer samt formidle det praktiske arbejde i en video. Der er

Fonden for **økologisk landbrug**

afholdt koordineringsmøder mellem AU-AGRO og ICOEL både med henblik på videoen samt planlægning af demonstration i arbejds pakke 3.

AP3: Kommercielle foldkoncepter, der understøtter biodiversitet og dyrevelfærd, ledes af Marie Lund Buus, ICOEL

Aktiviteterne i arbejds pakken har været at identificere og planlægge demonstrationen af nye foldkoncepter til økologiske slagtegrise på græs. For at sikre synergi i projektet, er der afholdt planlægningsmøder med AP1 og AP2. Selve demonstrationen af nye foldkoncepter til slagtegrise er udskudt med opstart foråret 2026 grundet bedre synergi med et andet Organic RDD-projekt 'QUALIPORK', hvor der ligeledes er fokus på slagtegrise på mark. Dermed bliver formidlingen af nye foldkoncepter til slagtegrise også rykket til 2026.

AP5: Projektledelse, ledes af Jørgen Aagaard Axelsen, AU- Ecoscience

ICOEL har deltaget i projektmøder samt bidraget til statusrapport.

Projekt nr. 9: Økologikongres 2025

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Projektets formål

Projektets formål er at lokalisere og stille den nyeste, mest relevante og aktuelle viden til rådighed for eksisterende og potentielle økologiske landmænd og deres rådgivere i et samspil med aktører fra hele værdikæden. Deltagerne skal viden-opkvalificeres, og gennem implementering af den ny viden på egne specifikke bedrifter skaber deltagerne økologiske og økonomiske bæredygtige og robuste landbrug – nye som eksisterende.

Projektets aktiviteter

Projektet har bidraget til at løse følgende nødvendige opgaver vedr. Økologikongres 2025:

- Programplanlægning: Programgruppen blev nedsat der blev efterlyst emner og ønsker til oplægsholdere i hele branchen. Dernæst blev rammerne for kongressens program fastlagt, herunder at der blev 5 spor pr. dag, med 5 møder pr. spor på dag 1, og 4 møder pr. spor på dag 2. Sporene gjorde, at det var muligt at følge fagligheder gennem dagen. Hver dag var der dertil et samlende plenummøde. Programgruppen udviklede programmet og indgik aftaler med oplægsholdere.

Fonden for **økologisk landbrug**

- Udarbejdelse af hjemmeside og materialer: Programmet blev opbygget i en overskuelig og forklarende udgave til brug for hjemmesiden, så det var nemt for potentielle deltagere at orientere sig i, hvilke muligheder der var for at hente faglig viden, og hvilke oplægsholdere, som var til rådighed på de forskellige møder. På hjemmesiden var dertil alle praktiske oplysninger til brug for gæsternes planlægning herunder betingelser for deltagelse, overnatningsmuligheder, tilmeldingsmodul mv. Efter kongressen er der opbygget en 2025 hjemmeside i kongresarkivet, så det er muligt at klikke alle de offentliggjorte præsentationer frem, som kan genbesøges, og faglige pointer, tal, grafer osv. kan genfindes, så læringen dermed støttes. Der blev trykt lokale-oversigtsplaner og vejledende skilte til opsætning på kongresdagene på kongresstedet.
- Forud for kongressen blev der gennemført markedsføring af kongressen. Det skete gennem annoncering i både trykte medier og på sociale medier. Alle materialer blev delt i netværk og bedt distribueret videre gennem deres kanaler, hvor brug af de genkendelige grafiske elementer vedr. kongressen nemt relaterede tilbage til kongreshjemmesiden og de praktiske informationer.
- For at øge anvendeligheden og muligheden for at indgå i dialog med folk i branchen blev der hyret en koordinator, som bistod med at planlægge udstilling, kommunikere med udstillere og hjælpe med afviklingen på kongresdagene, således at hele udstillingsarealet var fuldt besat med spændende udstillinger, som præsenterede en stribe forskellige materialer, redskaber, rådgivningsmuligheder mv. til gavn for målgrupperne.
- For at kunne deltage i kongressen krævede det præcis tilmelding med angivelse af, hvilke møder der ønskedes besøgt på hvilke tidspunkter, om der var behov for specialkost osv. Hjemmesiden blev brugt som indgang, men der var administration af tilmeldingerne, fordeling af lokaler, materialer, computere osv.
- To dages kongres blev gennemført den 18.-19. november 2025 hos Comwell Kolding med alt, hvad det indbefatter af koordinering (hvem skal være i hvilke lokaler hvornår m.m.), praktisk bistand til både gæster, oplægsholdere og ordstyrere (finde rette lokale, sikre de rette præsentationer var til rådighed til visning, installere computere og pointere i alle lokaler mv.), ligesom et sekretariat var bemandet i hele kongrestiden. Der var i alt 529 deltagere – heraf 158 landmænd/gartnere, 18 studerende og 91 rådgivere.
- Ligeledes blev der umiddelbart efter kongressens afslutning gennemført en evaluering, som viste en utrolig stor tilfredshed med arrangementet og alle dets elementer.

Projekt nr. 10: Sikret og godt arbejdsmiljø i økologiske sobesætninger

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Projektets formål

Fonden for **økologisk landbrug**

Formålet er at forebygge nedslidning og arbejdsulykker ved arbejde på økologiske grisebedrifter, så gode arbejdsforhold sikres. Dette både af hensyn til medarbejderne samt for at gøre arbejdet med økologiske grise mere attraktivt, så det bliver nemmere at fastholde og tiltrække nye medarbejdere.

Projektets aktiviteter

Projektet består af en arbejdsplan, der er delt op i 3 delaktiviteter

Aktivitet 1: Erfarings- og vidensindsamling.

Aktiviteten blev gennemført i 2024 og bestod af en række bedriftsbesøg og -interviews, som havde til formål at identificere akutte risikosituationer samt situationer, som førte til fysisk nedslidning af medarbejdere på økologiske og frilands sohold. Ydermere indgik det i aktiviteten at udarbejde et udkast til forbedring af arbejdsrutiner i marker med økologiske og frilandssøer. Marianne Norup fra SEGES Innovation (ekstern bistand på projektet) medvirkede til udarbejdelsen af interviewspørgerammen, deltog i alle bedriftsbesøg og bidrog til udarbejdelsen af leverancerne.

Aktivitet 2: Afprøvning i praksis: Implementering på fokusbedrifter.

Denne aktivitet blev opstartet i 2024 og afsluttet i 2025.

Afprøvningen af en modificeret kultivator som middel til at løfte grise ud af farehytten (uden medarbejderen behøver ind i farehytten) fungerede ikke på de to fokusbedrifter. Bedrifterne ville gerne afprøve kultivatoren og kunne se fordele ved den, men man havde nogle andre løsninger, som begge bedrifter efter en tid vendte tilbage til, da de mente, at de fungerede bedre.

På den ene fokusbedrift afprøvede de, foruden den modificerede kultivator, også en kastrationsvogn med et højde-justerbart kastrationsfikstur. Den faremarksansvarlige, som deltog i interviewrunden, havde efterlyst en løsning, som muliggjorde kastration uden for hytten. Da kastrationsvognen skulle afprøves, var hun stoppet med at arbejde på bedriften, og en ny ansvarlig for faremarken var ansat. Bedriften var først skeptisk over for, om brug af vognen ville tage for meget tid, men indvilligede fortsat i at prøve den, da man gerne vil satse på et bedre arbejdsmiljø. Både ejer og faremarksansvarlig blev involveret i udformningen af vognen, udgangspunktet/skabelonen var en færdiglavet vogn, som projektgruppen havde set på en anden bedrift under interviewrunden. Der blev lavet løbende opfølgninger med bedriften og mindre justeringer af vognen. Ved projektets afslutning er meldingen fra denne fokusbedrift, at man er godt tilfreds med vognen. Tidsmæssigt er der ikke den store omkostning ved at bruge den, og man vil fremadrettet anvende kastrationsvognen.

Fonden for **økologisk landbrug**

Fokusbedrift nummer to afprøvede, foruden den modificerede kultivator, en vaccinationsrampe. På bedriften var vaccination af 3-ugers grise en opgave, som medførte stor risiko for fysisk nedslidning. Ved vaccination løftede en medarbejder 300-600 grise á i gennemsnit 6,5 kg/stk. fra gulvhøjde og op i arbejdshøjde. Selve løftet, samt de vrid en sprællende gris laver under løftet, gav stor fysisk belastning for medarbejderen. Bedriften ønskede at forbedre rutinen og i samarbejde med en industriel designer (ekstern bistand af Kent Laursen, industrielt design) og bedriften udviklede vi i regi af projektet en vaccinationsrampe. Ligesom fokus-bedrift 1 var man til start skeptisk over for om løsningen ville fungere, men ved projektets afslutning er meldingen, at man vil anvende den udviklede løsning fremadrettet. Vognen har gjort rutinen mere tidseffektiv, og medarbejderne er ikke udmattet allerede til formiddagskaffen, men kan uden problemer fungere som normalt hele arbejdsdagen.

Marianne Norup fra SEGES Innovation (ekstern bistand) bidrog til udvælgelse og udvikling af løsningerne på de to fokusbedrifter, samt i dialogen med fokusbedrifterne under afprøvningen af tiltagene og hjalp med at lave mindre justeringer af tiltagene, når det var nødvendigt.

Resultaterne og erfaringerne fra projektet er kommunikeret ud gennem sociale medier, Innovationscenter for Økologisk Landbrugs nyhedsbrev og icoel.dk. Videoerne med fokusbedriftenes erfaringer med hhv. kastrationsvogn og vaccinationsrampe er sendt til Friland A/S med henblik på direkte formidling til frilands og økologiske griseproducenter via Danish Crowns konsulenter, som kører på de økologiske bedrifter.

Projekt nr. 11: RE-CIRKULÆR - Fremtiden for økologisk planteproduktion (Projektforlængelse)

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Projektets formål

Formålet med recirkulering af næringsstoffer mellem by og land er at øge ressourceeffektivitet og produktivitet i økologisk planteavl og dermed skabe potentiale for øget omlægning. Målet er, at næringsstoffer fra rest- og affaldsprodukter bliver genanvendt på et dokumenteret grundlag med kvalitet og en uvildig risikovurdering. Projektet bidrager til, at producenten skal kende både risici og muligheder forbundet med brug af recirkulerede rest- og affaldsprodukter til gødningsformål.

Projektets aktiviteter

Hovedfokus i 2025 har været at udarbejde en videnskabeligt baseret rapport, som vurderer de risici, PFAS og mikroplast udgør for jordfrugtbarhed og jordlevende organismer. Rapporten blev udarbejdet af AU Ecoscience og bestilt, redigeret og finansieret af projektet. Der blev foreslået

Fonden for **økologisk landbrug**

tærskelværdier for PFAS- og mikroplastkontaminering i jorden, og ud fra disse blev tilsvarende tærskelværdier beregnet for andre organiske gødninger, især spildevandsslam som eksempel på det højeste indhold af mikroplast og PFAS blandt de organiske gødninger. Rapporten blev publiceret og promoveret, samt omtalt af eksterne medier og faglige grupper.

Baseret på rapportens viden og anden relevant litteratur blev der udarbejdet et notat, som vurderer risikoen ved forskellige organiske og recirkulerede gødninger og giver anbefalinger for deres anvendelse. Notatet indeholder også et roadmap, der fremhæver de nuværende videnshuller og hvad der yderligere er nødvendigt for effektivt at forhindre, at PFAS og mikroplast kommer ind i dyrkningsjorden via recirkulerede gødninger. Det blev besluttet at samle begge emner i ét notat, så al relevant information er samlet ét sted, let tilgængelig og overskuelig for læseren, hvilket gør det nemmere at danne sig et samlet overblik og bruge notatet som grundlag for beslutninger og fremtidige tiltag.

På grund af akutte bekymringer fra flere landmænd blev der desuden afholdt en workshop i samarbejde med Jakob Magid og Dorette Müller-Stöver fra Københavns Universitet. Her blev der aflagt besøg på det langvarige CRUCIAL-forsøg, præsenteret effekter af forurenende stoffer på jordfrugtbarhed og afholdt workshop om videnshuller samt muligheder for videre samarbejde.

Projekt nr. 12: Skovfjer - Økologisk fjerkræhold kombineret med skovlandbrug (Projektforlængelse)

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Projektets formål

Formålet er at integrere økologisk, mobil fjerkræproduktion med skovlandbrug og dermed bidrage til at udvikle et system, der understøtter miljø, biodiversitet og dyrevelfærd, hvilket i sidste ende kan øge producentens indtjening, da forbrugernes interesse for skovlandbrugsprodukter forventes at stige.

Projektets aktiviteter

Projektet blev forlænget til 2025, og følgende aktiviteter er udført i 2025:

AP1: Vidensindsamling

Der blev skrevet og udgivet et litteraturreview, som samler viden fra litteraturstudiet i projektets arbejdsplan 1. Reviewet er udgivet på icoel.dk.

AP3: Best Practice

Fonden for **økologisk landbrug**

Viden fra praksis og bedste erfaringer vedr. beplantning, etablering mv., blev samlet og udgivet i en artikel på icoel.dk.

Der blev ligeledes oprettet en staldskole for nuværende og kommende producenter med interesse for fjerkræ i flytbare systemer i skovlandbrug, og der blev i forbindelse med afholdelse af møder i staldskolen arrangeret oplæg og vidensdeling. Der blev skrevet en artikel om staldskolen i Innovationscenter for Økologisk Landbrugs årsskrift, som udsendes til alle økologiske landmænd.

Projekt nr. 13: ORGANIC+: Demonstration og forbedring af positiv effekt af økologisk landbrug på agerlandets natur

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Projektets formål

Formålet er at forbedre og demonstrere den positive effekt af økologisk landbrug på agerlandets naturindhold og derigennem sikre troværdigheden af den økologiske produktion op gennem værdikæden.

Projektets aktiviteter

Projektets hovedaktiviteter i bevillingsåret:

Projektet er afsluttet pr. 31/12 2025 og den del af projektet som Innovationscenter for Økologisk Landbrug har været involveret i er forløbet planmæssigt.

For hver enkelt af de syv arbejdsplaner beskrives de aktiviteter, som Innovationscenter for Økologisk Landbrug deltog i, i løbet af 2025:

AP1: Engagering af partnere mod fælles mål og indsats for case-områderne

Alle aktiviteter i AP1 blev som planlagt gennemført i projektets første år (2022).

AP2: Computersimulering af effekten af naturindsatser på agerlandets biodiversitet

Fonden for **økologisk landbrug**

Innovationscenter for Økologisk Landbrug er som udgangspunkt ikke en del af AP2. Der er dog i samarbejde med AU arbejdet videre med at formidle funktionalitet og resultater af de projektaktiviteter, hvor computersimuleringer indgår, i et mere tilgængeligt sprog.

AP3: Forudsætning og potentiale for biodiversitet som positiv faktor i værdikæden

De fleste af arbejdsplakens opgaver er gennemført i de første tre projekt-år, men Innovationscenter for Økologisk Landbrug fortsætter arbejdet med at definere de konkrete landskabsstrukturer og naturhensyn, der er afgørende for et velfungerende landbrugsøkosystem.

Innovationscenter for Økologisk Landbrug har i 2025 deltaget i projektarbejds møder og bidrog til at forberede og facilitere arbejdsplakens aktiviteter. Først og fremmest drejer det sig om arrangering og deltagelse i projektets afsluttende projektworkshop. Her markerede Organic+-projektet sin afslutning med det sidste projektmøde for alle projektets partnere på Hvanstrup, der er en af de deltagende Thise-leverandørers landbrugsbedrift. Her blev aktiviteter og resultater af projektets arbejdsplaner fremlagt af de ansvarlige arbejdsplanledere, og projektets sidste markvandring blev gennemført.

AP4: Dokumentation af natureffekt gennem biologiske feltundersøgelser

Innovationscenter for Økologisk Landbrug havde som udgangspunkt ikke arbejdsopgaver i denne arbejdsplan i 2025. Innovationscenteret har dog deltaget med faglig sparring i udarbejdelsen af en videnskabelig artikel baseret på fugletællingerne i de 5 værkstedsområder.

AP5: Udvikling af beslutningsværktøj

Innovationscenter for Økologisk Landbrug havde som planlagt ingen arbejdsopgaver i denne arbejdsplan i 2025

AP6: Formidling og demonstrationsaktiviteter

Innovationscenter for Økologisk Landbrug var arbejdsplanleder for AP6 og har således det primære ansvar for udarbejdelse af kommunikationsplan og udførelsen af formidlingsaktiviteterne. I det følgende beskrives de vigtigste formidlingsaktiviteter, som Innovationscenter for Økologisk Landbrug har gennemført i projektet i 2025. Hertil kommer formidling gennemført af Aarhus Universitet og andre partnere, men denne refereres ikke til fulde her.

Fonden for **økologisk landbrug**

I 2025 endte Økologikongressen 2025 med at blive den største og vigtigste formidlingsindsats for Organic+. På kongressens dag 2 var hele fire sessioner forbeholdt landbrugets biodiversitet, og selv om det ikke var planlagt på forhånd, kom rækken af oplæg til at referere alt det arbejde, som Organic+-projektet har været med til at katalysere siden opstarten i 2022. På session 1 deltog Sybille Kyed fra Økologisk Landsforening, Anne Berg fra Thise Mejeri deltog på session 2, Yoko Dupont fra AU/SESS og Bent Rasmussen fra Innovationscenter for Økologisk Landbrug delte session 3 og Bent var også deltager på session 4. Alle har været meget betydende partnere i gennemførelsen af Organic+.

Repræsentationen på Økologikongressen 2025 er et godt billede på den udvikling omkring landbrugets biodiversitet som Organic+ har igangsat. Projektet har i sin levetid fået italesat behovet for det særlige naturhensyn og har formuleret målsætninger og definitioner, der har præget en stadigt voksende stemme i naturdebatten. Projektets partnere har desuden – i overensstemmelse med projektets hovedformål – været aktive og dygtige til at bruge projektets resultater i formidling og markedsføring af deres egne virksomheder. Økologikongressen 2025 er således ikke det eneste eksempel hvor projektets partnere uafhængigt er blevet valgt som oplægsholdere til arrangementer, hvor landbrugsnaturen er temaet. Den 28/1 inviterede IPBES Yoko Dupont, AU/SESS, Laura Bille, Innovationscenter for Økologisk Landbrug og Svend Brodersen, Gram Slot som oplægsholdere på deres Grand Solutions konference. I januar 2026 var Bent Rasmussen, Innovationscenter for Økologisk Landbrug, Anne Berg, Thise Mejeri og Svend Brodersen, Gram Slot alle inviteret af Økologisektionens bestyrelse, for at motivere baggrund for deres politikker om biodiversitet og regenerativt landbrug.

I 2025 var Naturmødet i Hirtshals igen projektets største samlede formidlingsindsats. Gennem årene deroppe har vi oplevet en stadig større interesse og forståelse for nødvendigheden af et mangfoldigt og livskraftigt landbrugsøkosystem. Det er travle dage, hvor mange nye ansigter besøger standen for at høre vores historie, men også mange gengangere, der kommer igen for at følge op på samtalerne fra sidste år. På mødets sidste dag repræsenterede Bent Rasmussen, Innovationscenter for Økologisk Landbrug "sharing-fløjen" under en debat på Europabevægelsens stand.

Af større skriftlige leverancer skal nævnes det politiske "white paper" med tilhørende ppt-oplæg, som Sybille Kyed, Økologisk Landsforening har anvendt som grundlag for sit landbrugspolitiske virke gennem projektperioden. Sybille har været indskrevet som ekstern konsulent i arbejdsplanen 1 og 3. Som et eksempel på dette arbejde faciliterede Sybille et møde 25/8 2025 med Ministeriet for Grøn Trepark, hvor resultater fra Organic+ blev præsenteret.

Derudover blev leverancen "Tekniske anvisninger for indsatser for marknaturen" genbesøgt, opdateret og tilrettet med generelle beskrivelser af indsatser for landbrugets biodiversitet.

Fonden for **økologisk landbrug**

Fordi Organic+-projektet siden sin start har genereret afledte projekter, der bygger videre på det oprindelige formål, er der i 2025 afholdt mange formidlingsaktiviteter, hvor Organic+ viden er grundhistorien.

Det gælder artikler i fagbladet MARK. Effektivt Landbrug, ØkoNu og Mejeritidende

Udover de allerede nævnte oplæg, er der i 2025 bl.a. holdt oplæg på Øko-regeldag 2025 (30/1) og for L&F-Økologisektionen (4/9). Organic+ er desuden gennemgået ved en intern audit for Fællesrådet for ICØL og projektets konklusioner er pitchet for Novo Nordisk som eksempel på Innovationscenter for Økologisk Landbrugs projektportefølje.

På de elektroniske medier har Innovationscenter for Økologisk Landbrug især formidlet projektet i forbindelse med deltagelse på IPBES-symposium og på Naturmødet 2025.

Som konklusion på Organic+ og markering af sammenhængen og overgangen af det efterfølgende ORDD-projekt EcoMetric er der ved projektets afslutning desuden udarbejdet en film, hvor projektets partnere og øvrige deltagere indrammer det gennemførte projektarbejde.

AP7: Projektledelse

Innovationscenter for Økologisk Landbrug deltog som planlagt løbende i projektets arbejds møder samt i ICROFS' årlige projektseminar. Der var i gennemsnit hver anden måned et internt projektarbejds møde mellem Innovationscenter for Økologisk Landbrug og Aarhus Universitet med eventuel deltagelse af andre partnere. Projektarbejds møderne blev afholdt over teams/fysisk, suppleret af jævnlige telefoniske kontakter.

Projekt nr. 14: Økologisk uddannelse i tværfagligt fokus på næste generation af fagfolk

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Projektets formål

Projektet havde til formål at informere om den økologiske produktion og skabe faglige oplevelser med øget fokus på økologiens rolle i en bæredygtig kontekst blandt elever og faglærere. Projektet havde desuden til hensigt at adressere udbredte myter og misforståelser blandt aktører, som i lille eller ingen grad havde omfavnet økologiske principper i arbejdet med råvarer, dyrkning og menuer. Dialogen mellem landbrug og aftagerled blev styrket, og tværfagligheden blev øget, så økologiens afsætningsmuligheder blev fremtidssikret.

Projektets aktiviteter

Fonden for **økologisk landbrug**

Arbejdspakke 1: Fra Greb til Gaffel – økologiske temadage

I bevillingsåret blev der gennemført økologiske temadage som et tværfagligt uddannelsesforløb med deltagelse af fire erhvervsskoler. Temadagene skabte rammer for fordybelse og forskellige faglige tilgange til økologi og samlede elever fra både landbrugs- og foodserviceuddannelser. Programmet bestod af oplæg fra relevante økologiske markedsaktører, f.eks. Svend Brodersen fra Gram Slot og Rasmus Rasmussen, Foodservicechef fra Comwell Hotels. Der blev skabt faciliterede netværks- og dialogaktiviteter, som understøttede vidensdeling og elevernes aktive deltagelse.

Temadagene styrkede forståelsen for økologi på tværs af fagligheder og bidrog til øget dialog og samarbejde mellem elever og aktører i økologisektoren. Der deltog 62 elever, hvilket understøttede netværksdannelse og en bredere udbredelse af økologiske perspektiver – også blandt de elever, som ikke på forhånd havde en særlig interesse for økologi.

Arbejdspakke 2: Økologien IRL

Der blev gennemført tværfaglige besøg i den økologiske primærproduktion og hos toneangivende økologiske aktører med særligt fokus på trendsættende virksomheder, f.eks. leverandører med unikke tilgange eller restauranter med høj faglig værdi. Deltagere fra en bred vifte af uddannelser – herunder landbrug, gastronomi, bageri, ernæring og service – deltog i aktiviteterne.

Faglærere blev inviteret til efteruddannelsesdage og virksomhedsbesøg med fokus på økologiens styrker og udfordringer i en bæredygtig kontekst og udviklede materiale til brug i undervisningen.

Indsatsen eksponerede faglærere og elever for økologiske indsigter og skabte nye, unikke undervisningsmaterialer. Økologiske temaer blev integreret i undervisningen på de deltagende skoler, og faglærerne blev bedre rustet til at inddrage økologi i eksisterende undervisningsforløb og faglige drøftelser.

Arbejdspakke 3: Hold øko-gryden i kog

Projektet understøttede i 2025 flere af skolernes egne økologiske initiativer gennem faglig sparring, oplæg, seminarer, praktikforløb og målrettet kommunikation til elever. Landbrug & Fødevarers økologiske ressourcer blev aktivt delt og anvendt for at styrke den faglige kvalitet.

En særlig succes var Kold College-temadagen, hvor projektet bistod skolens planlæggere med materialer, oplægsholdere og viden til at skabe en temadag med fokus på bæredygtighed og økologi – mere end 700 kokkeelever deltog.

Fonden for **økologisk landbrug**

Tidligere projektdeltagere blev løbende brugt som vidensressourcer og ambassadører i nye aktiviteter samt i udviklingen af materialer i samskabelse med elever og undervisere.

Økologien var kontinuerligt til stede i skolernes faglige miljøer via indsatsen. Projektet bidrog til vedvarende opmærksomhed på økologi og styrkede skolernes kapacitet til selv at arbejde videre med økologiske temaer.

Projekt nr. 15: Økologi for Gymnasiet 2.0 ☐ Opdatering og videreudvikling af økoviden til fremtidens borgere (Projektforlængelse)

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Projektets formål

Projektets formål er at opdatere og videreudvikle undervisningsplatformen Økologi for gymnasiet for at give fremtidens borgere – de unge på de gymnasiale uddannelser - indsigt i og forståelse for den økologiske produktionsforms bidrag til en mere bæredygtig fødevareproduktion og den grønne omstilling. En viden og indsigt, der dels skal motivere de unge til at blive fremtidens økologiske forbrugere, dels inspirerer dem til valg af videregående uddannelse inden for den grønne dagsorden.

Projektets aktiviteter

Som afrapporteret i januar 2025 har hjemmesiden som før hed Økologi for gymnasiet skiftet navn til: "Økologi kompasset - udforsk din øko-viden". Websitet findes her <https://okologikompasset.lf.dk/>.

Navneændringen er foretaget for at gøre sitets indhold anvendeligt overfor en større målgruppe - bl.a. inden for erhvervsfaglige fødevareuddannelser.

AP1: Opdatering af faglige tekster og udarbejdelse af nye tekster med ny viden:

Der er produceret 29 faglige artikler med seneste nye faglige viden inden for økologisk produktion.

Der er udarbejdet nye cases, der gør forskellige problemstillinger og initiativer nærværende og relevante for målgruppen.

Der er integreret videoer fra bl.a. Innovationscenter for Økologisk Landbrug, der illustrerer og anskueliggør faglige problemstillinger.

Alle tekster gennemgås med henblik på SEO-optimering og tags, der sikrer optimal synlighed ved fx googlesøgninger.

Fonden for **økologisk landbrug**

Der er udviklet nye quiz til hvert hovedområde.

Under fanen "Statistik" er opdaterede grafer til brug i opgaveskrivning.

AP2: Udarbejdelse af debat-/dilemmaoplæg

Der er udarbejdet 4 korte debatoplæg, der sætter centrale, aktuelle problemstillinger og dilemmaer i forbindelse med økologi og bæredygtig fødevareproduktion til debat.

Debatoplæggene er:

Bæredygtig fødevareproduktion – hvad er vigtigst? Et debatoplæg om de forskellige parametre som tilsammen udgør en mere bæredygtig fødevareproduktion.

- Fremtidens fødevaresystem – mad nok til alle? Et debatoplæg om økologiens placering i den globale fødevareproduktion.
- Bælgfrugt eller bacon, lokalt eller globalt? Et debatoplæg om, hvad vi skal spise i fremtiden?
- Fremtidens fødevareproduktion og ny teknologi - hvor går grænsen? Et debatoplæg om brug af nye teknologi i økologisk produktion og grænsen mellem naturlighed og nye teknologier.

AP3 Økolyd - et podcast bibliotek - er oprettet. Her er samlet forskellige podcasts, som formidler viden og indtryk fra økologien

Projekt nr. 16: Økodag 2025

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Projektets formål

Formålet med dette projekt er at øge forbrugernes indsigt i og forståelse for den økologiske mælkeproduktion og de økologiske principper, der ligger bag. Dette er med til at sikre en fortsat høj afsætning af økologisk mælk og økologiske mejeriprodukter. Projektet ønsker derudover at skabe øget bevidsthed blandt forbrugerne om, at deres valg af økologiske mejeriprodukter bidrager til øget dyrevelfærd og til, at de økologiske køer kommer på græs.

Projektets aktiviteter

Arbejdspakke 1: Forberedelse, planlægning og rekruttering af værter

Fonden for **økologisk landbrug**

I løbet af projektperioden har der været et tæt samarbejde med de økologiske mejerier omkring Økodag. Der er blevet sparret med dem omkring projektet, og de har været en stor hjælp i forhold til rekrutteringen af værter til Økodag. Der er blandt andet blevet afholdt et fysisk styregruppemøde i januar, projektet har deltaget i et andelshavermøde hos et af mejerierne med fokus på at rekruttere flere værter, og så har der løbende været tæt dialog telefonisk og pr. mail med mejerierne. Der er blevet rekrutteret 17 værter til Økodag 2025, heriblandt fire nye værter, som alle blev besøgt for at tage en nærmere snak om, hvad det indebærer at afholde Økodag. Der blev op til eventet sparret med Innovationscenter for Økologisk Landbrug omkring kvægsygdomme og opmærksomhedspunkter i forbindelse med dette.

Arbejdspakke 2: Kommunikation, markedsføring og presse

Der er blevet gennemført en gennemgående kommunikations-, markedsførings- og presseindsats, der har haft to overordnede mål:

- 1) At rekruttere gæster til at besøge Økodag
- 2) At udbrede information om økologi til en bred målgruppe, også dem der ikke kunne besøge Økodag

Med udgangspunkt i disse to mål er eventet blandt andet blevet markedsført på Facebook og Instagram i samarbejde med et eksternt reklamebureau. Der er også blevet udarbejdet en podcast målrettet forbrugere med en af værterne for Økodag i 2025. Derudover har en del af markedsføringen også fundet sted på websitet Økodag.dk, som er den primære kilde til information om eventet. Hjemmesiden er blevet opdateret med retvisende budskaber og viden om økologisk mælkeproduktion. Derudover er der også lagt et stort arbejde i at lave gårdbeskrivelser af alle værterne, som er blevet præsenteret på dette website via et interaktivt danmarkskort, som var tilkoblet et billetsystem. Derudover er mulige interessenter og samarbejdspartnere blevet gjort opmærksomme på eventet via direkte kontakt og er blevet opfordret til at bruge Økodag aktivt til at markedsføre deres økologiske mejeriprodukter i f.eks. tilbudsaviser. Der er også blevet gennemført en presseindsats, hvor der er blevet rakt ud til såvel lokale som regionale medier med en opfordring om at dække eventet før, under og efter.

Arbejdspakke 3: Gennemførsel og evaluering

Med udgangspunkt i den viden, der blev indsamlet om materialer i arbejdsopgave 1, er der blevet produceret skilte og bannere til alle værterne, som formidlede de økologiske principper, så deres gæster fik mere viden om økologisk mælkeproduktion ifm. deres besøg. Derudover har værterne også modtaget forskellige sikkerhedsmaterialer, f.eks. minestrimmel og håndsprit, og i forlængelse af dette, er alle værterne også blevet screenet for eventuelle sygdomme i deres besætning, med hjælp fra SEGES. Der er afslutningsvis gennemført en evaluering blandt

Fonden for **økologisk landbrug**

gæsterne og værterne. Gæsteevalueringen er gennemført i samarbejde med et eksternt bureau, og værtsevalueringen er foretaget af Økologisk Landsforening.

Projekt nr. 17: Organic Summit 2025

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Projektets formål

Formålet med Organic Summit 2025 var at profilere økologien som en central løsning på klima-, miljø- og biodiversitetsudfordringerne med EU's 2030-mål om 25% økologi som den overordnede ramme. Målet er at engagere politikere, forskere og erhvervsliv i at prioritere økologiske metoder og øge forbrugernes interesse for økologiske produkter.

Projektets aktiviteter

I foråret 2024 etablerede vi en gruppe af det, vi kaldte hostpartnere, som deltes om værtskabet og ansvaret for Organic Summit.

Vi etablerede et formelt samarbejde med ICOEL, ICROFS og Thünen Institute for at sikre os så højt fagligt/videnskabeligt input som muligt. Thünen Institute er et af de ledende forskningsinstitutter i Horizon Europe projektet OrganicTargets4EU, OrganicTargets4EU - Promoting a Sustainable Future.

Og vi inviterede alle relevante parter med ind i forberedelsesprocessen.

Hostpartnergruppen bestod af ØL, som også var hjemsted for Organic Summit, L&F Økologi, DI Fødevarer, Københavns Kommune og Det Kongelige Bibliotek. International partner var IFOAM Organics Europe

Finansieringen af Organic Summit blev varetaget af en fundraising-indsats, der primært lå i projektsekretariatet. Vi lykkedes med at få sammensat en tilstrækkelig økonomi bestående, udover FØL, af private og offentlige fondsmidler, sponsorer og bidrag fra hostpartnerne.

Den brede koalition, vi fra starten fik skabt omkring Organic Summit organiseringen, bidrog i høj grad til projektets succes. Det sikrede troværdighed og soliditet, som gjorde, at vi kunne tiltrække talere fra alle relevante institutioner på højt niveau.

Organic Summit blev afholdt samtidig med, at Danmark overtog EU-formandskabet. Det gav os fordel med hensyn til opmærksomhed fra udenlandske deltagere. Kombineret med Danmarks rolle, som økologisk foregangsland, skabte det et godt udgangspunkt for at få sammensat et yderst relevant program med en deltagerkreds, der repræsenterede hele miljøet omkring økologi.

Fonden for **økologisk landbrug**

Programmet blev planlagt ud fra en struktur, der dækkede hele værdikæden. Vi kaldte det: Farming – Industry-Market. Og hvert hovedtema blev belyst fra flere forskellige vinkler - politisk, videnskabeligt, organisatorisk.

Det var fra begyndelsen en pointe i planlægningen af OS25, at der skulle være et slutprodukt – et Summit Charter - som deltagerne kunne enes om og overdrage til det danske formandskab.

Hostpartnerne sammen med IFOAM Organics Europe formulerede en chartertekst.

Teksten blev lige inden Summit sendt til alle de deltagere, der repræsenterede organisationer til underskrift. Knap 40 organisationer, tilsammen repræsenterende EU's medlemsstater, skrev under på charteret. Ingen deltagende organisationer satte sig aktivt imod charterteksten.

Charteret indledes med at konstatere, at:

Organic farming methods provide an opportunity to produce food for all on a healthy planet through improving climate resilience, soil health, biodiversity, the aquatic environment, animal welfare and resource efficiency at farm level.

Den fulde chartertekst kan findes på hjemmesiden for Organic Summit:
organicsummit.org/charter

Kommunikationsindsatsen var delt op i:

- Kommunikation for at rekruttere potentielle deltagere, herunder alle talere.
- Praktisk administration af deltagere etc., herunder tilmeldingsmodul.
- Ekstern kommunikation i form af pressemeddelelser, pressekontakt, egen produktion af redaktionelt indhold etc.
- Opsamling af alle oplæg i form af proceedings.
- Opfølgning med Fødevareministeriet.

Desuden arrangerede vi en pressetur dagen efter Summit

Projekt nr. 18: Optimeret produktion af økologiske æbler og pærer

Tilskudsmodtager: HortiAdvice

Projektets formål

Formålet med projektet er at finde nye løsninger til at øge udbyttet af kvalitetsfrugt i økologisk kernefrugtproduktion, ved: 1. Forbedret gødskning af kernefrugt. 2. Bruge nematoder mod

Fonden for **økologisk landbrug**

æbleviklere. 3. Massefangst æble- og pærehvæpse og 4. Optimeret bekæmpelse af viklerarter i økologiske æbler.

Projektets aktiviteter

Arbejdspakke 1 – Grøngødning i økologisk dyrkning af kernefrugt:

I arbejdsplanen har indsatsen i projektets sidste år, 2025, været rettet mod at færdiggøre demonstration og dokumentation af en praktisk grøngødningsstrategi, der kan fungere som alternativ til den begrænsede adgang til økologisk husdyrgødning. Arbejdet tog udgangspunkt i de udvalgte økologiske forsøgs- og demoværter, hvor metoden med efterårssåning af ærtefrø i træerækken blev videreført som den mest driftssikre og arbejdsøkonomiske løsning. Ærter blev sået i oktober 2024, og i løbet af foråret 2025 blev den overvintrende biomasse nedmuldet omkring blomstring for at sikre frigivelse af kvælstof og øvrige næringsstoffer på et tidspunkt, hvor træernes behov er størst.

Arbejdspakke 2 – Nematoder mod æblevikler:

Arbejdspakke 2 har handlet om at demonstrere nematoder som supplerende biologisk bekæmpelse i år med højt tryk af æblevikler, hvor feromonforvirring og virusproduktet Madex Top ikke rækker alene. Der er derfor etableret en demonstrationsparcel hos en økologisk avler med kendte viklerproblemer, hvor nematoder (fx Nemapom) er udbragt lige efter høst i september/oktober. Aktiviteterne er tilrettelagt sådan, at nematoderne opsøger og inficerer larverne i jorden og dermed reducerer populationen frem mod næste sæson. Effekten følges ved overvågning med feromonfælder gennem sæsonen og ved registrering af skader på frugt i forhold til ubehandlede arealer/basisstrategien alene. Da indsatsen er ny i demonstrationsform, er monitoreringen tænkt som et centralt element for at dokumentere både timing og praktisk effekt.

Arbejdspakke 3 – Massefangst mod æble- og pærehvæpse:

I arbejdsplanen 3 er massefangst blevet demonstreret som metode til at reducere de ofte meget udbytteskadelige angreb af æble- og pærehvæpse i økologiske plantager. Demonstrationerne er udført hos to økologiske avlere i både æble- og pærearealer gennem flere år. Her blev hvide limbånd hængt op på ståltråden i espalier-systemet cirka 10 dage før blomstring og afprøvet i tre tætheder/længder samt en ubehandlet kontrol. Umiddelbart efter blomstring blev fangsten på limbånd talt, og senere – når angreb på frugterne kunne ses i juni – blev antallet af angrebne frugter i frugtklasserne opgjort for at måle effekten på frugtsætning og skadesniveau. En specialestuderende fra Københavns Universitet har bidraget med detaljerede optællinger samt vurdering af eventuel bifangst af nyttedyr. På grund af hvæpselarvernes flerårige overlevelse i jorden er aktiviteten udført over flere sæsoner.

Fonden for **økologisk landbrug**

Arbejdspakke 4 – Overvågning og optimeret bekæmpelse af viklerarter:

Arbejdspakke 4 har haft til formål at skabe et mere præcist vidensgrundlag for bekæmpelse af viklerkomplekset i økologiske æbler, fordi feromonforvirring de seneste år ikke altid har været tilstrækkelig. Der blev udvalgt ni viklerarter til målrettet overvågning, og feromonfælder opsat hos flere avlere geografisk fordelt over landet. Aktiviteten af de forskellige arter blev registreret løbende, og der blev noteret både fangster af kendte problemarter og eventuelle bifangster. Overvågningen bruges direkte i demonstration og rådgivning, hvor avlerne informeres om hvilke arter der er aktive, og hvordan bekæmpelsen bedst times eller tilpasses med alternative strategier mod netop den enkelte viklerart.

Projekt nr. 19: Frøproduktion af lucerne

Tilskudsmodtager: Danmarks Biavlerforening

Projektets formål

1. Introducere en ny frøafgrøde (lucerne) i Danmark, som forventes at passe bedre til et fremtidigt varmere

klima end hvidkløver, og som kan medvirke til hæmme skadedyrstrykket, fordi man får en større variation i af-grødevalg.

2. Undersøge hvordan lucerne bedst bestøves, så en optimal bestøvning af bier og dermed en optimering af

frøudbytte kan sikres.

3. At udarbejde en dyrkningsvejledning for lucerne til frøproduktion.

Projektets aktiviteter

Med henblik på at optimere frøudbytte af lucerne ved hjælp af bibestøvning er det blevet undersøgt hvilke typer bier, der bestøver lucerne, i hvor høj grad honningbier udsat ved lucerne bestøver lucerne, og hvordan honningbier, humlebier og fri bestøvning påvirker udbyttet. Der har sideløbende været plots, som er blevet afpudset på to forskellige tidspunkter, for at se, om udbyttet påvirkes f.eks. i form af en mere ensartet blomstring.

Projektet er opdelt i fem arbejdsplaner (AP)

AP 1: Hvilke bier besøger afgrøderne?

Fonden for **økologisk landbrug**

AP 2: Honningbiers aktivitet i lucerne.

AP 3: Frøudbytte ved bestøvning af forskellige bier.

AP 4: Afpudsningens betydning for frøudbyttet

AP 5: Formidling.

AP 1: Antal og bitype i blomsterne, samt om besøgene fører til bestøvning er registreret ved transektmålinger.

AP 2: Honningbiernes bestøvning er vurderet på grundlag af analyser af biernes pollenindsamling og fra pollenindholdet i honning.

AP 3: Ved hjælp af netbure er effekten af fri bestøvning, honningbier og humlebier på frøudbyttet af lucerne blevet undersøgt.

AP 4: Der er foretaget to afpudsninger på forskellige tidspunkter og effekten på frøudbytte er vurderet.

AP 5: Resultaterne er blevet og vil blive formidlet til landmænd og biavlere vha. artikler, inspirationsdag og oplæg til conference.

Projekt nr. 20: Tørkeresistente bælgplanter til afgræsning, 2. del

Tilskudsmodtager: Økologisk VKST

Projektets formål

Projektets formål er at teste to nye sorter af henholdsvis lucerne og rødkløver sammen med græs for at finde en kombination, der er mere tørkeresistente end den typiske græsmarksblanding som anvendes i dag.

Projektets aktiviteter

AP1: Bedømmelse af overvintring

I første uge i april blev parcellerne bedømt mht. plantedække for at vurdere arternes evne til overvintring. Alle 12 blandinger i den Sjællandske del var overvintret fuldt tilfredsstillende.

Parcellerne i Jylland blev etableret i august 2024 i renbestand uden dæksæd. . Udsæd og blandinger er identisk med de som er brugt i demoen på Søtoftegaard. Blot med den forenkling at alle blandinger med lucerne er samlet i en pulje og alle blandinger med rødkløver er samlet i en anden pulje. Det var nødvendigt for at have tilstrækkeligt med udsæd. Etablering og

Fonden for **økologisk landbrug**

overvintring var tilfredsstillende, og der var en ensartet tæt plantebestand ved afgræsningens begyndelse. Overvintring blev bedømt

AP2: Kvalitet og udbytte af 1. slæt

Den 12. maj 2025 blev der høstet 1. slæt sammen med gårdens øvrige slætmarker. Umiddelbart før skårlægning blev der udtaget prøver af parcellerne til bestemmelse af udbytte og kvalitet. Udbyttet blev bestemmes ved at der klippes 1 m² i hver parcel og prøven analyseres hos Eurofins for kvalitet.

I Jylland blev der klippet ca. 1 kvm afgrøde i hver parcel til friskgræsanalyse hos Eurofins den 26. maj, Analyserne er suppleret med billeder af parcellerne.

AP3: Kvalitet og udbytte af 1. afgræsningsrunde

Fire uger efter 1. slæt var parcellerne klar til første afgræsningsrotation. Forud for afgræsningen blev der udtaget prøver til bestemmelse af udbytte og kvalitet. Køerne afgræssede hele demonstrationsarealet over en periode på 6 dage. Forud for observationerne af køerne præferencer i forhold til ædelyst af de forskellige blandinger, havde køerne afgræsset en del af arealet 2 dage i forvejen, så de havde vænnet sig til blandingerne. Observationerne skete vha. både video og foto. Efter afgræsning blev det vurderet hvor stor mængden af vraget foder var i hver parcel.

Friskgræsanalyse og fotodokumentation 3. juni. i Jylland

AP4: Fremvisning af græsning i forsøget

I forbindelse med denne afgræsningsrotation blev der arrangeret et "åbent hus" arrangement på Midtsjælland, hvor interesserede landmænd ved selvsyn kunne se køers præferencer overfor de forskellige arter.

I Jylland blev der holdt åbent hus-arrangement, den 1. juli, i forbindelse med 3. afgræsningsrunde. Ca. 50 landmænd var mødt op og kunne ved selvsyn konstatere hvad køerne foretrak af de 3 udsåede blandinger.

AP5: Kvalitet og udbytte af 2. afgræsningsrunde

Det viste sig, at den benyttede sort af lucerne vokser langsommere end alle de andre arter. For at beskytte lucernesorten blev det besluttet at den planlagte afgræsningsrotation i juli blev

Fonden for **økologisk landbrug**

udsat til et slæt i første uge af august. Derved kunne lucernen få tid til at blomstre og dermed samle energi i rødderne til videre vækst. Prøveudtagning og observationer fra AP2 blev gentaget.

Friskgræsanalyse og fotodokumentation 7. juli i Jylland

AP6: Kvalitet og udbytte af 3. afgræsningsrunde

Den sidste afgræsningsrotation foregik i dagene efter 15. september. Prøveudtagning og observationer fra AP3 blev gentaget.

I Jylland blev parcellerne vurderet og dokumenteret med fotos efter endt afgræsning den 1. oktober.

AP7: Præsentation af resultaterne

Resultaterne fra forsøget blev præsenteret i forbindelse med VKST Økologis årlige "Inspirationsdag" d. 5. november 2025.

Hos Økologirådgivning Danmark bliver resultaterne formidlet på den årlige aftenkongres, hvor både økologiske og konventionelle landmænd deltager.

AP8: Publikation af resultaterne

Resultaterne fra forsøget er blevet publiceret i fagbladet "ØKOLOGI inspiration til Jordbruget" nr. 9, 2025 samt i Økoviden hos VKST i december 2025. Desuden vil den afsluttende rapport blive lagt frit tilgængeligt på nettet hos vkst.dk og på Økologi-rådgivning Danmarks hjemmeside Oerd.dk

Projekt nr. 21: Intakte haler hos grise i storstier

Tilskudsmodtager: Center for Frilandsdyr K/S (overtaget af Innovationscenter for Økologisk Landbrug)

Projektets formål

Formålet er at højne dyrevelfærden ved at reducere problemer med halebid hos økologiske slagtegrise i storstier, ved målrettet indsats med brug af tilskudsfoder, der har effekt på grises stress- og aktivitetsniveau. I dag nedklassificeres de økologiske grise, der får en bemærkning om

Fonden for **økologisk landbrug**

halebid på slagteriet, til almindelig konventionel gris. Projektet skal medvirke til at øge puljen af grise, der produceres økologisk, og som sælges økologisk.

Projektets aktiviteter

Arbejdspakke 2: Afprøvning med tilskudsfoder

Produktet BehavePro er afprøvet på to besætninger. På den ene besætning er der lavet afprøvning med tilskud i både foder og vand og på den anden besætning med tilskud kun i foder. Afprøvningsperioden har kørt fra september 2024 til juni 2025.

Der er foretaget en detaljeret overvågning af grisene baseret på den udviklede protokol. På daglig basis har besætningerne i alle stier registreret grisenes halepositur, om der var halesår, samt øget uro i stien. Derudover registrerede de, hvis der var udfordringer i stien (problemer med fx foder eller vand, sygdom m.m.), og hvilken handling der blev foretaget for at løse eventuelle udfordringer.

Den ene besætning foretog desuden ekstra registreringer af forekomst af halebid, der var igangsat inden registreringsperioden i projektet.

3-6 gange pr. hold besøgte Innovationscenter for Økologisk Landbrug besætningerne og gennemgik stierne for grise med halesår, utrivelige grise samt stihygjehjælp.

På begge besætninger blev foderområderne overvåget med kamera ved brug af vildtkamera. I perioden fra kl. 8-18 blev der taget et billede i et interval på 15 min.

Kameradata blev gennemgået ved udvælgelse af billeder på datoer hvor besætningerne havde registreret halebid på deres besætning. For undersøgelse af hængende haler og sammenhæng med udbrud af halebid, blev billeder udvalgt 6 dage før og 6 dage efter et registreret halebid. Registreringerne blev foretaget for at undersøge, om hængende haler var en brugbar indikator for et forestående udbrud af halebid.

På besætning 1 blev der i perioden september 2024 til juni 2025 indsamlet data for 8 hold, med hvert hold bestående af hhv. en sti med 300 grise og en sti med 150 grise. Der blev således gennemført både besætningsregistreringer og registreringer fra Innovationscenteret i 16 stier i alt.

På besætning 2 blev der i perioden november 2024 til maj 2025 indsamlet data for 7 hold, med hvert hold bestående af 4 stier. Der blev lavet besætningsregistreringer i 21 stier, Innovationscenter-registreringer i 28 stier og kameraovervågning i 10 stier.

Der blev indkøbt dB målere til ophængning i stierne for at undersøge, om øget lydniveau i forbindelse med et udbrud af halebid kunne bruges som indikator for halebid. Kvaliteten af udstyret var ikke tilstrækkelig til at kunne bruges, og denne del blev derfor ikke gennemført.

Fonden for **økologisk landbrug**

Arbejdspakke 3: Formidling

Resultaterne for brug af tilskudsfoder samt erfaringer fra besætningerne er formidlet via flere kanaler.

Et notat med en detaljeret beskrivelse, hvor der redegøres for, hvordan produktet er anvendt, og hvilke resultater, det har givet, ligger tilgængelig på icoel.dk. Derudover er der formidlet erfaringer med tiltag, der kan reducere halebid, i en video fra den ene af de to besætninger samt i en artikel på icoel.dk, hvor tidligere udviklede værktøjer til reduktion af halebid også er tilgængelige. Projektet og resultaterne er ligeledes præsenteret ved temadagen forud for Frilands årsmøde og ved et afsluttende møde med producenten bag produktet, foderkonsulent hos VA og besætninger.

Formidlingen har fokuseret på at dele viden til økologiske griseproducenter om, hvordan halebid kan reduceres, samt på at gøre brugbare værktøjer tilgængelige.

Projekt nr. 22: Eco-efficient pig production and local protein supply -ENTRANCE

Tilskudsmodtager: Center for Frilandsdyr K/S (overtaget af Innovationscenter for Økologisk Landbrug)

Projektets formål

Formålet er at udvikle ressource effektive fodringsstrategier baseret på 100% lokalt produceret foder. Foderstrategier, der vil opretholde eller øge fodereffektiviteten samtidig med, at miljø- og klimapåvirkningen reduceres.

Projektets aktiviteter

Projektet er opdelt i 6 arbejdsplaner, men her omtales kun de arbejdsplaner, som Innovationscenter for Økologisk Landbrug har deltaget i - og som fonden dermed har medfinansieret.

AP1) Projektledelse og kommunikation

Formålet med AP1 er at sikre fremdrift i, og styring af, projektet.

Innovationscenteret for Økologisk Landbrug er projektejer, og arbejdsplanen ledes af Simme Eriksen, Innovationscenteret.

Fonden for **økologisk landbrug**

Aktiviteter: Koordinering mellem arbejdspakkerne, organisering af projektmøder, kommunikation med fonde og projektpartnere, samt overordnet styring af økonomi og budgetter.

Innovationscenteret har ikke haft aktiviteter i AP 2 og AP3.

AP4) Livscyklusvurdering

Formålet med AP4 er at udføre en livscyklusvurdering (LCA) for at kvantificere miljø- og klimapåvirkningen af økologiske slagtegrise, der fodres med enten grøn- eller sojaprotein i kombination med forskelligt kløver-græs-baseret grovfoder. Arbejdspakken ledes af AU-AGRO.

Innovationscenteret har kun haft opgaver med at skaffe datagrundlag via aktiviteter i AP 5 og AP6.

AP5) Frisk kløvergræs og ensileret græspulp i praksis

Formålet med AP5 er at udvikle nye fodringsstrategier med frisk græs til slagtegrise, samt at undersøge perspektiverne i brugen af græspuld samt et miks af grønt protein og græsensilage. Specielt brugen af friskt græs vil i praksis betyde ændret management hos de økologiske griseproducenter, hvorfor der indsamles viden, erfaringer og udvikles på håndteringen af frisk græs. Der regnes økonomi på de nye fodringsstrategier. Opgaverne løses i samarbejde med Vestjyllands Andel.

Aktiviteter: Erfaringsindsamling med fokus på muligheder og potentiale for fodring med frisk græs til slagtegrise, herunder viden om fodring, håndtering, arbejdstid og høst. Udarbejdelse af fodringsstrategier til fodring med grønt produceret protein. Indsamling af data til brug i AP4 fra afprøvningerne i praksis. Der regnes produktionsøkonomi på foderstrategierne.

AP6) Demonstration af græs-baseret fodring til svin.

Formålet med AP6 er at demonstrere græs-baseret fodring med grønt protein til slagtegrise hos den økologiske griseproducent Mads Christensen.

Aktiviteter: Der laves en sommer demonstration, hvor frisk græs fodres til økologiske slagtegrise, samt en vinter demonstration hvor slagtegrise fodres med grønt protein og græsensilage. Demonstrationerne på bedriften dokumenteres. Der indsamles data til brug i AP4. Der sker løbende formidling via artikler, møder, workshops og videoklip. Ved projektets afslutning udarbejdes faktaark, og projektets resultater præsenteres blandt andet i erfargrupper

Fonden for **økologisk landbrug**

og på Innovationscenter for Økologisk Landbrugs stand på Økologikongressen. Samt på diverse elektroniske platforme.

Projekt nr. 23: Fremme af Frilandsgrise Flora og Fauna, Acronym: 4F

Tilskudsmodtager: Center for Frilandsdyr K/S (overtaget af Innovationscenter for Økologisk Landbrug)

Projektets formål

At bidrage til en øget markedsandel af øko-grisekød ved at udvikle, dokumentere og demonstrere udendørs systemer, der opfylder forbrugernes forventninger til dyrevelfærd, miljøhensyn og biodiversitet.

4F hviler på fire søjler: 1) Forbedring af dyrevelfærden, 2) Dokumentere biodiversiteten i systemer med grise på marken og forbedre biodiversiteten i nye systemer 3) Udvikle strategier for værdisætning og markedsføring af biodiversitets effekter 4) Formidling om projektets resultater.

Projektets aktiviteter

Projektet er en del af et større Organic RDD-projekt ledet af Jørgen Aagaard Axelsen, Aarhus Universitet, Institut for Ecoscience.

4F hviler på fire søjler: 1) Forbedring af dyrevelfærden, 2) Dokumentere biodiversiteten i systemer med grise på marken og forbedre biodiversiteten i nye systemer 3) Udvikle strategier for værdisætning og markedsføring af biodiversitets effekter 4) Formidling om projektets resultater.

Projektets aktiviteter er organiseret i fem arbejds pakker.

Innovationscenter for Økologisk Landbrug (ICOEL) leder AP3 "Kommercielle foldkoncepter der understøtter biodiversitet og dyrevelfærd" og har i 2025 deltaget i AP 1, 2 og 5, hvorfor AP4 ikke omtales nærmere.

AP1: Biodiversitet, ledes af Jørgen Aagaard Axelsen AU-Ecoscience

Aarhus Universitet har indsamlet data for biodiversitet i forskellige systemer med økologiske grise. Innovationscentrets aktiviteter har været at følge arbejdet og formidle viden herom. Der blev i foråret lavet en film 'Øget biodiversitet hos frilandsgrise' samt skrevet en artikel. Derudover blev biodiversitet hos grise på mark formidlet til Sofari på to økologiske grisebedrifter.

Fonden for **økologisk landbrug**

Der er afholdt møder mellem AU-Ecoscience og ICOEL for at afstemme, koordinere og planlægge fremtidige aktiviteter i denne arbejdsplan samt i arbejdsplan 3.

AP2: Nye bæredygtige foldkoncepter, ledes af Anne Grete Kongsted, AU-AGRO

ICOELs aktiviteter i denne arbejdsplan har været at følge udviklingen af en ny artsrig græsmarksblanding til drægtige søer samt formidle det praktiske arbejde i en video. Der er afholdt koordineringsmøder mellem AU-AGRO og ICOEL både med henblik på videoen samt planlægning af demonstration i arbejdsplan 3.

AP3: Kommercielle foldkoncepter, der understøtter biodiversitet og dyrevelfærd, ledes af Marie Lund Buus, ICOEL

Aktiviteterne i arbejdsplanen har været at identificere og planlægge demonstrationen af nye foldkoncepter til økologiske slagtegrise på græs. For at sikre synergi i projektet, er der afholdt planlægningsmøder med AP1 og AP2. Selve demonstrationen af nye foldkoncepter til slagtegrise er udskudt med opstart foråret 2026 grundet bedre synergi med et andet Organic RDD-projekt 'QUALIPORK', hvor der ligeledes er fokus på slagtegrise på mark. Dermed bliver formidlingen af nye foldkoncepter til slagtegrise også rykket til 2026.

AP5: Projektledelse, ledes af Jørgen Aagaard Axelsen, AU- Ecoscience

ICOEL har deltaget i projektmøder samt bidraget til statusrapport.

Supplerende noter – Eksportfremme 2025

Projekt nr. 24: BioFach 2025 – Dansk fællesstand på verdens største internationale økologimesse

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Projektets formål

Projektets formål er at øge og styrke de økologiske eksportmuligheder via deltagelse med en dansk fællesstand på BioFach 2025 - verdens største økologiske fødevaremesse. En samlet fællesstand, der markerer Danmark som økologisk frontløber og styrker branding og markedsføring og understøtter nye forretningsmuligheder.

Projektets aktiviteter

AP1: FORBEREDELSE AF DEN DANSKE FÆLLESSTAND

I denne arbejdsplan indgik planlægningen af den økologiske fællesstand – herunder videreudviklingen af en stærk visuel og bæredygtig profil for fællesstanden samt bearbejdning af internationale beslutningstagere gennem mail, telefon og LinkedIn. Både under planlægningen og gennemførelsen af den danske fællesstand er værtskab for både udstillere og gæster centralt for at give de udstillende virksomheder de optimale vilkår for at opnå et kommercielt udbytte. Den grundige forberedelse er med til at sikre, at de udstillende virksomheder kan fokusere på salgsarbejdet, mens projektets aktiviteter sikrer at praktikken før, under og efter messen fungerer gnidningsfrit. Via websites – organicdenmark.com og bioausdaenemark.com – samt tilhørende LinkedIn-profiler, blev de udstillende virksomheder og deres produkter eksponeret overfor potentielle kunder. Disse sider og profiler dannede også grundlaget for bearbejdning af potentielle kunder og kontaktetablering til nye beslutningstagere fra internationale detailkæder og grossister. Økologiske budskaber på hele standen, og et særligt fokus på Ø-mærkets 35-års jubilæum, var med til at understøtte kommunikationen af dansk økologisk styrkeposition. Dette gik i tråd med, at en stor del af standens byggematerialer og udstillingsmøbler bliver genbrugt fra år til år, hvilket udmøntede sig i en Better Stands Gold certificering for genbrug og genanvendelse.

AP2: OPBYGNING, VÆRTSKAB OG EKSPORTFREMME

Opbygningen og etableringen af fællesstanden i Nürnberg sker i tæt samarbejde med standbygger, og er med til at muliggøre den bæredygtige profil og Better Stands Gold certificering. Under messen er det eksportteamet fra Organic Denmark og Bio Aus Dänemark, som har til opgave at udføre værtskab for udstillere og gæster – herunder både kontaktetablering mellem de besøgende gæster og udstillende virksomheder samt formidling af økologien og viden om det danske marked overfor internationale beslutningstagere. I forbindelse med Ø-mærkets 35-års jubilæum var der et særligt fokus på Ø-mærkets betydning for dansk økologisk styrkeposition. En formidling der blev understøttet på infostanden og det fælles innovationsområde på stande, som via præsentationen af udstillernes nye og innovative produkter satte fokus på udstillernes og Danmarks høje innovationsgrad. I løbet af messen afholdes ligeledes en netværksaften på fællesstanden for de udstillende gæster og inviterede internationale samarbejdspartnere.

Fonden for **økologisk landbrug**

AP3: PRESSE OG SOCIALE MEDIER SOM MARKEDSFØRINGSREDSKAB

Der er udviklet og gennemført et presseberedskab og en kommunikationsindsats på sociale medier før, under og efter messen. Dette har resulteret i omtaler i nationale og internationale fagmedier, hjemmesider og på sociale medier. Der har været et særligt fokus på at formidle viden om Ø-mærket og hvordan dansk økologi er en vej mod mere bæredygtighed, produktinnovation og et mere varieret udvalg af økologi. Der er ligeledes samarbejdet med et internationalt pressebureau for at nå ud til flest mulige internationale beslutningstagere.

AP4: EFFEKTMÅLING

Indsamling, effektmåling, analyse og formidling af effekter fra messen har foregået via indsamling og formidling af messeoplevelser. Dette kommer til udtryk via semistrukturerede videointerviews lavet under messen, som giver indblik i udstillernes oplevelser under messen. Disse udtalelser er blevet brugt til sociale medier. Denne indsamling er understøttet af et evalueringsskema, der undersøger udstillernes udbytte og tilfredshedsgrad. Undersøgelsen er besvaret af alle udstillere og giver indblik i udstillernes oplevelse, der kan sammenlignes med tidligere resultater. Der er desuden sendt et opfølgende evalueringsskema seks måneder efter endt messe, der giver en dybere forståelse for messens udbytte i tiden efter messens afslutning.

Projekt nr. 25: Danmark som foregangsland for økologisk afsætning

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Projektets formål

Formålet med projektet er at øge afsætningen og styrke eksporten af danske økologiske produkter. Det sker ved at brande Danmark som verdens førende økologination over for internationale beslutningstagere og samtidig bearbejde værdikæderne i udvalgte eksportmarkeder, så danske virksomheder får lettere adgang til detailkæder, grossister og distributører.

Projektets hovedaktiviteter i bevillingsåret

Projektet har været inddelt i to arbejdsplaner, som er gennemført sideløbende for at skabe synergi mellem branding og kædebearbejdning.

AP1 "Branding af Danmark som økologisk foregangsland". Her er der gennemført en række aktiviteter, herunder udvælgelse af relevante markeder ud fra markedets eksportpotentielle attraktivitet, udarbejdelse og afholdelse af præsentationer til internationale beslutningstagere, udvikling af en online værktøjskasse på organicdenmark.com med nyheder, markedsrapporter og succeshistorier samt en PR-indsats i internationale medier og på sociale platforme.

Der er udarbejdet og afholdt præsentationer for internationale beslutningstagere på centrale events, herunder BioFach (IFOAM OE Business Day), FiBL's årlige markedsanalyse, Eko-Sveriges 40-års jubilæum og Opta-Europe i Tyskland, og endelig på Organic Summit i København. Danmark er her blevet fremhævet som det land med størst økologisk forbrug pr. capita.

Fonden for økologisk landbrug

Ligeledes har der været afholdt oplæg i Sverige i forbindelse med 40-års jubilæum for Eko-Sverige og for AöL, Opta-Europe i Tyskland, hvor også detailkæder, grossister og distributører var inviteret. Endelig har der været møder med politikere og embedsfolk i Holland, Østrig, Tyskland, Litauen og Irland m.f., hvor Danmark er blevet brandet som et foregangsland indenfor økologi.

Der er udviklet en ny online værktøjskasse på organicdenmark.com med nyheder, markedsrapporter og succeshistorier.

I forhold til PR-indsatsen og kommunikationen via sociale medier er der via en ekstern samarbejdspartner i Tyskland delt nyheder til særligt det tyske marked om Danmark som økologisk foregangsland og 35-års jubilæet for det danske Ø-mærke. Det har resulteret i flere værdifulde artikler og omtaler. Der er udsendt nyheder til internationale kontakter løbende i 2025 via bl.a. LinkedIn og organicdenmark.com.

AP 2 Kædebearbejdning på 3 udvalgte eksportmarkeder har haft fokus på kædebearbejdning på tre udvalgte eksportmarkeder: Sverige, Tyskland og Holland. Her er der gennemført markedsanalyser, opdatering af markedsrapporter, etablering af kontakt til detailkæder, grossister og distributører, samt afholdelse af møder og præsentationer.

Kædebearbejdning har været inddelt i tre faser: Kontaktskabelse, indledende møder og præsentation. Her er vi nået ud til nye nøglebeslutningstagere indenfor både retail og foodservice på de tre vigtige markeder.

Markedsrapporter for Holland, Sverige og Tyskland er opdateret med den nyeste markedsdata samt "Go to market" sektioner, og de er blevet promoveret på LinkedIn, i nyhedsbreve og via organicdenmark.com.

Der er gennemført en international presseindsats og markedsføring på det sociale medie LinkedIn samt via organicdenmark.com. Organic Denmarks store markedsrapport om det danske marked er blevet oversat til engelsk og tysk. Den bliver delt via organicdenmark.com og LinkedIn samt udleveret fysisk ved relevante møder og præsentationer. Der er løbende blevet fulgt op på møder og indsatser.

Projekt nr. 26: BioFach 2026 – planlægning af den danske fællesstand

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Projektets formål

Formålet med projektet er at fremme den økologiske eksport via en værdiskabende forberedelse af den danske fællesstand på BioFach 2026. Med det formål at tilbyde de økologiske virksomheder en unik mulighed for at møde internationale beslutningstagere, samt markere Danmark som økologisk frontløber.

Projektets hovedaktiviteter i bevillingsåret

1. Dialog og forhandling med BioFach-ledelsen i Nürnberg om standareal, placering m.m. Under BioFach 2025 blev dialogen om standarealet til BioFach 2026 igangsat. Der blev foretaget en

Fonden for **økologisk landbrug**

forhåndstilmelding og -reservation af det ønskede standareal for at sikre det bedste udgangspunkt for forhandlingen med messeledelsen om at bevare udstilleranciennitet og placering. Den tætte og løbende dialog har også omfattet mange praktiske elementer i forhold til opbygning af fællesstanden og udstillernes deltagelse.

2. Rekruttering af virksomheder med økologisk sortiment til fællesstanden på BioFach. Den digitale tilmeldingsplatform www.biofachdanmark.dk er opdateret og udbygget, og virksomheder med økologisk sortiment er inviteret til at deltage på messen via nyhedsbreve, personlige henvendelser (mailkorrespondancer og telefonsamtaler) og sociale medier. Dette med henblik på at sikre, at invitationen nåede bredest muligt ud. Der er fremsendt en invitation til den siddende Fødevareminister om at besøge og åbne den danske fællesstand.
3. Administration af tilmeldinger, indsamling af De Minimis og forventningsafklaring med udstillerne. Alle virksomheder er blevet registreret i BioFachs udstillerdatabase herunder upload af økologicertifikater og produktlister. Økologicertifikaterne og produktlisterne er kontrolleret af BioFach-arrangørerne, som et led i deres kontrol af, at der kun udstilles økologiske produkter på messen. Der er indhentet De Minimis-erklæringer fra alle de deltagende virksomheder. Der har været en løbende dialog med de enkelte udstillere om forventningsafstemning ift. de kommercielle tiltag, bestillinger til deres stand, samt praktik og værtskab under messen.
4. Markedsføring af de udstillende virksomheder online. Der er videreudviklet på den digitale platform biofachdanmark.dk, som præsenterer de udstillende virksomheder på både tysk og engelsk. Disse præsentationer skal inspirere de internationale beslutningstagere og fungere som en markedsføringsplatform for den økologiske fællesstand. Den digitale platform er et vigtigt værktøj både før, under og efter messen i forhold til at tiltrække og inspirere de internationale beslutningstagere.
5. Særlig indsats overfor nye eksportører. Der er udarbejdet et eksportforberedelsesforløb der tager afsæt i det tyske marked og er målrettet nytilkomne virksomheder. Der er i den forbindelse udarbejdet undervisningsmateriale til møder og sparring i forløbet, herunder gennemgang af det tyske marked: markedsstruktur, distributionskanaler, prissætning, muligheder for danske produkter, tysk forretningskultur. Forløbet er tilbudt til alle nye eksportører på BioFach 2026. Bio Aus Dänemark er lead på denne aktivitet.
6. Kommercielt forarbejde målrettet internationale beslutningstagere. Der er udarbejdet og udsendt en målrettet invitation til internationale beslutningstagere hos detailkæder, grossister og distributører via mail og LinkedIn. Dette med henblik på at inspirere og motivere dem til at besøge fællesstanden på BioFach 2026. Invitationen er fulgt op af en omfattende og vedholdende indsats via mail og telefon, for at komme i dialog med beslutningstagerne.
7. Forhandling og samarbejde med underleverandører til standen og standopbygger. Der er indgået en aftale med standopbygger om design og den praktiske opbygning af standen. Samarbejdet omfatter bl.a. afklaring af udstillernes standudstyr, indretning af fællesstanden, tegning og planlægning af standen (inkl. tekniske ydelser såsom strøm og vand), samt aftale om de enkelte udstilleres tekniske behov.
8. Gennemførelse af et informationsmøde for fællesstandens udstillere. Der er afholdt et informationsmøde for fællesstandens udstillere med henblik på at klæde udstillerne bedst muligt på til at få en udbytterig deltagelse under BioFach 2026. Informationsmødet satte fokus på de praktiske forhold under messen, de kommercielle forberedelser, information om god messedeltagelse samt opdateret viden om eksportmarkederne og detailkæder, grossister og

distributører. I den forbindelse udarbejdes en gennemarbejdet messemanual, som udstillerne kan bruge i deres forberedelse til messen.

Projekt nr. 27: Anuga 2025 - Deltagelse og markedsføring af økologiske fødevarer

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Projektets formål

Projektet havde til formål at understøtte eksporten af økologiske produkter til Tyskland og øvrige internationale markeder gennem en virksomhedsrettet markedsfremmeindsats på en af verdens førende fødevaremesser ANUGA i Köln. Tyskland er det vigtigste eksportmarked for dansk økologi, og ANUGA er en central platform for at skabe synlighed og kontakt til indkøbere fra hele verden.

Projektets aktiviteter

Projektet blev gennemført som et partnerskab mellem Landbrug & Fødevarer og Bio Aus Dänemark. Projektet blev gennemført i fire sammenhængende arbejdspakker, der dækkede hele forløbet både før, under og efter selve udstillingen: Først blev virksomhedsgruppen samlet og standen planlagt for at sikre en markant dansk tilstedeværelse på ANUGA. For første gang blev den økologiske fællesstand udvidet med supplerende tilstedeværelse i 'Alternatives' hallen. Dernæst blev virksomhederne forberedt gennem målrettede informationsmøder. Under messen deltog virksomhederne aktivt og etablerede nye forretningskontakter. Afslutningsvis blev der foretaget systematisk opfølgning og evaluering af resultaterne. Samlet har indsatsen styrket virksomhedernes synlighed, åbnet nye eksportmuligheder og bidraget til en øget international profilering af dansk økologi.

Projektet dækkede fire arbejdspakker:

AP1: Forberedelse af udstilling

I projektets første fase blev der gennemført en målrettet deltagerrekruttering, som alle havde relevante produkter og ambitioner om at øge deres eksport. Parallelt hermed blev der indledt en tæt dialog med messeledelsen for at sikre en attraktiv og strategisk placering af den danske fællesstand samt håndtere alle nødvendige registreringer. Endelig blev standen designet og opbygget med særligt fokus på bæredygtighed og økologi, så både materialevalg og det visuelle udtryk understøttede projektets profil om økologi og de deltagende virksomheders behov for synlighed. Virksomhedsgruppen bestod af 25 virksomheder: Berrifine, Chocolate and Love, Food Solutions, Fynbo Foods, Good Sodas, Harboes Bryggeri, Kombucha Time, Lehnsgaard, Løgismose, Matr Foods, Mill & Mortar, Naturfrisk Group, Nocla, NODA – not a soda, Northern Greens, Oialla, Organic Plant Protein, Rokkedahl Food, Rømer Vegan, Sweet Intentions, Tamaco, The Brew Company, The Green Farm, Thise Mejeri og Østerberg og udover projektleder partnerne Landbrug & Fødevarer og Bio Aus Dänemark blev Food Nation taget ind som branding partner. Nedenfor citerer fra virksomhedernes evaluering:

”God placering af standen. Mange gode møder med eksisterende kunder som besøger messen, men også nye spændende leads. Alt er godt tilrettelagt og gennemført af L&F samt Bio aus Dänemark.”

Fonden for **økologisk landbrug**

"Supernemt set-up og god arrangeret."

"I har lavet en fantastisk messe"

AP2: Forberedelse af virksomheder og tilknyttede aktiviteter

I projektets anden fase blev virksomhederne grundigt forberedt til messedeltagelsen. Der blev afholdt kick-off møder, hvor deltagerne blev præsenteret for muligheder for yderligere eksponering på messen. Samtidig blev der udsendt invitationer til kommercielt netværk fra både nær- og fjernmarkeder og øvrige relevante stakeholders for at øge opmærksomheden omkring den danske fællesstand. Virksomhederne fik desuden mulighed for at profilere sig individuelt på standen, så deres produkter og budskaber blev præsenteret bedst muligt over for de besøgende suppleret af fælles markedsføring af standen på messen. Herudover blev der på virksomhedernes opfordring nedsat en arbejdsgruppe mhp at organisere en netværksaften på standen ligesom videomateriale blev udarbejdet mhp at invitere kundeemner til standen.

AP3: Gennemførelse af ANUGA og tilknyttede aktiviteter

ANUGA fandt sted 4.-8. oktober 2025, hvor den primære stand i ANUGA Organic blev suppleret af et mindre setup i ANUGA Alternatives. Standene udgjorde rammerne for deltagernes udstilling, som også havde mødeområder, hvor virksomhederne kunne mødes med potentielle kunder og samarbejdspartnere, og overordnede rammer, der understøttede virksomhedernes deltagelse (baglokale, arbejds køkken, mødeforplejning etc.) Under selve messen deltog virksomhederne aktivt i en række fokusområder, herunder ANUGA organic supermarket, oplæg ifm bla. ANUGA Organic on stage mm, hvilket gav dem mulighed for at præsentere deres produkter for et bredt internationalt publikum. Der blev desuden afholdt en kundaften på standen samt netværksaften for de deltagende virksomheder samt udarbejdet markedsføringsmateriale.

AP4: Opfølgning og evaluering

Efter messen blev der fulgt op på indsatsen dels via kontakt til alle deltagere fra projektleders side samt opfølgning på relevante leads og kontakter. For generel evaluering og forbedring udfyldte virksomhederne evalueringsskemaer, og der blev arbejdet målrettet med opfølgning på nye leads og kontakter. Nedenfor nogle udvalgte citater fra virksomhederne, som er generelt dækkende for svar:

"Vi kommer med stor sandsynlighed til at eksportere flere økologiske varer på baggrund af vores deltagelse på Anuga 2025".

"Har fået fine leads"

"Vi tror, at der er godt potentiale i de leads vi har indsamlet"

"Gode effektive møder"

Projekt nr. 28: Økologisk eksportfremstød til Japan – Danish Days in Daikanyama 2025

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Projektets formål

Projektets formål har været at kommunikere de økologiske styrkepositioner til japanske nøgleaktører ved at bruge Danmark som case for markedsudvikling med henblik på at fremme udviklingen af det japanske

Fonden for **økologisk landbrug**

marked for økologi. Det gennemførte seminar og kommunikationsindsatsen vil forventeligt bidrage til at øge mulighederne for økologieksportører.

Projektets hovedaktiviteter i bevillingsåret

For økologiske virksomheder har det på grund af en negativ udvikling i den japanske YEN-kurs været udfordrende og omkostningstungt at eksportere økologiske fødevarer til Japan, da prisniveauet på varer fra EU bliver for højt. Samtidig har geopolitisk usikkerhed og en international toldkrig medført, at flere økologiske producenter har valgt at fokusere på nærmarkeder fremfor fjerne markeder.

På den baggrund anmodede Landbrug og Fødevarer om ændring i tilsagnet fra "Økologisk eksportfremme til Japan – Danish Days in Daikanyama 2025" med virksomhedsdeltagelse til generisk fremstød uden virksomhedsdeltagelse. Indsatsen fokuserede i stedet på at oplyse japanske detailindkøbere, madprofessionelle fra food-service, myndigheder, importører og relevante beslutningstagere om de økologiske styrkepositioner samt inspiration til udvikling af markedet gennem seminar og oversat økologi-materiale. Desuden fokuseredes der også på mulighederne for animalske producenter ifm. den nyligt indgåede ækvivalensaftale fra maj 2025.

Arbejdspakke 1 var et fysisk seminar på Den Danske Ambassade målrettet udvalgte japanske stakeholders indenfor økologi. Med deltagelse af nøglepersoner fra bl.a. myndigheder (MAFF – Ministry of Agriculture, Food & Forestry), detailkæder (Bio C'Bon, Queens Isetan Aeon), foodserviceaktører (Andersen Bakery, Hyatt Hotels Meidi-Ya, MI FOOD Style co. Ltd.) samt en lang række importører/distributører (Sekai Cheese, Mycella, Jalux m.fl.) var seminaret en succes med deltagelse af ca. 40 relevante interessenter.

Landbrug og Fødevarer havde inviteret Adam Aamann med som oplægsholder med fokus på anvendelsen af økologiske råvarer i restaurationsbranchen og hvordan økologien kan bruges som løftestang til at skabe merværdi. Som succes-case inden for den økologiske mejerisektor, var en repræsentant fra det økologiske mejeri Thise inviteret med som oplægsholder med fokus på økologisk mælkeproduktion, dyrevelfærd i mejerisektoren samt bæredygtig osteproduktion.

Efter et vellykket seminar afholdtes en netværksreception med deltagelse af ca. 50 japanske aktører.

Arbejdspakke 2 bestod af en til seminaret supplerende kommunikationsindsats om økologiens styrker og de muligheder, der er opstået for økologiske eksportører som følge af ækvivalensaftalen.

For at sikre mest mulig effekt i indsatsen, havde Landbrug & Fødevarer fået opdateret og oversat brochuren *The Organic Way* til japansk. Modtagelsen var meget positiv, hvilket bekræfter styrken i at møde de japanske stakeholders på deres eget sprog.

Projekt nr. 29: B2B og netværksfremstød – udvikling af markedspotentialet i Tyskland

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Projektets formål

Formålet med projektet var at øge eksporten af økologiske fødevarer til Tyskland ved at etablere nye kontakter til relevante kommercielle aktører i Tyskland og sætte rammer for netværk og B2B-møder mellem danske økologiske producenter og tyske aftagere.

Projektets hovedaktiviteter i bevillingsåret

Projektets hovedaktiviteter i bevillingsåret:

I løbet af 2025 blev der gennemført en række målrettede aktiviteter, der tilsammen udgjorde kernen i projektet. Aktiviteterne var nøje tilrettelagt for at styrke danske økologiske fødevarevirksomheders adgang til og position på det tyske marked.

Indledningsvist blev gruppen af virksomheder samlet pba kommercielt fokus og eksportinteresse (AP1). Med denne gruppe blev der gennemført netværksfremstød i Danmark (AP2) og B2B fremstød i Berlin (AP3):

AP1: Identificering af danske deltagere, løbende dialog og opfølgning

På baggrund af kommercielle interesser blev der etableret en virksomhedsgruppe, hvor størstedelen af deltagerne havde mulighed for at deltage i samtlige aktiviteter gennem året, mens enkelte deltog i udvalgte aktiviteter. Gruppen omfattede i alt 15 virksomheder med fokus på det tyske marked – nogle med allerede etableret eksport og ambitioner om yderligere udvikling, andre med henblik på at påbegynde eksport. De deltagende virksomheder var:

Dava Foods, Good Sodas, Kombucha Time, Løgismose, Matr Foods, Micro Greens, Naturfrisk, Nocla, NODA, Organic Nature, Søbogaard, The Green Farm, Uhmami, Vision Food og Østerberg.

AP 2: Netværksfremstød i Danmark

I projektet blev der gennemført to netværksfremstød i København i Folkets Madhus, der satte rammerne for temaerne økologi og bæredygtighed. Her deltog af tyske foodserviceaktører, herunder grossister og storkøkkener. Virksomhedsgruppen fik mulighed for at præsentere produkter i et uformelt set-up med udstilling og en middag baseret på deres råvarer, hvilket gav en konkret smagsoplevelse og mulighed for at opleve produkternes kvalitet i praksis.

Denne tilgang styrkede dialogen og understøttede relations opbygning mellem danske og tyske aktører. Forud for arrangementerne blev der gennemført faglig og praktisk forberedelse, herunder briefing om de tyske deltageres økologiske profiler og købekraft/mængder.

De mængder vi potentielt kan afsætte til tysk foodservice er i en hel anden skala end herhjemme. Gennem det kommercielle netværk vi bliver præsenteret for gennem Landbrug & Fødevarers indsatser, kan vi mere direkte og effektivt nå bredt ud til en række potentielle kunder og samarbejdspartnere og præsentere dem for vores produkter. Det skaber derfor kæmpe værdi for os i Nocla at kunne deltage i disse indsatser.

Andreas Foldager, Head of Finance & Business Development, Nocla

Fonden for **økologisk landbrug**

AP3: B2B-fremstød i Berlin, november 2025

Den mest omfattende indsats i projektet var B2B-fremstødet i Berlin i november 2025. Dette fremstød blev planlagt som et intensivt og fokuseret forløb for de deltagende danske virksomheder. Programmet omfattede en række virksomhedsbesøg, præsentationer og netværksaktiviteter, der tilsammen gav deltagerne et unikt indblik i det tyske marked og dets aktører på kort tid.

Blandt de centrale aktiviteter var besøg hos HelloFresh, hvor deltagerne fik indblik i virksomhedens økologi- og indkøbsstrategier samt mulighed for at præsentere deres egne produkter. Derudover blev der arrangeret butiksbesøg og produktpitch for bla. indkøbsafdelingen hos Biocompany, en af Tysklands førende økologiske dagligvarekæder, hvor fokus var på detailhandelens krav og muligheder for danske leverandører.

En aften blev afsat til et netværksarrangement på Scandic Hotel, hvor både REWE og Scandic hotellerne deltog. Her blev der sat fokus på økologi-strategier i hotel- og restaurationsbranchen, og deltagerne fik mulighed for at præsentere deres produkter og indgå i dialog med beslutningstagere fra begge virksomheder i et mere uformelt setup.

Herudover omfattede programmet også besøg hos Transgourmet koncernen – konkret Selgros (Cash and Carry) og Frische Paradies (High-end engros og detail) samt B2B møder med den førende økologiske grossist i regionen Terra Naturkosthandel.

Under hele B2B-fremstødet blev der lagt vægt på at matche de danske virksomheder med relevante tyske indkøbere og beslutningstagere, så der kunne etableres konkrete kontakter og potentielle samarbejder.

Fremstødet i Berlin gav os en målrettet indgang til en række spændende virksomheder i Berlin området i løbet af kort tid. Det var en unik mulighed for at komme i dialog med både aktører, der dækker forskellige dele af markedet og for os som virksomhed, en afklaring ift hvor vi skal lægge vores kræfter. Konkret er vi nu i dialog med en af de førende økologiske grossister i regionen.

Peter Christensen, CSO, The Green Farm

Jeg meget tilfreds med både organiseringen og resultatet af aktiviteten i Berlin. De konkrete resultater af samtalerne er: en aftale om at føre yderligere drøftelser om opstart af samarbejde med en international aktør i løbet af næste år samt en bindende aftale om samarbejde med en regional økologisk aktør fra foråret 2026. Dette er et enestående resultat, opnået på meget kort tid, og det udgør en vigtig del af grundlaget for opbygningen af vores forretning i 2026.

Ulrich Strünck, VP Sales, Matr Foods

De gennemførte aktiviteter har samlet set styrket de danske virksomheders forståelse for og adgang til det tyske marked. Deltagerne har opnået værdifuld viden om markedsudvikling og trends, fået mulighed for at præsentere deres produkter for relevante beslutningstagere og etableret nye kontakter, der kan danne grundlag for fremtidig eksport. Projektet har desuden bidraget til at positionere danske økologiske fødevarer som attraktive og konkurrencedygtige på det tyske marked.

Projekt nr. 30: Økologisk eksport til USA

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Projektets formål

Projektet er blevet forlænget til 2026, og er derfor kun delvist gennemført. Formålet med projektet er at understøtte danske økologiske eksportører med at udvikle eksport og få større andel i det amerikanske marked. USA er verdens største økologiske marked, og projektet bidrager til at bygge markedet op, så det kan blive et afgørende 3. lands marked for danske økologiske eksportører.

Projektets hovedaktiviteter i bevillingsåret

Projektets hovedaktivitet består af et fremstød i form af et 4 dages B2B-mødeprogram i Californien for danske økologiske virksomheder. Aktiviteterne skal understøtte udviklingen af den økologiske eksport til Californien.

Projektet vil gennemføres som eksportforberedende aktiviteter for virksomheder gennem B2B-møder med udvalgte mulige aftagere inden for detail. Det vil bidrage til, at deltagerne på kort tid får øget markedsindsigt og forståelse for muligheder og udfordringer for eksport af økologiske varer til USA.

Indsatsen gennemføres i forbindelse med et eksisterende fødevarerudstilling The Food Expo West så markedet som helhed også sonderes. Virksomhederne kan hver især fokusere på mulighederne indenfor netop deres produktkategori, samtidig med at de indgår i et fælles overordnet program med en dansk økologisk dagsorden. Udover de konkrete virksomhedsrettede aktiviteter vil projektet gennem seminar om økologi medvirke til at hæve vidensniveauet omkring økologi og danske økologiske styrkepositioner.

Projektet indeholder aktiviteter, hvor deltagerne i fastlagte rammer får mulighed for på egen hånd at observere, indgå dialog, skabe kontakter og undersøge mulighederne for at udvikle eksporten.

Indsatsen er opbygget omkring 4 arbejdspakker:

AP1: Forberedelse og planlægning af eksportfremstødet. – gennemført

I organiseringen forud for turen er der afholdt møder med lokale samarbejdspartnere (Trade Council USA og Organic Trade Association (OTA)), som skal sikre kvalitet i programmet, dialog med relevante indkøbere samt lokal forankring. Disse har assisteret med at beslutte konkret location (Los Angeles) til fremstødet samt timing med henblik på at kunne få møder med de rigtige lokale aktører. Identificering, udvælgelse og kontakt til amerikanske nøgleaktører er udført, hvilket er brugt til rekrutteringsarbejdet af danske virksomheder. Denne arbejdspakke er derfor gennemført tilfredsstillende.

AP2 Organisering af fremstød – gennemført

Idet fremstødet oprindeligt var planlagt til at finde sted i juni 2025, havde en række virksomheder tilmeldt sig dette tidspunkt. Inden projektforlængelsen fandt sted, blev det nye tidspunkt drøftet med de tilmeldte virksomheder og de bekræftede deres fortsatte tilmelding herpå. Samtidig er der løbende udsendt invitationer og taget rekrutteringsmøder med andre relevante virksomheder. Dette har været et krævende

Fonden for **økologisk landbrug**

arbejde pga. den aktuelle geopolitiske situation. Virksomhederne har i deres forberedelse modtaget markedsinformationer om udviklingen af det økologiske marked i Californien samt relevante trends og tendenser. Arbejdspakken er gennemført tilfredsstillende og 7 virksomheder er tilmeldt.

AP3 Gennemførelse af eksportfremstød til Californien – ikke gennemført

Jf. projektførlængelsen er denne arbejdspakke planlagt til at blive gennemført primo marts 2026. De 7 tilmeldte virksomheder deltager i et 4 dages B2B-program bestående af 1:1 møder med kommercielle nøgleaktører. Her får virksomhederne konkret feedback på deres produkt og brand samt en direkte dialog med mulige aftagere. Derudover indeholder programmet oplæg/seminar fra Organic Trade Association om det amerikanske økologiske marked med fokus på Californien og fact-finding/store checks med udvalgte detailkæder for at opnå indsigt i f.eks. sortiment, indretning, branding af økologi etc. Arbejdspakken forventes at blive gennemført tilfredsstillende på det planlagte tidspunkt.

AP4 Opfølgning og evaluering – ikke gennemført

Efter endt fremstød vil Landbrug og Fødevarer assistere de deltagende virksomheder med opfølgning på relevante leads og dialoger fra fremstødet. I samarbejde med de lokale samarbejdspartnere vil de respektive virksomheders road-to-market forsøges afdækket, og der vil ydes bistand mhp. opstart af eksportsamarbejde mellem de danske økologiske eksportører og de Californiske aktører. Her vil Landbrug & Fødevarer agere gate-keepers for fremtidig dialog.

Projekt nr. 31: Øget økologieksport til Kina via samarbejdsaftale og videndeling

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Projektets formål

Projektet skal medvirke til at øge den danske økologieksport til Kina ved at understøtte implementeringen af en ny dansk-kinesisk samarbejdsaftale på økologiområdet, der blev indgået i efteråret 2024. Aftalen på myndighedsniveau indebærer øget samarbejde og videndeling på møder og messer.

Projektets hovedaktiviteter i bevillingsåret

Der er desværre gennemført meget få aktiviteter i projektet i 2025, og derfor ansøges om projektførlængelse i 2026.

Årsagen til at der har været meget lille aktivitet i 2025 er, at projektet er meget afhængigt af eksterne samarbejdspartnere - primært danske myndigheder (Fødevarestyrelsen og SGAV (tidl. Landbrugsstyrelsen) og kinesiske kontrol- og fødevaremyndigheder.

De danske myndigheder har været meget udfordret pga. arbejdet med Grøn Trepert og som følge heraf organisationsændringer i styrelser. Derved har det ikke været muligt at gennemføre fremstød med videndeling og møder med de kinesiske myndigheder i Kina, som der i projektet er lagt op til.

Fonden for **økologisk landbrug**

I stedet er det p.t. planen, at disse møder og fremstød vil ske i forbindelse med BioFach-messen i Shanghai i maj 2026.

I projektet er der i 2025 afholdt telefon- og teamsmøder med de danske myndigheder og derudover har projektleder holdt et oplæg for virksomheder om, hvordan det i dag er muligt at eksportere økologi til Kina - med de nuværende regler for markedsadgang. Endelig har projektleder den 6. nov. haft møde og besøg i København af de kinesiske kontrolmyndigheder (COFCC). I forbindelse hermed er der bl.a. udvekslet videndeling om økologi i både Danmark og Kina samt aftalt om fremtidig samarbejde.

Den lille aktivitet i projektet betyder samtidigt, at der kun er brugt en meget lille andel af det bevilgede projektbeløb.

Projekt nr. 32: Anuga 2025 - Deltagelse og markedsføring af økologiske fødevarer

Tilskudsmodtager: Producentsammenslutningen BAD (Bio Aus Dänemark)

Projektets formål

Projektet havde til formål at understøtte eksporten af økologiske produkter til Tyskland og øvrige internationale markeder gennem en virksomhedsrettet markedsfremmeindsats på en af verdens førende fødevaremesser ANUGA i Köln. Tyskland er det vigtigste eksportmarked for dansk økologi, og ANUGA er en central platform for at skabe synlighed og kontakt til indkøbere fra hele verden.

Projektets aktiviteter

Projektet blev gennemført som et partnerskab mellem Landbrug & Fødevarer og Bio Aus Dänemark. Projektet blev gennemført i fire sammenhængende arbejdsplaner, der dækkede hele forløbet både før, under og efter selve udstillingen: Først blev virksomhedsgruppen samlet og standen planlagt for at sikre en markant dansk tilstedeværelse på ANUGA. For første gang blev den økologiske fællesstand udvidet med supplerende tilstedeværelse i 'Alternatives' hallen. Dernæst blev virksomhederne forberedt gennem målrettede informationsmøder. Under messen deltog virksomhederne aktivt og etablerede nye forretningskontakter. Afslutningsvis blev der foretaget systematisk opfølgning og evaluering af resultaterne. Samlet har indsatsen styrket virksomhedernes synlighed, åbnet nye eksportmuligheder og bidraget til en øget international profilering af dansk økologi.

Projektet dækkede fire arbejdsplaner:

AP1: Forberedelse af udstilling

I projektets første fase blev der gennemført en målrettet deltagerrekruttering, som alle havde relevante produkter og ambitioner om at øge deres eksport. Parallelt hermed blev der indledt en tæt dialog med messeledelsen for at sikre en attraktiv og strategisk placering af den danske fællesstand samt håndtere alle nødvendige registreringer. Endelig blev standen designet og opbygget med særligt fokus på bæredygtighed og økologi, så både materialevalg og det visuelle udtryk understøttede projektets profil om økologi og de deltagende virksomheders behov for synlighed. Virksomhedsgruppen bestod af 25 virksomheder: Berrifine,

Fonden for **økologisk landbrug**

Chocolate and Love, Food Solutions, Fynbo Foods, Good Sodas, Harboes Bryggeri, Kombucha Time, Lehnsgaard, Løgismose, Matr Foods, Mill & Mortar, Naturfrisk Group, Nocla, NODA – not a soda, Northern Greens, Oialla, Organic Plant Protein, Rokkedahl Food, Rømer Vegan, Sweet Intentions, Tamaco, The Brew Company, The Green Farm, Thise Mejeri og Østerberg og udover projektleder partnerne Landbrug & Fødevarer og Bio Aus Dänemark blev Food Nation taget ind som branding partner. Nedenfor citater fra virksomhedernes evaluering:

"God placering af standen. Mange gode møder med eksisterende kunder som besøger messen, men også nye spændende leads. Alt er godt tilrettelagt og gennemført af L&F samt Bio aus Dänemark."

"Supernemt set-up og god arrangeret."

"I har lavet en fantastisk messe"

AP2: Forberedelse af virksomheder og tilknyttede aktiviteter

I projektets anden fase blev virksomhederne grundigt forberedt til messedeltagelsen. Der blev afholdt kick-off møder, hvor deltagerne blev præsenteret for muligheder for yderligere eksponering på messen. Samtidig blev der udsendt invitationer til kommercielt netværk fra både nær- og fjernmarkeder og øvrige relevante stakeholders for at øge opmærksomheden omkring den danske fællesstand. Virksomhederne fik desuden mulighed for at profilere sig individuelt på standen, så deres produkter og budskaber blev præsenteret bedst muligt over for de besøgende suppleret af fælles markedsføring af standen på messen. Herudover blev der på virksomhedernes opfordring nedsat en arbejdsgruppe mhp at organisere en netværksaften på standen ligesom videomateriale blev udarbejdet mhp at invitere kundeemner til standen.

AP3: Gennemførelse af ANUGA og tilknyttede aktiviteter

ANUGA fandt sted 4.-8. oktober 2025, hvor den primære stand i ANUGA Organic blev suppleret af et mindre setup i ANUGA Alternatives. Standene udgjorde rammerne for deltagernes udstilling, som også havde mødeområder, hvor virksomhederne kunne mødes med potentielle kunder og samarbejdspartnere, og overordnede rammer, der understøttede virksomhedernes deltagelse (baglokale, arbejdsbøkken, mødeforplejning etc.) Under selve messen deltog virksomhederne aktivt i en række fokusområder, herunder ANUGA organic supermarket, oplæg ifm bla. ANUGA Organic on stage mm, hvilket gav dem mulighed for at præsentere deres produkter for et bredt internationalt publikum. Der blev desuden afholdt en kundaften på standen samt netværksaften for de deltagende virksomheder samt udarbejdet markedsføringsmateriale.

AP4: Opfølgning og evaluering

Efter messen blev der fulgt op på indsatsen dels via kontakt til alle deltagere fra projektleders side samt opfølgning på relevante leads og kontakter. For generel evaluering og forbedring udfyldte virksomhederne evalueringsskemaer, og der blev arbejdet målrettet med opfølgning på nye leads og kontakter. Nedenfor nogle udvalgte citater fra virksomhederne, som er generelt dækkende for svar:

"Vi kommer med stor sandsynlighed til at eksportere flere økologiske varer på baggrund af vores deltagelse på Anuga 2025".

"Har fået fine leads"

"Vi tror, at der er godt potentiale i de leads vi har indsamlet"

"Gode effektive møder"

Projekt nr. 33: BioFach 2025 – Dansk fællesstand på verdens største internationale økologimesse

Tilskudsmodtager: Producentsammenslutningen BAD (Bio Aus Dänemark)

Projektets formål

Projektets formål er at øge og styrke de økologiske eksportmuligheder igennem deltagelse på en dansk fællesstand på BioFach 2025 - verdens største økologiske fødevaremesse. En samlet fællesstand, der markerer Danmark som økologisk frontløber, der styrker branding og markedsføring og understøtter nye forretnings-muligheder.

Projektets hovedaktiviteter i bevillingsåret

Projektet er gennemført som et samlet forløb i 4 arbejdspakker (AP):

AP1: FORBEREDELSE AF DEN DANSKE FÆLLESSTAND

I denne arbejdspakke indgik planlægningen af den økologiske fællesstand – herunder videreudviklingen af en stærk visuel og bæredygtig profil for fællesstanden samt bearbejdning af internationale beslutningstagere gennem mail, telefon, personlige møder samt relevante medier. Både under planlægningen og i gennemførelsen af den danske fællesstand er værtsskab for udstillere og gæster centrale for at give de udstillende virksomheder de optimale vilkår i at opnå et tilfredsstillende kommercielt udbytte. Den grundige forberedelse er med til at sikre, at de udstillende virksomheder kan fokusere på salgsarbejdet, mens projektets aktiviteter sikrer, at praktikken før, under og efter messen fungerer gnidningsfrit.

Via websites – [organicdenmark.com](https://www.organicdenmark.com) og [bioausdaenemark.com](https://www.bioausdaenemark.com) – samt tilhørende LinkedIn-profiler, blev de udstillende virksomheder og deres produkter eksponeret overfor potentielle kunder. Disse sider og profiler dannede også grundlaget for bearbejdning af potentielle kunder og kontaktetablering til nye beslutningstagere fra hovedsageligt internationale detailkæder og grossister. Økologiske budskaber på hele standen, en hyldest til de danske øko-pionerer og en elitær topgrafik, var med til at understøtte kommunikationen af den danske økologiske styrkeposition.

Dette gik i tråd med, at en stor del af standens byggematerialer og udstillingsmøbler bliver genbrugt fra år til år, og er blevet det siden 2006, hvilket udmøntede sig i en "Better Stands Goldcertificering" for genbrug og genanvendelse i 2024. Dette prædikat tog vi med os i 2025.

AP2: OPBYGNING, VÆRTSSKAB OG EKSPORTFREMME

Opbygningen og etableringen af fællesstanden i Nürnberg skete som planlagt i et tæt samarbejde med standbygger, og var med til at muliggøre den bæredygtige profil og Better Stands Goldcertificering. Under messen var det eksportteamet fra Organic Denmark og Bio Aus Dänemark, som gennemførte rollen for værtsskab overfor både udstillere og gæster – herunder kontaktetablering mellem de besøgende gæster og udstillende virksomheder samt formidling af økologien og viden om det danske marked overfor internationale beslutningstagere.

I forbindelse med Ø-mærkets 35-års jubilæum var der et særligt fokus på mærkets betydning for dansk økologisk styrkeposition. En formidling, der blev understøttet på infostanden og det fælles

Fonden for **økologisk landbrug**

innovationsområde. Budskaber som via præsentationen af udstillernes nye og innovative produkter satte fokus på og deres høje innovationsgrad. I løbet af messen afholdtes ligeledes en netværksaften på fællesstanden for de udstillende gæster og vi inviterede internationale samarbejdspartnere. Her styrkedes forbindelser på tværs med nuværende og nye kunder, hvilket medvirker til muligheden for at øge økologiskeeksporten.

AP3: PRESSE OG SOCIALE MEDIER SOM MARKEDSFØRINGSREDSKAB

Der blev udviklet og gennemført et presseberedskab og en kommunikationsindsats på sociale medier før, under og efter messen. Dette har resulteret i omtaler i nationale og internationale fagmedier, hjemmesider og på sociale medier. Der har været et særligt fokus på at formidle viden om Ø-mærket og hvordan dansk økologi er en vej mod mere bæredygtighed, produktinnovation og et mere varieret udvalg af økologi. Der er ligeledes samarbejdet med et internationalt pressebureau for at nå ud til flest mulige internationale beslutningstagere.

AP4: EFFEKTMÅLING

Indsamling, effektmåling, analyse og formidling af effekter fra messen har foregået via indsamling og formidling af messeoplevelser hos de deltagende virksomheder. Dette kommer til udtryk via semistrukturerede videointerviews lavet under messen, som giver indblik i udstillernes oplevelser under messen. Disse udtalelser er blevet brugt på sociale medier. Denne indsamling er understøttet af et evalueringsskema, der undersøger udstillernes udbytte og tilfredshedsgrad, der er besvaret af alle udstillere og derved giver en oversigt over udstillernes oplevelse. Materialet er sammenligneligt med tidligere og kommende evalueringsrapporter og analyser. Der er desuden sendt et opfølgende evalueringsskema seks måneder efter endt messe, der giver en dybere forståelse for messens udbytte i tiden efter messens afslutning.

Projekt nr. 34: BioFach 2026 – planlægning af den danske fællesstand

Tilskudsmodtager: Producentsammenslutningen BAD (Bio Aus Dänemark)

Projektets formål

Formålet med projektet er at fremme den økologiske eksport igennem en værdiskabende forberedelse af den danske fællesstand på BioFach 2026. Med det formål at tilbyde de økologiske virksomheder en unik mulighed for at møde internationale beslutningstagere samt markere Danmark som økologisk frontløber.

Projektets hovedaktiviteter i bevillingsåret

1. Dialog og forhandling med BioFach-ledelsen i Nürnberg om standareal, placering m.m. Under BioFach 2025 blev dialogen om standarealet til BioFach 2026 igangsat. Der blev foretaget en forhåndstilmelding og -reservation af det ønskede standareal for at sikre det bedste udgangspunkt for forhandlingen med messeledelsen om at bevare udstilleranciennitet og placering. Den tætte og løbende dialog har også omfattet mange praktiske elementer i forhold til opbygning af fællesstanden og udstillernes deltagelse.

Fonden for **økologisk landbrug**

2. Rekruttering af virksomheder med økologisk sortiment til fællesstanden på BioFach. Den digitale tilmeldingsplatform www.biofachdanmark.dk er opdateret og udbygget, og virksomheder med økologisk sortiment er inviteret til at deltage på messen via nyhedsbreve, personlige henvendelser (mailkorrespondancer og telefonsamtaler) personlige møder, opsøgende aktivitet på andre messer og markeder samt på sociale medier. Dette med henblik på at sikre, at invitationen nåede bredest muligt ud. Der er fremsendt en invitation til den siddende Fødevareminister om at besøge og åbne den danske fællesstand.
3. Administration af tilmeldinger, indsamling af de Minimis erklæringer og hjælp til udfyldelse samt forventningsafklaring med udstillerne. Alle virksomheder er blevet registreret i BioFachs udstillerdatabase herunder upload af økologicerifikater og produktlister. Økologicerifikaterne og produktlisterne er kontrolleret af BioFach-arrangørerne, som et led i deres kontrol af, at der kun udstilles økologiske produkter på messen. Der er indhentet De Minimis-erklæringer fra alle de deltagende virksomheder. Der har været en løbende dialog med de enkelte udstillere om forventningsafstemning ift. de kommercielle tiltag, bestillinger af møbler og udstyr til deres stand, udarbejdelse af grafik samt praktik og værtsskab under messen.
4. Markedsføring af de udstillende virksomheder online. Der er videreudviklet på den digitale platform biofachdanmark.dk, som præsenterer de udstillende virksomheder på både tysk og engelsk. Disse præsentationer skal inspirere de internationale beslutningstagere og fungere som en markedsføringsplatform for den økologiske fællesstand. Den digitale platform er et vigtigt værktøj både før, under og efter messen i forhold til at tiltrække og inspirere de internationale beslutningstagere.
5. Særlig indsats overfor nye eksportører. Der er udarbejdet et eksportforberedelsesforløb der tager afsæt i det tyske marked og er målrettet nytilkomne virksomheder. Der er i den forbindelse udarbejdet undervisningsmateriale til møder og sparring i forløbet, herunder gennemgang af det tyske marked: markedsstruktur, distributionskanaler, prissætning, muligheder for danske produkter, tysk forretningskultur. Forløbet er tilbudt til alle nye eksportører på BioFach 2026. Bio AusDänemark var lead på denne aktivitet.
6. Kommercielt forarbejde målrettet internationale beslutningstagere. Der er udarbejdet og udsendt en målrettet invitation til internationale beslutningstagere hos detailkæder, grossister og distributører via mail og LinkedIn. Dette med henblik på at inspirere og motivere dem til at besøge fællesstanden på BioFach 2026. Invitationen er fulgt op af en omfattende og vedholdende indsats via mail, telefon og personlige møder, for at komme i dialog med beslutningstagerne.
7. Forhandling og samarbejde med underleverandører til standen og standopbygger. Der er indgået en aftale med standopbygger om design og den praktiske opbygning af standen. Samarbejdet omfatter bl.a. afklaring af udstillernes standudstyr, indretning af fællesstanden, tegning og planlægning afstanden (inkl. tekniske ydelser såsom strøm og vand), samt aftale om de enkelte udstilleres tekniske behov. For at kunne levere førnævnte forudsætter det en detaljeret dialog med udstillerne, som nævnt i aktivitet 3. Der er også forhandlet aftaler hjem på bestillinger hos underleverandører, herunder bl.a. køle-/frysemøbler. Der er også udviklet en bar til messestanden, som et forsøg på at samle gode samtaler og mødeforplejning i en slags "bankende hjerte" på standen. Det er planen, at denne bar ligesom de øvrige møbler skal opmagasineres og genbruges de næste 25-30 år.
8. Gennemførelse af et informationsmøde for fællesstandens udstillere. Der er afholdt et informationsmøde for fællesstandens udstillere med henblik på at klæde udstillerne bedst muligt

på til at få en udbytterig deltagelse under BioFach2026. Informationsmødet satte fokus på de praktiske forhold under messen, de kommercielle forberedelser, information om god messedeltagelse samt opdateret viden om eksportmarkederne og detailkæder, grossister, foodservice kunder og distributører. I den forbindelse udarbejdes en gennemarbejdet messemanual, som udstillerne kan bruge i deres forberedelse til messen.

Projekt nr. 35: Markedsføring af økologiske fødevarer på PLMA 2025, Amsterdam

Tilskudsmodtager: Food from Denmark

Projektets formål

Formålet er at øge eksporten af de økologiske produkter på de europæiske markeder med udgangspunkt i det hollandske, men også de oversøiske markeder og dermed øge produktionen af samme. Projektet vil skabe rammerne for de økologiske producenter, så de kan fremvise deres produkter til nye og eksisterende kunder.

Projektets hovedaktiviteter i bevillingsåret

Projektets hovedaktivitet var etablering af en dansk fællesstand på PLMA Amsterdam i maj 2025. Der blev gennemført div. aktiviteter før og efter messen for at sikre størst muligt udbytte for de deltagende virksomheder.

Projektet omfattede følgende aktiviteter, som blev gennemført ift. projektet:

1. Samling af virksomhedsgruppen (januar 2025 – marts 2025)
Der blev samlet en virksomhedsgruppe på 10 danske økologiske virksomheder. Projektet blev markedsført via projektoplæg, LinkedIn-opslag og pressemeddelelser.
2. Planlægning og koordinering af fællesstanden (februar 2025 – maj 2025)
Projektets rammer, arbejdsopgaver og tidsplan blev fastlagt i samarbejde med virksomhederne. Der blev afholdt et koordineringsmøde med mulighed for sparring og erfaringsudveksling. En tidligere indkøbsdirektør for AHOLD bidrog med en præsentation af det økologiske marked i Holland, og deltagerne fik også præsenteret en markedsrapport.
3. Markedsføring af projektet før, under og efter projektet (januar 2025 – december 2025)
Markedsføringsmaterialer blev udviklet i samarbejde med et reklamebureau. Markedsføringsaktiviteter blev defineret og planlagt. Disse omfattede pressemeddelelser, LinkedIn-opslag med præsentation af deltagernes produkter samt promovering af fællesbrochuren. Formålet var at øge synligheden af danske økologiske producenter overfor internationale indkøbere.

Virksomhederne gennemførte egne målrettede kampagner med vejledning fra Food from Denmark. Der blev produceret markedsføringsvideoer før og under messen, og disse blev løbende delt på LinkedIn.

1. Udstilling på fællesstanden (maj 2025)
Der blev etableret en 100 % økologisk dansk fællesstand med 10 virksomheder. Selve fremstødet

Fonden for **økologisk landbrug**

på PLMA-messen bestod af 70 danske virksomheder, så den økologiske fællesstand kunne udnytte alle de positive synergier, som er forbundet med at være en del af en større gruppe som f.eks. adgang til et stort netværk af danske fødevareproducenter, mulighed for sparring og erfaringsudveksling på tværs af fødevarebranchen.

2. Opfølgning og evaluering med udstillerne (juni 2025 – august 2025)

Efter messen blev der fulgt op med virksomhedsgruppen. Feedback bliver brugt til at justere og forbedre de fremtidige projekter.

Fonden for **økologisk landbrug**

Supplerende noter – National afsætningsfremme 2025

Projekt nr. 36: 35-års jubilæumskampagne for Ø-mærket

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Projektets formål

Formålet med projektet var at fremme afsætningen af økologiske fødevarer og måltider i Danmark både på kort og langt sigt. Dette opnås ved at gennemføre en forbrugerrettet kampagne, hvor økologiens konkrete fordele synliggøres og gøres relevante og værdifulde for en bred målgruppe og ved at engagere hele værdikæden til at videreformidle kampagnens budskaber på egne platforme.

Projektets hovedaktiviteter i bevillingsåret

AP1

Outdoorkampagne

Til at skabe kendskab indeholdt en landsdækkende outdoor-kampagne.

Go-card

Outdoor-kampagnen forstærkes med en go-card kampagne, hvor der uddeles 100.000 gratis postkort med kampagnens budskab på 540 cafeer o-lign.

SoMe og tv-kampagne

For at skabe præference og købsintention for de økologiske fødevarer og måltider blev der gennemført en betalt kampagne på TV2 play og de sociale medier (Meta og Tik tok) og en organisk kampagne på Økologisk Landsforenings platforme "I love øko" facebook og Instagram med over 100.000 følgere.

Print

SoMe kampagnen blev suppleret med en print-annonce i et udvalgt magasin.

Presseindsats

Kampagnen blev understøttet af en presseindsats bestående af udsendelse af en pressemeddelelse og 1:1 briefinger.

Pre-/post måling

For at måle projektets effekt blev der gennemført en spørgeskemaundersøgelse før og efter kampagnen blandt 1000 repræsentative danskere.

AP2

For at sikre at jubilæumsfejringen fik den nødvendige effekt til at genstarte væksten økologien blev AP2 gennemført for at engagere hele værdikæden.

Toolbox

Formålet med toolboxen var at gøre det nemt for virksomheder, detailkæder og aktører i foodservicebran-

Fonden for økologisk landbrug

chen at engagere sig i fejringen af ø-mærket og promoveringen af økologiske fordele i jubilæumsåret. Samtidig ville toolboxen sikre en genkendelighed af kampagnen, som vil give endnu mere impact til den samlede indsats. Toolboxen var tilgængelig på okologi.dk og gratis at anvende.

Toolboxen indeholdt følgende grundelementer, som kunne tilpasses den enkelte aktørs egne platforme: Kampagnelogo, kampagne-payoff, farveskala, budskaber om økologi, annoncer i forskellige formater, fotos og content til SoMe, som blev udarbejdet i AP1.

Idekatalog

For at illustrere, hvordan elementerne i toolboxen kunne implementeres på egne platforme blev der i projektet udviklet der et digitalt idekatalog med eksempler der viste, hvordan materialerne kunne implementeres på forskellige platforme som fx: emballager, salgsaviser, sociale medier, købsituationer (butik og spisested), messer og beklædning og hjemmesider. Kataloget indeholdt også ideer til aktiviteter som virksomheder, detailkæder og foodserviceaktører kunne gennemføre for at engagere ansatte og kunder i fejringen af ø-mærket.

Nyhedsbreve

Toolboxen og idekataloget blev promoveret gennem nyhedsbreve til virksomheder, detailkæder og aktører i foodservice og ved relevante indsalgsmøder. Indsalgsmøderne var ikke en del af dette projekt. De var en del af komplementerende projekt ansøgt i Promilleafgiftsfonden.

Projekt nr. 37: Det Økologiske Spisemærke – ind i den bæredygtige fremtid

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Projektets formål

Projektets formål er at bidrage til at øge den økologiske afsætning i foodservicebranchen ved at påvirke hele værdikæden med Det Økologiske Spisemærke som værktøj og som en del af den bæredygtige omstilling. Ved at vise værdien af Det Økologiske Spisemærke, sikres udbredelsen af antallet af økologiske spisemærker og dermed efterspørgslen på økologi.

Projektets hovedaktiviteter i bevillingsåret

Arbejdspakke 1: Strategisk indsats over for event -og conferencebranchen

Der blev planlagt og afviklet en indsats på Møde- og Eventmessen i Bella Center. Her blev fortællingen om Det Økologiske Spisemærke som et værdifuldt mærke til mere og bedre økologi vist ved værdifulde samtaler, inspiration til best practice og vigtigt samarbejde med steder, der er langt med økologien. Her var konferencesteder som Sinatur, Comwell, Scandic, Operaen mfl. med til at sætte fokus på Det Økologiske Spisemærke. Derudover en påvirkning på 4 dialogmøder med beslutningstagere hos større virksomheder som Visit Samsø, Visit Denmark, Det Grønne Museum og Moveat. Derudover påvirkning med formidling, fokus og kommunikation på store events som Organic Summit og Food Festival. Ligeledes er der indsamlet trends og tendenser i branchen og under en studietur til Østrig og planlagt en inspirationstur for mødebookere, som dog blev aflyst grundet for få deltagere.

Fonden for økologisk landbrug

Arbejdspakke 2: Styrk værdikæden

Grossistmesser viser sig igen at være en platform for gode dialoger, inspiration og oplysning om økologi og Det Økologiske Spisemærke. Derfor har der været deltagelse på 4 grossistmesser i henholdsvis København, Fredericia, Herning og Aalborg for at nå bredt ud til alle dele af landet. Samlet for messerne har der været dialoger med estimeret ca. 5000 køkkenprofessionelle.

Udbredelse og fastholdelse af Det Økologiske Spisemærke i køkkener er sket gennem hjælp og rådgivning til økologi-regnskaber, spisemærkeansøgninger og omlægninger ved 1-2 henvendelser om ugen både via mails, telefon og møder løbende over hele året. Samt regulær vejledning under grossistmesser og til møder og dialoger med beslutningstagere i conferencebranchen. Derfor er der også i samarbejde med Fødevarerstyrelsen lavet to webinar til store kantiner og Visit Samsø.

Arbejdspakke 3: Øget efterspørgsel

For at få endnu flere cafeer og restauranter til at sætte fokus på økologien, blev der udviklet en stor kampagne i to spor – både få forbrugerne til at efterspørge økologien og de køkkenprofessionelle til at ansøge om Det Økologiske Spisemærke. Kampagnen blev hængt op på Fødevarerstyrelsens nye lancering af Det Økologiske Spisemærkekort, hvor det er overskueligt at finde frem til økologiske spisesteder. Dette skulle være med til at få endnu flere køkkener til at købe ind på mærkningen.

Der er derfor lavet en kommunikations- og presseindsats med fokus på at gøre mulighederne og gevinsterne forbundet med Det Økologiske Spisemærke håndgribelige overfor foodservicebranchen. Både via online medier, sociale medier og direkte i den skrevne presse, har Det Økologiske Spisemærke vist sin værdi og fokus på, hvordan det kan bruges i kampen for mere økologi. Ligeledes er der udviklet og udleveret materiale til køkkener for at sætte endnu mere fokus på, hvorfor Det Økologiske Spisemærke er vigtigt.

Projekt nr. 38: Økologi på Fødevareruddannelser

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Projektets formål

Projektets formål er at bidrage til at øge den økologiske afsætning i foodservice ved at opkvalificere madfaglige undervisere på landets fødevareruddannelser til at undervise i økologi og bæredygtighed og kostrådene. På den måde inspireres eleverne, og deres viden om økologi og bæredygtighed øges, så de træffer det bæredygtige økologiske valg. Ved at påvirke foodservice gennem fødevareruddannelserne sikres det kontinuerlige fokus på økologien og økologiens berettigelse i undervisningen på fødevareruddannelserne.

Projektets hovedaktiviteter i bevillingsåret

Projektets hovedaktiviteter i bevillingsåret:

Arbejdspakke 1 - vidensindsamling

Efter udvikling og planlægning af projektets rammer og afsøgning af eksterne samarbejdspartnere, blev der

Fonden for økologisk landbrug

planlagt et fokusgruppeinterview på et økologisk spisested for flere forskellige erhvervsskoler, som er repræsenteret. Denne blev udført af eksternt bureau, som efterfølgende lavede flere telefoninterviews og samlede inputs og resultater i en analyse af de barrierer, som er på erhvervsskolerne.

Derudover blev der planlagt de tre film med drejebog, aftaler for filmning mv. Det blev til besøg hos tre forskellige økologiske landbrug, som er oppe i tiden – kornproduktion, griseproduktion og bælgrugter. Videoerne ligger web (okologi.dk) til fri benyttelse.

Arbejdsplan 2 – kapacitetsopbygning af undervisere

I dialogen med de forskellige erhvervsskoler var der flere, der udviste stor interesse for at få afholdt en workshop. Der blev planlagt fem workshops på fem forskellige skoler (Viborg, Bornholm, Kolding, Aalborg og Esbjerg). Den ene workshop i Esbjerg blev desværre aflyst med meget kort varsel pga. uforudsete omstændigheder fra skolens side.

På de fire workshops, som blev gennemført, deltog i alt 70 deltagere – både faglærere og elever. Workshoppen var en blanding af teoretisk undervisning, praktisk madlavning i køkkenet og gruppearbejde med dialoger og handlingsplaner til at komme videre med de økologiske mål og skolens egen handleplan. Dialogerne handlede også om de overordnede rammer for de kokkefaglige uddannelser.

Arbejdsplan 3 – vidensformidling

Selve formidlingsindsatsen er foregået på sociale mediers platforme, der er udarbejdet artikler, nyhedsbreve om det økologiske landbrug, og hvordan der arbejdes på fagskolerne. Derudover er der lavet en stærk indsats på annoncering i forskellige eksterne medier.

Arbejdsplan 4 – inspirationstur for undervisere og elever

Den fjerde og sidste arbejdsplan bød på en inspirationstur, hvor 45 elever og faglærere fra otte forskellige skoler deltog i besøg hos økologiske landmænd og forskellige spisesteder med et stærkt fokus på økologi, så de oplevede, hvordan økologien i praksis foregår. Den efterfølgende survey viste at inspirationsturen har givet deltagerne relevant ny viden og inspiration.

Projekt nr. 39: Økologisk Høstmarked og lokale økologiske råvarer i sæson

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Projektets formål

Formålet med projektet var at bidrage til øget afsætning af økologiske føde- og drikkevarer i Danmark gennem øget efterspørgsel blandt forbrugerne. Projektet havde til formål at øge forbrugernes kendskab til økologi og værdien af den økologiske produktionsform – samt den forskel, et økologisk valg gør – gennem 20-25 fysiske events og en supplerende kampagne på sociale medier.

Projektets hovedaktiviteter i bevillingsåret

Arbejdsplan 1: Planlægning og gennemførelse af Økologisk Høstmarked 2025

Fonden for **økologisk landbrug**

- **Rekruttering af 20-25 værter**

Indledningsvist i projektåret blev konceptet og rammerne for eventet udviklet, og der blev lavet en tids- og indsatsplan samt en rekrutteringsstrategi. Rekrutteringen af værter blev bl.a. foretaget personligt via opsøgende telefonisk kontakt, og alle tilmeldte værter modtog løbende nyhedsbreve med seneste nyt omkring Økologisk Høstmarked. Der blev i alt rekrutteret 22 værter til Økologisk Høstmarked 2025. Alle værtsgårde blev testet for sygdomme i besætningen med hjælp fra SEGES.

- **Udvikling og produktion af materialer med information om økologi til brug ved Økologisk Høstmarked**

Der blev udviklet forskellige materialer til Økologisk Høstmarked, som blev sendt ud til værterne i god tid før eventet. Der blev udviklet plakater, bannere, skilte, vendespil og opskriftshæfte. Alle materialerne indeholdt budskaber om økologi.

- **Rekrutteringskampagne på sociale medier med det formål at få gæster til Økologisk Høstmarked**

Der blev kørt en kreativ og sanselig rekrutteringskampagne på Facebook og Instagram. Kampagnen nåede ud til 409.923 forbrugere. (målet var at nå 100000)

- **Podcastepisode målrettet forbrugere**

Der er blevet udviklet en podcastepisode i serien "Ildsjælene" med høstmarkedsvært Julie Rhode Birk. Her konkretiserer hun, hvordan vi får flere og bedre økologiske varer på hylderne. Desuden blev der informeret om Økologisk Høstmarked og forbrugerne blev til at besøge eventet.

- **Etablering af website med information om Økologisk Høstmarked og de økologiske værdier**

Hjemmesiden er blevet opdateret og videreudviklet med henblik på at gøre kunderejsen endnu lettere. på følgende website: www.iloveøko.dk kunne forbrugerne finde et danmarkskort med alle værterne til Økologisk Høstmarked og læse en detaljeret beskrivelse af de aktiviteter, de kunne opleve på de enkelte steder. Herudover var der information om de økologiske værdier.

- **Digital toolbox med grafiske materialer til værter, samarbejdspartnere og interessenter**

Der blev udviklet en online toolbox med grafiske elementer, økologiske budskaber, fotos og logoer. Toolboxen blev sendt til samarbejdspartnere og interessenter, så de kunne være med til at markedsføre økologisk høstmarked, og værterne blev gentagne gange opfordret til at gøre brug af toolboxen på deres egne sociale medier.

- **Presseindsats der resulterer i omtale af Økologisk Høstmarked i medierne**

Presseindsatsen bestod af kontakt til de lokale medier i de områder, hvor der var Økologisk Høstmarked, og der blev rakt ud til lokalaviser, TV- og radiostationer samt online medier. Derudover involverede presseindsatsen en regional indsats.

- **Evalueringer**

Værtsevalueringen viste at 100% af besvarelsenerne fra værter ønskede at være værter igen til næste år. 64% af værterne besvarede evalueringen.

Svarprocenten på gæsteevalueringen var ikke så høj - 23%. Mens svarerne fra dem der svarede er rigtig flotte:

84% svarer, at de har fået viden om økologi og det økologiske landbrug.

75% har fået mere lyst til at købe økologi.

56% svarer at deres lyst til at besøge gårdbutikker er øget.

Arbejdspakke 2: Kampagne på sociale medier for økologiske fødevarer

- Udvikling og produktion af indhold til generisk kampagne for økologi og økologiske gårdbutikker

Fonden for **økologisk landbrug**

- **Løbende indrykning på sociale medier af kampagne med 4-5 nedslag i løbet af projektperioden**
Eventet blev markedsført på de sociale medier, Facebook og Instagram. Her blev der indtrykket annoncer med det formål at få forbrugerne til at besøge et økologisk høstmarked. Herudover var der i annoncerne information om økologi, den økologiske produktions form, råvarer i sæson og de økologiske værdier.
- **Afvikling af 4 konkurrencer på sociale medier**
Strategisk placeret over året blev der udviklet 4 SoMe konkurrencer på Facebook og Instagram. Konkurrencerne havde udgangspunkt i råvarer og omhandlede æg, jordbær, æbler, appelsiner og kartofler.

Projekt nr. 40: Økologien tilbage i indkøbskurven (forbrugerkampagne for kød, mejeri og æg)

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Projektets formål:

Formålet er at øge salget af økologisk kød, mejeri og æg igennem en bred strategisk informationsindsats på tværs af kød, mejeri og æg (gris, okse/kalv og kylling, æg samt mælk, ost og mejeri). Informationsindsatsen skal synliggøre økologiens fordele specifikt dyrevelfærd, men også biodiversitet og miljø, og styrke forbrugernes kendskab til den merværdi økologien leverer, og dermed fremme forbrugernes interesse og præference for økologi.

Indsatsen bidrager til at drive økologis salg og markedsandel på de animalske kategorier i et prisdrevet marked, og understøttet primærproducenters produktion og salg.

Projektets hovedaktiviteter i bevillingsåret:

Der udvikles en bred informationsindsats på tværs af kød, mejeri og æg baseret på tre arbejdsplaner:

- Arbejdsplan 1: Økologiske budskaber der går rent ind hos forbrugerne
- Arbejdsplan 2: Bred informationskampagne 'Økologien tilbage i indkøbskurven'
- Arbejdsplan 3: Aktiveringsplan der løfter salget af økologien

Arbejdsplan 1: Økologiske budskaber der går rent ind hos forbrugerne

Fonden for **økologisk landbrug**

Fundamentet for de øvrige arbejdsplaner. Samtidig et væsentligt redskab, der har været udgangspunktet for dialog og involvering med branchen, de økologiske producenter og detailkæder.

Aktiviteterne i projektet har omfattet udviklingen af tekst indhold, grafisk udtryk, konceptudvikling og kommunikation gennem en bred sammensætning af budskaber, der var relevante for de enkelte kommunikationskanaler, og dermed kunnet ramme forbrugerne med relevant indhold. Fokus har været at tale til de nuværende økologiske forbrugere (bygge ovenpå deres viden), men også at brede den økologiske produktionsform og dyrevelfærd ud til nye forbrugere (sikre viden til oplyst valg og ikke mindst køb).

Budskaberne er udviklet med udgangspunkt i eksisterende kommunikation for økologi på tværs af brancherne, men budskaberne er gentænkt. I samarbejde med brancherne, Landbrug & Fødevarer Økologi og med afsæt i viden fra Landbrug & Fødevarer analyse er ét hovedbudskab udvalgt 'økologi er også dyrevelfærd'. Budskabet understøtter dermed fordelene specifikt for animalsk økologi, og tager afsæt i én af Fødevarestyrelsen fire gode grunde til at vælge økologi. Samtidig adresseres vidensniveauet som er overraskende lille både i forhold til økologiforbrugere og danske forbrugere generelt. (Landbrug & Fødevarer, Voxometer, maj 2024). Budskabet er desuden tjekket med bagland på tværs af brancher, virksomheder og LF-kommunikation.

Et eksternt kommunikationsbureau, Mensch, er udvalgt sammen med brancherne efter bureau pitch. Der er udviklet kreativt koncept KØD, MØLK, ØG – 'økologi er også dyrevelfærd', hvor Ø'et er det røde økologimærke, og det kommunikerer og understøtter dermed såvel de enkelte kategorier og formidler nemt og tydeligt økologi. For at sikre det økologiske budskab blev L&F Sektor for Økologi valgt som afsender. Derved sikres det rette fundament, der kan levere ambitionen om budskaber, der går rent ind hos de danske forbrugere. Som en del af kampagnen er tillige udviklet en kampagneshjemmeside 'Merværdi økologi' <https://voresmad.dk/oekologi/>, der ligger på L&F forbruger webside voresmad.dk.

Kampagnen og budskaberne er præsenteret på tværs af detailhandelen – og modtaget meget positivt. Landbrug & Fødevarer har opbygget et tæt netværk og dialog med beslutningstagere indenfor indkøb, kategori, markedsføring og CSR hos kæderne – og har dermed adgangen og de rette kontakter.

Arbejdsplan 2: Bred informationskampagne 'Økologien tilbage i indkøbskurven'

Jf. ændringsansøgning november 2024 – reduktion af AP2 med 350 t.kr. Annoncering forventes som effekt af reduktion -350 t.kr. at nå ud til 2,4 mio. danskere over 18 år (jf. estimat Orchestra mediebyrå, nov. 2024).

L&F kampagnen gik i luften 1. september til 12 oktober 2025 på udendørsreklamer i de større byer (hvor vi ved, at dem der primært køber økologi, befinder sig) og på sociale medier med budskaber på de enkelte kategorier, via kampagneshjemmeside 'merværdi økologi'. Kampagnesiden formidler budskabet 'KØD, MØLK, ØG – Økologi er også dyrevelfærd', og tillige produktspecifikke budskaber og formidling af L&F Sektor for Økologi's publikation 'En klode i balance' samt link til eventet Sofari.

Fonden for økologisk landbrug

Der blev valgt en fælles kampagneperiode i stedet for to burst for at sikre størst effekt og synlighed.

Lanceringen blev understøttet af L&F pressemeddelelse til Ritzau; PM med formidling af nyeste L&F analyse for økologi (L&F Analyse, Voxometer maj 2025) og kampagneindsatsen. Hovedbudskabet i pressemeddelelse var 'Forbrugerne mangler viden om den økologiske produktion. Hver femte dansker ville købe mere økologi, hvis de fik mere viden om forholdene i økologisk produktion'. Og det gælder især for økologiske mejeriprodukter, kød og æg'. Pressemeddelelsen sikrede høj synlighed på tværs af landbrugsmedier, som LandbrugsAvisen, AgriWatch, Maskinbladet, detailmedier som FødevarerWatch samt P4 Midt og Vest og nyhed på øko.nu, MejeriNyt fra Mejeriforeningen, LinkedIn Danæg mfl.

Målgruppen for kampagnen blev sammen med brancherne og mediebureau valgt til danske forbrugere, der min. af og til køber økologiske mejeriprodukter, kød og æg – for derved at flytte fra holdning til handling og derved øge salget. Out of scope – den nuværende prisudvikling og forbrugertillid gør, at det bliver endog mere end svært at flytte forbrugere, der ikke køber økologi i dag.

L&F Sektor for Økologi understøttede kampagnen med god effekt med budskaber via Facebook annonceringer, der formidlede og detaljerede merværdien af økologi og de enkelte produktkategorier (mælk, ost, gris, kød mfl.) overfor danske forbrugere.

Kampagnen er desuden formidlet på Sommer på Axelborg med ca. 1.000 besøgende, i nyhedsbreve til L&F Business, til L&F primærproducenter, økologisektionens årsmøde og på L&F-events som Fødevaredagen, Kødakademiet mfl. – og er dermed formidlet bredt fra landmand til detailhandel til forbruger.

Arbejdspakke 3: Aktiveringspakke der løfter salget af økologien

For at brede budskaberne (AP1) og effekten af den brede informationsindsats (AP2) endnu længere ud, er udviklet en digital værktøjskasse med alle materialer via et samlet digitalt link, nemt at tilgå og implementere i egen kommunikation og på egne kanaler for virksomheder, brancher og detailhandel.

Projekt nr. 41: Book en mark: Alle kræfter sættes ind

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Projektets formål:

Book en mark går lige til sagen. Det handler om at skabe afsætning for de økologiske producenter. Det gør Book en mark effektivt ved at koble økologiske producenter i alle størrelser med aftagere fra industrien, dagligvarehandlen, grossistledet, kantinekæder, restauranter og caféer. Princippet er: Der er altid en aftager uanset hvilken størrelse produktion man har – og man kan udvikle og vokse sammen.

Projektets hovedaktiviteter i bevillingsåret:

Fonden for **økologisk landbrug**

Arbejdspakke 1: Book en mark lokalt - Udvikling af koncept for 3 x Book en mark arrangementer i Vest-, Syd-, Nordjylland eller Sydsjælland, på Lolland eller på Falster. - Kommunikation om arrangementer til alle økologiske producenter i lokalområdet, samt alle relevante aftagere - Afholdelse af 3 x 'Book en mark' på tre forskellige lokationer med i alt 129 deltagere - Evaluering af proces samt indgåede samarbejdsaftaler.

Arbejdspakke 1: Book en mark regionalt - Udvikling af koncept for 3 x Book en mark arrangementer i Storkøbenhavn, Midt- eller Vestsjællands amt i trekantområdet i Østjylland - Kommunikation om arrangementerne til minimum 1.000 økologiske producenter samt 2.000 aftagere fra forarbejdningsindustrien, dagligvarehandlen, grossisthusene samt de private og offentlige køkkener - Afholdelse af 3 x Book en mark med i alt 279 deltagere - Evaluering af proces samt indgåede samarbejdsaftaler

Projekt nr. 42: Mindre, men økologisk kød til madprofessionelle

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Projektets formål:

Udstyre små og store aktører i foodservicesektoren, med den nødvendige viden til at prioritere lokalproducerede økologiske kødtyper i deres udvalg og menuer. Øge markedsadgang: Sikre økologiske animalske producenter øget adgang til foodservicemarkedet

Projektets hovedaktiviteter i bevillingsåret:

Arbejdspakke 1: "Vidste du at" ... • Kortlægning af relevante stakeholdere og videns personer • Videns indsamling, baggrund interviews og baggrunds litteraturstudie: Økologisk kød • Tekstskrivning og udvikling af et dekonstrueret White Paper/fakta ark designet til foodserviceaktører • Tryk af 'Vidste du at...' materialer. Arbejdspakke 2: Fokus på gæsterne • 10-15 møder med relevante stakeholders og samarbejdspartnere • Udarbejdelse af fokusgruppe interviewguide + interviewformat i samarbejde med eksternt • Udførsel af min. 3 x fokusgrupper og rapportskrivning af resultater • Publicering og udbredelse igennem min 3stk etablerede mediekkanaler Arbejdspakke 3: Strategisk engagement: Øko-kød-summit og dialogmøder • Afholdelse af 10-15 x miniworkshops/dialogmøder for at dele ny forbrugerindsigt og faktuel viden om fordelene ved økologisk kød. • Afholdelse af et 1x Øko-kød-summit, hvor 60-80 foodserviceaktører, landmænd og producenter mødes med fokus på øget afsætning af økologisk kød og fokus på "mindre, men økologisk kød" • 1x Direct mail kampagne. Resultaterne og cases vil blive dokumenteret og udbredt via en direct mail-kampagne til mindst 1500 relevante aktører + relevante fagmedier.

Projekt nr. 43: Safari 2025 – derfor økologisk grisekød i indkøbskurven

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Fonden for økologisk landbrug

Projektets formål:

Formålet er at stimulere den langsigtede efterspørgsel efter økologiskgrisekød ved at rette forbrugernes opmærksomhed mod det økologiske grisekøds kvaliteter og økologi som en helhedsorienteret produktionsform, der ud over dyrevelfærd også er til gavn for miljø, natur, biodiversitet, klima og rent drikkevand. Aktuelle dagsordener, der har mange forbrugeres bevågenhed. Det sker ved åbent-hus eventet Sofari på økologiske grise-gårde og ved informationskampagner på sociale medier.

Projektets hovedaktiviteter i bevillingsåret:

Sofari 2025 kørte i to spor: Et fysisk med eventet Sofari 2025 hos de økologiske griseproducenter, og et digitalt spor på Facebook og Instagram. Rekruttering af værtsgårde. I alt blev der rekrutteret 14 økologiske griseproducenter til at åbne deres gård den 18. maj 2025-Arbejdspakke 1: Markedsføring af Sofari og digitale kampagner om øko-grisens liv. A) SoMe: forårskampagne som satte fokus på øko-grisen og Sofari-eventet, og efterårskampagnen satte fokus på øko-grisen og julens forbrug af grisen. B) Presseindsats med omtale i aviser, radioer og TV. C) Medieannoncering i ugeaviser, regionale aviser (digitalt og print) D) Opdatering af hjemmesiden, www.sofari.dk, med nye opskrifter, information og værter. E) Øvrige markedsføringstiltag med synergi er mellem L&F's og ØL's digitale platforme, halballebannere, lokalkampanjer via værternes netværk og SoMe, bustur og samarbejde med detailhandlen og organisationer. Arbejdspakke 2: Aktiviteter og materialer til selve Sofari-dagen. - Diverse handsout Informations- og aktivitets materialer blev lavet og uddelt til gæsterne. - Div. informationsskilte og bæredygtighedsbannere mv til gårdens kommunikation til deres gæster. - Forbrugerkommunikation fra forskningsprojekter blev udført på Hestbjerg Økologi og Risbjerg Økologi. - Smag på grisen gennemført på 11 gårde. - Praktiske ting og smitteforanstaltninger. Arbejdspakke 3: Projektledelse og møder. Der blev afholdt 4 møder: 1) Et styregruppemøde, hvor årets markedsføringsaktiviteter og materialer til selve dagen blev besluttet. 2) Et digitalt informationsmøde for årets værter. 3) Et digitalt evalueringsmøde for værter og styregruppe. 4) Et digitalt styregruppemøde

Projekt nr. 44: Økologi i Danmark – Et helhedsorienteret virkemiddel i den grønne omstilling

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Projektets formål:

Formålet med projektet er dels at udvikle et opdateret materiale til formidling af økologien som et helhedsorienteret virkemiddel i den grønne omstilling – dels at sætte fokus på økologien ved en event og ved udstillinger i anledning af Organic Summit, som holdes i København i august 2025. Med materierne vil vi have et opdateret og aktuelt formidlingsmateriale til at understøtte vores arbejde for Danmarks økologisk udvikling i de kommende år.

Projektets hovedaktiviteter i bevillingsåret:

Fonden for **økologisk landbrug**

Arbejdspakke 1: Opdateringer og revision af publikation og posters.

Publikationen "Økologi i Danmark – Veje til succes" fra 2020 er opdateret og revideret til en ny publikation, der er up-to-date både med data, viden og perspektiver til den fremtidige dagsorden, når det gælder økologi som virkemiddel i den grønne omstilling. Viden fra forsknings- og innovationsprojekter er indarbejdet og formidlet relevant og nærværende til ikke-fag-folk. Der er både fokus på, hvad der kendetegner økologiske fødevarer, og hvordan de bidrager til en fødevareproduktion inden for klodens planetære grænser og dermed til den grønne omstilling.

Tilsvarende er de posters, der hører til materialet opdateret, revideret og videreudviklet – således, at indhold matcher nye aktuelle dagsordener om økologi som en helhedsorienteret løsning, når det gælder fremtidens bæredygtige fødevarer. Layout er også opdateret

Publikation er trykt i 2000 eksemplarer. De tilhørende 6 posters er redesignet og tryk i 4 sæt til brug ved markedsaktiviteter, møder, kongresser mv.

Arbejdspakke 2: Oversættelse af publikation og posters til engelsk

Publikationen er oversat til engelsk. Tilhørende posters er ligeledes oversat til engelsk. Det samme gælder posters fra FØL projektet "Økologiens bidrag til en klode i balance" fra 2024.

(L&F har uden for projektet også fået publikationen oversat til tysk og japansk til brug på vores eksportaktiviteter.)

Arbejdspakke 3: Event og udstillinger i forbindelse med Organic Summit 2025.

Afholdelse af økologieventet Økologisk høstfest - Sommer på Axelborg søndag den 17. august, som optakt til Organic Summit 2025. Målgruppen var københavnske borgere og turister.

Arbejdspakke 4: Indhold til SoMe mv.

På baggrund af indhold udviklet i arbejdspakke 1 + 2 er udvikle 10-15 SoMe opslag til brug på Landbrug & Fødevarer SoMe kanaler – herunder de nye L&F Økologi kanaler.

Projekt nr. 45: Next Generation - økologi i ny digital skoletjeneste (Projektforlængelse)

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Fonden for **økologisk landbrug**

Projektets formål:

At formidle økologiens bidrag til fremtidens bæredygtige fødevareproduktion til grundskolens elever. Udvikling af temalæremidler om den økologiske sektors tiltag til videreudvikling af bæredygtig økologisk produktion. Samt etablering af koncept til online gårdbesøg, udvikling af film og baggrundsmaterialer til elevernes forberedelse inden online gårdbesøget.

Projektets hovedaktiviteter i bevillingsåret:

For at afspejle projektets reelle indhold og gøre det mere sigende for målgruppen er det samlede produkts navn "Økologi i grønomstilling". Og altså ikke projektets navn - der er mere indadvendt og fortæller, hvem vi gerne vil nå med projektet.

Det samlede materiale kan tilgås fra skole.lf.dk under såvel temaer, som undervisningsmaterialer og gårdbesøg (AP2)

AP1 Økologi som digitalt temaområde

Materialet tilgås herfra: <https://skole.lf.dk/undervisningsmaterialer/oekologiigroenomstilling/>

Der er udarbejdet 7 digitale temaområder om økologiens rolle og betydning for bæredygtig fødevareproduktion. Temaer er følgende i forhold til økologisk fødevareproduktion:

*Økologi og Bæredygtighed

*Natur og biodiversitet

*Dyrevelfærd

*Skovlandbrug

*Recirkulering af næringsstoffer

*Regenerativt landbrug

*Økologiens værktøjskasse

Hvert temaark består af 6-12 sider, der er rigt illustreret med fotos og grafikker, der understøtter teksten og gør hvert ark indbydende for målgruppen at arbejde med. Alle temaarkene slutter med elevopgaver i relation til temaer. Endvidere er der knyttet en quiz til hvert tema, der understøtter elevens læring.

Der er opbygget en underside på skole.lf.dk, hvorfra materialerne præsenteres. Temaarkene kan downloades i PDF.

AP2 Online gårdbesøg hos økologiske landmænd.

Fonden for **økologisk landbrug**

Der er udarbejdet 3 film a 10-12 minutters varighed fra økologiske landmænd, der vil være online værter i L&F's skoletjeneste. Til hver online vært er der udviklet et fakta-/inspirationsark til hver gård, som eleverne kan bruge i deres forberedelse af deres online gårdbesøg. Der er udviklet en underside skole.lf.dk., hvorfra materialet kan tilgås. Værterne er tilmeldt som skoleværter hos L&F's skoletjeneste og kan søges frem under on-linebesøg og økologi.

Projekt nr. 46: Økologiens bidrag til en klode i balance (Projektforlængelse)

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Projektets formål:

Projektets formål er at lave en bred folkeoplysende kampagne, der skaber øget opmærksomhed på, at hvis man køber økologiske fødevarer, støtter man en bæredygtig produktionsform, der på flere vigtige parametre værner om planetens ressourcer og samlet set bidrager positivt til ikke yderligere at overskride klodens planetære grænser.

Projektets hovedaktiviteter i bevillingsåret:

Arbejdspakke 2: Posterudstilling til den brede offentlighed.

Basis for projektets aktiviteter i 2025 er vandreudstillingen bestående af 6 posters og avis "Økologiens bidrag til en klode i balancen", som blev lavet ult. 2024. Og i december 2024 markedsført til udstillingens målgrupper.

Udstillingen blev markedsført i dec. 2024 og relanceret i september 2025.

I 2025 har udstillingen være vist 29 forskellige steder rundt om i landet på biblioteker og uddannelsessteder. Derudover har den også været vist Økologikongres 2025, Økologisektionens årsmøde, ved sektor Økologis sommermøder, Ved Økologisk Høstfest - Sommer på Axelborg og ved Organic Summit 2025.

Arbejdspakke 3 - Mediepakke

Der er udarbejdet en pressemeddelelse om udstillingens budskaber - udsendt til 162 lokale ugeaviser

På baggrund af projektets indhold er udarbejdet diverse SoMe opslag samt slides som er brugt i forskellige oplæg til forskellige målgrupper.

Projekt nr. 47: Nordjyllands Økologiske Mødested

Fonden for **økologisk landbrug**

Tilskudsmodtager: Halkjær Kro og Kulturhus

Projektets formål:

Projektet vil styrke og manifestere Halkærs indsats for økologien og forbedre alle led i afsætningen. Med 4 arbejdsplaner at manifestere og skabe vedvarende indsatser. Fastslå Halkær som Nordjyllands Økologiske Mødested og danne inspiration/model for 2 – 3 andre ØKO MØDESTEDER i landet. Projektet afsluttes ved et arrangement, hvor denne model lanceres.

Projektets hovedaktiviteter i bevillingsåret:

Projektet NØM har styrket og manifesteret Halkærs indsats for økologien og forbedre alle led i afsætningen. Med 4 arbejdsplaner har vi skabt vedvarende indsatser, der udfoldes over de kommende år. Fastslå Halkær som Nordjyllands Økologiske Mødested og danne inspiration/model for 2 – 3 andre ØKO MØDESTEDER i landet.

I arbejdsplan 1 satte vi et varmt emne på dagsorden ved et debatforum, da den offentlige debat endnu ikke havde taget økologien ind i 'Den Grønne Trepår'. Arrangementet blev aftalt i samråd med Økologisk Landsforening og andre NGO'er. Arrangementet 'Hvor blev økologien af i den grønne 3-pår blev meget velbesøgt (80 personer) og dækket af TV2Nord.

I arbejdsplan 2 udarbejdedes et konkret forståelsesdokument og en podcast, som behandler og forklarer forskellige bæredygtighedselementer i økologien i relation til specielt storkøkkener, offentlige køkkener mm. Podcasten og dokumentet distribueres og kommunikeres bredt til ca. 600 modtagere. Vi er ikke bekendt med at et lignende dokument eller podcast er tilgængelig.

Dokumentet blev præsenteres og indgik, sammen med generel præsentation af NØM, ved Den Økologiske Julefrokost den 6/12, hvor ca. 60 mennesker fra økologien – fra primærproducenter til forarbejdningsvirksomheder over foodservice til spisesteder deltog.

En TALK med tanke for 'de glemte' kvaliteter i økologien blev afholdt den 21/10 med fokus på mad til børn. Bl.a. forklarer begrebet 'ultraforarbejdet mad', hvor økologien som det sikre valg for vore børn. Begrebet ultraforarbejdet mad har fået et stærkt øget fokus igennem 2025 i forbindelse med flere bogudgivelser om begrebet.

Den 16&17. september afholdtes i samarbejde med Tech College Aalborg en kokkekonkurrence for kokkeelever (år 1 og 2). 30 elever fordelt på 6 hold skulle fremstille for og hovedret samt en dessert UDELUKKENDE med brug af vegetariske råvarer fra kroens 2 ha grøntsagsfælder. Tillad dog brug af enkelte produkter fra Thise Mejeri. Kæmpe succes for alle og ca. 50 gæster overværende samt prøvespiste på alle retter. Arrangementet udvikles fortsat og forventes gentaget i flere udgaver i fremtiden.

I arbejdsplan 3 har vi udviklet et koncept i samarbejde med Aalborg Business, som er det lokale iværksætter og erhvervsudviklingsenhed for Aalborg kommune samt omkringliggende kommuner Dækker over halvdelen af indbyggerne i Region Nordjylland. De har følgende fokus er udfoldet i en række testforløb

Fonden for **økologisk landbrug**

og nu implementeret i vort daglige virke. Konceptet har udgangspunkt i økologien og har bl.a. betydet at virksomheder har omlagt til økologi.

- Individuelle workshops for iværk-eller imarksættere -sparring på forretningside, produkter, kontakter, markedsviden osv. Stort fokus på økogodkendelse for dem som endnu ikke har.
- Idegenerering, kursændring, nye spor for eksisterende virksomheder, udkig efter investorer, partnerskaber.
- Produktudvikling med fødevarevirksomheder bredt set– helt nye produkter, forbedring af eksisterende mm.
- Smagsworkshops, hvor vi sætter fokus på nye forarbejdninger, råvarer eller sorter mm.

I arbejdsplanen 4 blev der sat fokus op på kornprodukters anvendelse i køkkenet – bredt set. Der er kommet flere kornprodukter på markedet i det seneste år, som bruges i stedet for mere traditionelle råvarer. Arbejdet blev ved en workshop den 20. november med 30 deltagere og videreføres i 2026 ved flere workshops bl.a. i samarbejde med Aurion og andre producenter af kornprodukter.

Projekt nr. 48: Biodynamisk boost af afsætningen af Demeter-produkter i helsekostforretninger, gårdbutikker, webshops m.fl

Tilskudsmodtager: Foreningen for Biodynamisk Jordbrug

Projektets formål:

Formålet med projekter er at styrke salget af biodynamiske produkter ved at øge informationsniveauet om dyrkning, forarbejdning, kontrol og mærkning af Demeter-godkendt biodynamiske fødevarer.

Projektets hovedaktiviteter i bevillingsåret:

Projektets aktiviteter har haft 2 AP:

AP 1: planlægning af aktiviteter og kontakt til helsekostforretninger, gårdbutikker og grossister af biodynamiske og økologiske produkter samt planlægning af informationsfilm.

AP 2: Gennemførelse af planlagte aktiviteter: butiksdemonstrationer med informationer til kunder og medarbejdere om biodynamiske produkter, deltagelse på messer, foredrag og produktion af film om biodynamiske produkters kvalitet og forbrugernes købsmotivationer.

Projekt nr. 49: Økologiske bønner i kirken

Fonden for **økologisk landbrug**

Tilskudsmodtager: Grøn Kirke (under Danske Kirkers Råd)

Projektets formål:

Projektet vil - gennem oplæg for og smagsprøver til 3.750 personer fordelt på 75 kirker - få økologiens betydning, og smagsprøver på økologiske bælgrugter og grøntsager, ud over rampen i et stort antal lokalsamfund over hele landet gennem de danske kirker.

Projektets hovedaktiviteter i bevillingsåret:

Martin har gennemført oplæg og workshops ved 44 arrangementer i kirker og i kirkelig kontekst landet over. Arrangementerne har haft forskellig karakter lige fra konfirmandundervisning og gudstjenester til festivaler, kurser og temaaftner. Målgruppen har dermed også været utrolig bred, dvs. 0-99 år, og omfattende børnefamilier, konfirmander, bedsteforældre, ansatte i kirkerne og på kirkegårdene, landmænd, organisationsfolk, sociale medarbejdere og mange flere.

Martin har i sit oplæg talt om forskellige natursyn, om vigtigheden i den biologiske mangfoldighed og økologien, og hvordan dyrkning af økologiske bælgrugter og grøntsager, frem for den store, konventionelle svineproduktion, gavner naturen. Han har brugt konkrete genstande, der gør abstrakte begreber og tal mere håndgribelige. Han har desuden også spillet og sunget samt tilberedt små smagsprøver med økologiske bælgrugter og grøntsager og gjort det til en sanselig oplevelse.

Alle kirkerne blev tilbudt sparring om indkøb til og implementering af økologisk grøn mad til kirkernes øvrige arrangementer. Dels i form af et kort møde lige efter arrangementet, dels i form af henvisninger til relevante tips til råvarer og opskrifter. Knap 30% af kirkerne har på forhånd ønsket yderligere sparring med Martin Keller omkring økologisk mad og indkøb i kirkens hverdag. Men i praksis har mange flere taget snakken med Martin, når han først var til stede.

Projekt nr. 50: Økodag 2025

Tilskudsmodtager: Mejeriforeningen

Projektets formål:

Formålet med projektet er dels at udvikle et opdateret materiale til formidling af økologien som et helhedsorienteret virkemiddel i den grønne omstilling – dels at sætte fokus på økologien ved en event og ved udstillinger i anledning af Organic Summit, som holdes i København i august 2025. Med materierne vil vi have et opdateret og aktuelt formidlingsmateriale til at understøtte vores arbejde for Danmarks økologisk udvikling i de kommende år.

Projektets hovedaktiviteter i bevillingsåret:

Fonden for **økologisk landbrug**

Arbejdspakke 1: Opdateringer og revision af publikation og posters.

Publikationen "Økologi i Danmark – Veje til succes" fra 2020 er opdateret og revideret til en ny publikation, der er up-to-date både med data, viden og perspektiver til den fremtidige dagsorden, når det gælder økologi som virkemiddel i den grønne omstilling. Viden fra forsknings- og innovationsprojekter er indarbejdet og formidlet relevant og nærværende til ikke-fag-folk. Der er både fokus på, hvad der kendetegner økologiske fødevarer, og hvordan de bidrager til en fødevareproduktion inden for klodens planetære grænser og dermed til den grønne omstilling.

Tilsvarende er de posters, der hører til materialet opdateret, revideret og videreudviklet – således, at indhold matcher nye aktuelle dagsordener om økologi som en helhedsorienteret løsning, når det gælder fremtidens bæredygtige fødevarer. Layout er også opdateret

Publikation er trykt i 2000 eksemplarer. De tilhørende 6 posters er redesignet og tryk i 4 sæt til brug ved markedsaktiviteter, møder, kongresser mv.

Arbejdspakke 2: Oversættelse af publikation og posters til engelsk

Publikationen er oversat til engelsk. Tilhørende posters er ligeledes oversat til engelsk. Det samme gælder posters fra FØL projektet "Økologiens bidrag til en klode i balance" fra 2024.

(L&F har uden for projektet også fået publikationen oversat til tysk og japansk til brug på vores eksportaktiviteter.)

Arbejdspakke 3: Event og udstillinger i forbindelse med Organic Summit 2025.

Afholdelse af økologieventet Økologisk høstfest - Sommer på Axelborg søndag den 17. august, som optakt til Organic Summit 2025. Målgruppen var københavnske borgere og turister.

Arbejdspakke 4: Indhold til SoMe mv.

På baggrund af indhold udviklet i arbejdsplanke 1 + 2 er udvikle 10-15 SoMe opslag til brug på Landbrug & Fødevarer SoMe kanaler – herunder de nye L&F Økologi kanaler.

Supplerende noter – Viden & kompetence 2025

Projekt nr. 51: Omlægnings- og udviklingstjek til nye og etablerede økologer

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Projektets formål

Projektets formål er at sikre et velfunderet beslutningsgrundlag og kompetenceniveau på alle typer af primærproduktion indenfor landbrug, gartneri, frugt og bær over hele landet, der overvejer at lægge om til økologisk drift, eller som allerede er omlagt og ønsker at videreudvikle deres økologiske bedrift. Gennem individuelt tilpassede omlægnings-, fastholdelses- og udviklingstjek blev den fortsatte udvikling understøttet, funderet på et solidt fagligt og økonomisk grundlag.

Projektets aktiviteter

Omdrejningspunktet var gennemførelse af omlægnings-, fastholdelses- og udviklingstjek hos primærproducenter inden for landbrug og gartneri samt frugt- og bærproducenter. Tjekene blev gennemført i samarbejde mellem Innovationscenter for Økologisk Landbrug og de lokale landbrugsrådgivningsvirksomheder.

Projektet omfattede følgende 2 arbejdspakker:

AP-1) Tjek, som primært blev gennemført af Innovationscenter for Økologisk Landbrug.

I denne AP blev der gennemført både udviklings- og omlægningstjek i hele landet. Der blev gennemført tjek dels hos primærproducenter, der henvendte sig på eget initiativ, dels hos producenter, der fik interesse for at modtage tjek i forbindelse med opsøgende kampagner og samarbejder. De opsøgende indsatser blev gennemført i hhv. Syddjurs, Holbæk, Høje-Taastrup og Sorø Kommuner. I disse tilfælde blev der anvendt et call-center til at booke og efterfølgende evaluere besøgene.

Der blev udarbejdet og udleveret en omlægningsmappe med relevante bilag til alle, der modtog tjek i denne arbejdspakke.

AP-2 Tjek, der primært blev gennemført af lokale rådgivningsvirksomheder, som underleverandører.

I denne arbejdspakke tilbød de lokale rådgivningsvirksomheder at gennemføre såvel omlægnings- som udviklingstjek hos nye og etablerede økologiske producenter i hele Danmark.

Mulighederne for at modtage gratis tjek blev markedsført i både trykte og digitale medier.

Der var planlagt at udarbejde totalt i størrelsesordenen:

215 omlægnings-, fastholdelses- og udviklingstjek.

Bilagsmateriale og faktaark til omlægningsmappen.

4-6 annoncer og opslag på sociale medier.

Alle planlagte aktiviteter blev gennemført, og alle leverancer er opfyldt.

Projekt nr. 52: Biodynamiske omlægnings- og fastholdelsestjek og udviklingsmøder

Tilskudsmodtager: Foreningen for Biodynamisk Jordbrug

Projektets formål

Formålet med projektet:

- o Styrke og udvikle, både kvantitativt og kvalitativt, arealet af og driften på økologiske og biodynamiske landbrug, udbygger samarbejdet og netværket og forebygge tilbagelægning eller nedlæggelse
- o Fastholde og stimulere nuværende biodynamiske landmænds motivation til at udvikle deres dyrkningspraksis mod stadigt mere regenerative biodynamiske metoder.
- o Styrke bedriftens udvikling i forhold til klima, jordfrugtbarhed, selvforsyning, balanceret husdyrhold, biodiversitet, bæredygtighed og sociale aktiviteter.

Projektets aktiviteter

Projektets hovedaktiviteter er inddelt i 2 arbejdsplaner/AP:

AP 1. Biodynamiske omlægnings- og fastholdelsestjek individuelt for økologiske jordbrugere.

Et tjekforløb indeholder:

- Forberedelse: Mundtlig og skriftlig aftale om besøg, herunder afdækning af mål og omfang - og ikke mindst motivation for at dyrke biodynamisk.
- Møde med rundvisning på bedriften, dialog om biodynamiske principper og systematisk gennemgang af Demeter-reglerne, herunder:
  - orientering om de biodynamiske principper, regler og metoder.
  - gennemgang af gårdens driftsmæssige status i forhold til at opfylde de biodynamiske

Demeter-regler for bl.a. dyrehold, bygningskrav, gødningsbehandling, sortskvalitet præparatanvendelse og indkøb af bl.a. gødning, jordforbedringsmidler og foder.

- mulighederne for at afsætte biodynamiske produkter
- plan for muligheder for forbedringer af driftens energiforbrug og klimapåvirkning
- status og muligheder for flere og bedre naturelementer på bedriften
- drøftelse af ønsker om og muligheder for sociale aktiviteter på gården
- holdning til ledelsesforhold og relationer til medarbejdere og samarbejdspartnere
- Opsamling, evt. med inddragelse af anden konsulent.
- Fælles gennemgang af bedriftens muligheder for omlægning. Afrapportering og dialog sker skriftligt eller mundtligt evt. ved et 2. besøg afhængig af kompleksiteten i bedriften og omlægningen. Afrapporteringen indeholder en vurdering af bedriftens mulighed for at dyrke biodynamisk ud fra bedriftens nuværende situation. Der redegøres for evt. nødvendige ændringer.

Fonden for **økologisk landbrug**

- Orientering om kurser, netværk og regionale arbejdsgrupper for nye og 'gamle' biodynamikere. Desuden om litteratur og foreningens mange videofilm om biodynamiske emner

I projekter er afholdt 12 omlægnings- eller fastholdelsestjek

AP 2. Udviklingsmøder for landmænd i regionale grupper,

I projektet har vi, gennem annoncering, tilbudt interesserede biodynamiske landmænd og omlæggere i hele landet at deltage i et forløb

med 2- 3 møder sammen med andre biodynamikere (nye og erfarne) i et gruppebaseret udviklingsmøder

En omlægning skal være gennemført på hele bedriften, før den kan Demeter-godkendes. I den periode kan et biodynamisk udviklingsmøde være med til at fremskynde, kvalificere eller fokusere processen.

Et udviklingsmøde tager udgangspunkt i de biodynamiske principper, visions- og missionsformuleringer og de biodynamiske Demeter-regler med særlig fokus på biodiversitet, jordfrugtbarhed, kulstofopbygning og klima.

Udviklingsmødet indeholder:

- Forberedelse: Mundtlig og skriftlig aftale om besøg, herunder afdækning af motivation, mål og omfang.
- Møde med følgende punkter
  - rundvisning på bedriften,
  - præsentation af status for bedriften, herunder kompostfremstilling, jordfrugtbarhed, gødningshåndtering, præparatanvendelse, sædskifte, biodiversitet, klimatiltag og andre af deltagerne valgte emner
  - Fremtidige udviklingsaktiviteter, herunder ønsker, muligheder, mål, tidsforbrug, ansvarlige personer og tidsplan.
  - Gennemgang af evt. skriftlige materiale, der er udarbejdet til mødet.
  - Aftaler om de næste møder: fokus, mål, processer.
  - Opsamling på mødet, skriftligt og/eller mundtligt
  - Den mellemliggende periode mellem to møder giver mulighed for at indsamle data og oplysninger. På andet møde diskuteres overvejelser, data og beslutninger, for derefter at sætte mere velovervejede mål for bedriftens udvikling.
  - Opsamling på de holdte møder

Projektmedarbejderens opgave er at invitere og indkalde til møderne, være moderator og holde fokus samt afklare evt. faglige spørgsmål mellem møderne.

Der er gennemført 15 udviklingsmøder med ialt 55 deltagere

Fonden for **økologisk landbrug**

Projekt nr. 53: Omlægning til økologisk og klimarobust mælkeproduktion

Tilskudsmodtager: D&K Gruppen

Projektets formål

Projektets formål er, gennem inspiration og dygtiggørelse af økologiske og konventionelle mælkeproducenter, at øge arealet med landbrugsjord dyrket efter økologiske, regenerative principper med ønsket om at sikre en mere klimarobust produktion. Vi ønsker at inspirere mælkeproducenter, så de genopdager de oprindelige økologiske principper, der, kombineret med regenerative praksisser, byder på en vej, hvor de kan være del af løsningen på de globale kriser, fremfor en del af problemet.

Projektets aktiviteter

Projektets aktiviteter var opdelt i tre arbejdsplaner: Kursus målrettet mælkeproducenter, omlægnings- og udviklingstjek og opsamlende erfaringsudveksling.

1: Kursus: Der er gennemført to kurser, et i Himmerland på Halkær Kro og et i Midtjylland på Tinnetaard. Kurserne havde hhv. 15 og 19 deltagere.

Kurset havde fokus på den frugtbare jord, hvor samarbejdet mellem planter og jordens mikroliv er velfungerende.

Kursisterne arbejder med følgende emner på dagen:

- Jordens mikroliv: Introduktion til jordens mikroliv, og de mangeartede positive effekter en mere levende jord vil tilvejebringe.
- Værktøjskassen: Tiltag på bedriften, der skaber bedre forhold for jordens mikroliv.
- Erfaringer fra praktiker: Indlæg fra landmand, der arbejder med regenerative metoder.
- Parraller og perspektiver: Fra "almindelig" mælkeproduktion til regenerativ. Hvad gør vi i dag, og hvordan kan det gentænkes?
- Opsamling og refleksion: Hvilke tanker har den nye viden sat gang i?

Alle kursister har efter kurset fået mulighed for at få et omlægnings- eller udviklingstjek, som beskrevet herunder.

2: Omlægnings- og udviklingstjek:

Der er gennemført 17 "tjek" på bedrifter, hvor en eller flere personer fra bedriften havde deltaget på kurset.

Formålet med de bedriftsspecifikke "tjek" var at synliggøre muligheder og barrierer for udviklingen eller omlægningen i retning af regenerativ, økologisk mælkeproduktion.

"Tjekkene" blev gennemført efter følgende skabelon:

Fonden for **økologisk landbrug**

- 1) Velkomst, forventningsafstemning og dagens program. Kort intro til bedriften ved ejer/driftleder
- 2) Marktur, hvor målemetoder introduceret på kurset, afprøves på egen mark. Opsamling af prøvemateriale – jord- og bladprøver.
- 3) Afslutning med interview om motivation og barrierer for omlægning til regenerativ økologi.

Alle deltager har efter besøget modtaget en rapport med resultaterne.

3: Opsamlingsmøde:

Den 25. november 2025 blev der afholdt et opsamlingsmøde for alle de bedrifter, der havde deltaget i ”tjek”. Tretten ud af 17 bedrifter var repræsenteret.

På mødet var der især fokus på at gennemgår resultaterne af bedrifternes jord- og bladprøver, som var opsamlet under ”tjekkene”. På mødet blev der lagt op til åben dialog omkring tiltag, der kunne styrke jordens mikroliv, mineralbalance mm.

Programmet var følgende:

- Præsentation af deltagere og indlægsholdere
- Kort intro og vigtige pointer fra projektet
- Resultater fra omlægningstjek
  - o Rapportens opbygning (Vibeke)
  - o Udfordringer - Analysesvar- vi drager paralleller til de målinger og observationer der er gjort (Hanne)
  - o Løsninger og diskussion (Hanne og Vibeke)
  - Frokost
  - Motivation barrierer
  - Dannelse af netværksgrupper
  - Afslutning med kage og kaffe

Som en del af afslutningen på projektet, fik alle deltagere en opdateret rapport med deres analysesvar og hjælp til tolkning af disse.

Fonden for økologisk landbrug

Supplerende noter – Køkkenomstilling 2025

Projekt nr. 54: På vej mod sølv – Køkkenomstilling Nordjysk Mad

Tilskudsmodtager: Nordjysk Mad I/S

Projektets formål: Projektet vil hæve antallet af økologiske og bæredygtige måltider i de professionelle køkkener ved at give køkkenpersonalet brugbar viden og værktøjer omkring bl.a. økologi og styrke deres kompetencer til at fremstille grønne måltider

Projektets aktiviteter:

Projektet er gennemført som planlagt gennem fire arbejdsplaner.

AP1: Projektledelse og projektopstart omfattede etablering af en styregruppe med repræsentanter fra ledelsen i Nordjysk Mad samt repræsentanter fra underleverandørerne Økologisk Landsforening, Køkkenkultur og Haaning & Merrald. Der er blevet afholdt fire møder for styregruppen, hvor der både har været fokus på at skabe en fælles forståelse for mål, delmål og leverancer i projektet, hvor der løbende er blevet fulgt op på økologimålinger og kompetenceudvikling, og hvor der er blevet evalueret på forløbet. Derudover har der løbende været afholdt statusmøder underleverandørerne imellem med fokus på koordinering af alle årets aktiviteter.

I forbindelse med arbejdsplan 1, blev der også afholdt et kick off for både alle køkkenmedarbejderne og styregruppen, hvor projektet blandt andet blev præsenteret for alle køkkenmedarbejderne. Ligeledes blev projektet afsluttet med en fælles fejring for alle køkkenmedarbejderne, hvor de blev præsenteret for deres resultater og rost for deres indsats. Og så er der i løbet af året blevet lavet løbende økologimålinger med udgangspunkt i køkkenernes indkøb.

AP2: Kortlægning og udvikling af målrettet kompetenceudvikling bestod af analyse af indkøbsdata for alle deltagende institutioner. Der blev udarbejdet en kvantitativ analyse pr. deltagende køkken. Analyserne var baseret på indkøbsdata for de forskellige køkkener, hvor der via data fra leverandører blev belyst, hvor de største omlægningspotentialer for de enkelte køkkener lå, og på hvilke områder der var særligt brug for kompetenceudvikling.

Analyserne identificerede omlægningspotentialer og økonomiske forbedringsmuligheder. På baggrund heraf blev der udviklet et praksisnært aktionslæringsforløb, der kobledes økologiprincipper med De officielle Kostråd.

AP3: Kompetenceudvikling omfattede centrale og lokale kompetenceforløb. Økologisk Landsforening, Køkkenkultur og Haaning & Merrald har med baggrund i analyserne, afholdt målrettet opkvalificering af de køkken- og måltidsansvarlige. Der blev sammensat et målrettet fagligt kursusforløb med undervisning i økologisk omlægning og de økologiske køkkenprincipper.

Fonden for **økologisk landbrug**

Der blev gennemført målrettede kurser hovedsageligt for centralkøkkenet, der producerer maden til modtagerplejehjem, kantine og psykiatrisk sygehus. Fokus var på råvareudnyttelse, sæsonbaserede menuplaner, bælgfrugter, råvareøkonomi og praktisk implementering af handlingsplaner.

For modtagerplejehjemmene blev der afholdt kompetenceudvikling for måltidsansvarlige hvor der var fokus på at forbedre vidensdelingen mellem køkkenpersonale og dem der serverer maden. Der blev undervist i økologiens aftryk på grundvand, klima med videre samt arbejdet med værktøjer til at imødegå de kulturelle udfordringer, når der ændres i hverdagens måltider og arbejds gange.

Derudover blev der gennemført en økologisk workshop for alle køkkenmedarbejderne, hvor en gæstekok lavede økologiske serveringer for dem og gjorde dem klogere på økologien og dens principper, der kom også en lokal økologisk producent og holdte oplæg om sit arbejde, og så blev køkkenmedarbejderne bedt om at samtale i grupper om økologien og deres daglige arbejde. Alle køkkenmedarbejderne blev også inviteret med på en bustur med fokus på økologien, hvor de var på et best-practice besøg i et økologisk produktionskøkken i Aalborg. De skulle oprindeligt også have besøgt en fødevaremesse, men der var enighed om, at interessen var større for at komme på besøg hos deres grossist, og derfor blev det lavet om til sådan et besøg.

AP4: Evaluering og videndeling har haft fokus på evaluering og videndeling. Der er blandt andet blevet gennemført en evaluering blandt alle køkkenmedarbejderne, hvor der er blevet målt på de konkrete mål, som projektet havde samt fokus på, og som uddybes senere i af rapporteringen.

Projekt nr. 55: Økologisk omstilling af Kokkenes køkken 2025

Tilskudsmodtager: Forenede Service A/S

Projektets formål: Projekt "Økologisk omstilling af Kokkenes køkken 2025", har til formål at klæde 92 medarbejdere i Kokkenes køkken på til en økologisk omstilling med Det økologiske spisemærke i sølv som mål. Hertil laves en pixiebog, der skal formidle hvorfor og hvordan vi arbejder med økologi i Kokkenes Køkken til onboarding af nye medarbejdere.

Projektets aktiviteter:

Arbejdspakke 1 - Kortlægning af køkkenkompetencer Aktiviteter:

- Afdækning af Kokkenes køkken specifikke behov for køkkenomstilling
- HRS indledende afklarende formøde med i de involverede køkkener, for at få indsigt i nuancer og forudsætninger for omstilling
- Projektledelse og koordinering
- Planlægning og koordinering af kompetenceforløb

Arbejdspakke Kompetenceløft – Viden og værktøjer til økologisk omstilling i Kokkenes Køkken

Fonden for **økologisk landbrug**

Aktiviteter:

- 6 dages kompetenceløft for køkkenmedarbejdere og administrative ledere –
- 2 dages kompetenceløft for administrative ledere
- Projektledelse og koordinering
- Eksekvering og evaluering

Arbejdspakke 3 – Materiale til onboarding af nuværende samt nye medarbejdere i Kokkenes køkken

Aktiviteter:

- En pixiebog om den økologiske omstilling i Kokkenes køkken
- Produktion og Illustration
- Projektledelse og koordinering
- Planlægning, koordinering og fagligt input

Effekter:

1. Kompetenceløft til økologisk omstilling af 13 kantiner i Kokkenes køkken med i alt 92 medarbejdere med den effekt at kantinerne løfter deres økologiandel med 40 %.
2. Udvikling og produktion af en pixiebog som formidler hvorfor og hvordan vi arbejder med økologi i Kokkenes Køkken. Pixiebogen fastholder viden og inkluderer nuværende og nye medarbejdere i Kokkenes køkken økologiske fortælling.

Projekt nr. 56: Bæredygtig velsmag i Kerteminde Kommune, fase 2

Tilskudsmodtager: Kerteminde Kommune

Projektets formål: Projektet vil hæve antallet af økologiske og bæredygtige måltider i de professionelle køkkener ved at give køkkenpersonalet brugbar viden og værktøjer omkring bl.a. økologi og styrke deres kompetencer til at fremstille grønne måltider og minimere madspild.

Projektets aktiviteter:

AP2: Kortlægning og udvikling af målrettet kompetenceudvikling

For hvert deltagende køkken blev der udarbejdet en kvantitativ indkøbsanalyse, baseret på data fra leverandører. Analyserne identificerede de største omlægningspotentialer, herunder råvarekategorier med særligt udviklingsbehov, samt gav indblik i indkøbsmønstre, økonomi og muligheder for madspildsreduktion.

Analyserne dannede det datamæssige grundlag for differentieret kompetenceudvikling og blev indarbejdet i undervisningsmaterialet, så medarbejderne kunne arbejde direkte med deres egne data i læringsforløbet.

Fonden for **økologisk landbrug**

AP3: Central og lokal kompetenceudvikling

På baggrund af analyserne afholdt Kerteminde Kommune i samarbejde med Haaning & Merrald et målrettet og praksisnært kompetenceudviklingsforløb for alle deltagende køkkener. Forløbet bestod af både centrale kursusdage og lokal undervisning tæt på den daglige produktion.

Der blev gennemført målrettede kurser for alle enheder med fokus på:

- Råvareudnyttelse og reduktion af madspild
- Sæsonbaseret menuplanlægning
- Bælgfrugter, linser og vegetabiliske proteiner
- Råvareøkonomi og omlægning inden for eksisterende driftsbudget
- Praktisk implementering af handlingsplaner
- Alle kurser indeholdt undervisning i følgende temaer, tilpasset målgruppernes funktion og produktion:
- Det økologiske køkkens grundprincipper
- Inspiration til sæsonens grøntsager og grønne retter
- Økologisk landbrugsproduktion og sammenhæng til klimaudfordringer
- De officielle Kostråd som fagligt udgangspunkt for omlægningen
- Menuplanlægning og råvarevalg som styringsredskab
- Madspildsreduktion gennem bedre rutiner og råvareudnyttelse
- Anvendelse af bælgfrugter og andre plantebaserede proteiner

Med Økologisk Landsforening som vært blev der afholdt et fællesarrangement for køkkenmedarbejderne:

Et vidensdelingsforløb med kobling af 25 køkkenmedarbejdere og 6 økologiske producenter med faglig udveksling med Nyborg kommune hos Oure skolerne. Desuden med et besøg i Oures store grønsagshave der dyrker grønt til skolens 1000 elever.

AP4: Evaluering og vidensdeling

Som afslutning på projektet er der afholdt arrangement med de deltagende køkkener, medlemmer fra styregruppen, samt ledelsen og Borgmesteren. Til arrangementet har der været fokus på udviklingen af økologien gennem projekt året samt fastholdelse af økologien fremadrettet med faglige oplæg fra erfaringsfolk i landbrugsfaget, samt på køkkenomstilling. Hertil uddeling diplomer og spisemærker.

Af planlagte aktiviteter der blev reduceret, var oplæggene for måltidsværterne, der et steder blev slået sammen for tre af plejecentrene, for at spare tid, men også for at bidrage til vidensdeling på tværs.

Projekt nr. 57: Køkkenomstilling Nyborg Kommune

Tilskudsmodtager: Nyborg Kommune

Projektets formål: Projektet vil hæve antallet af økologiske og bæredygtige måltider i de professionelle

Fonden for **økologisk landbrug**

køkkener ved at give køkkenpersonalet brugbar viden og værktøjer omkring bl.a. økologi og styrke deres kompetencer til at fremstille grønne måltider.

Projektets aktiviteter:

Gennemførte arbejdsplaner og aktiviteter

AP1: Projektledelse og projektopstart: Projektet blev indledt med et opstartsmøde i styregruppen med henblik på at sikre fælles ejerskab over projektets mål, delmål og leverancer samt tydelig rollefordeling mellem alle involverede parter. I projektperioden blev der også afholdt to midtvejsmøder og ét afsluttende styregruppemøde, hvor status, fremdrift og eventuelle behov for justeringer blev drøftet. Derudover blev der løbende gennemført økologimålinger samt statusmøder imellem Haaning & Merrald samt Økologisk Landsforening med henblik på koordinering af de forskellige aktiviteter i projektet. Det viste sig at være udfordrende at samle både køkkenmedarbejdere og styregruppen til et fælles kick off som planlagt, og derfor var der i styregruppen enighed om at gentænke dette kick off i et andet format. Derfor blev ressourcerne til denne indsats i stedet brugt på at udarbejde en onepager, som blev sendt til alle deltagende køkkenmedarbejdere og styregruppen for at sikre en fælles forståelse for projektet og dets indhold. Der blev også i november afholdt en afslutning, hvor køkkenmedarbejderne fik ros for deres indsats

AP2: Kortlægning og udvikling af målrettet kompetenceudvikling: For hvert deltagende køkken blev der udarbejdet en kvantitativ indkøbsanalyse, baseret på data fra leverandører. Analyserne identificerede de største omlægningspotentialer, herunder råvarekategorier med særligt udviklingsbehov, samt gav indblik i indkøbsmønstre, økonomi og muligheder for madspiltsreduktion.

Analyserne dannede det datamæssige grundlag for differentieret kompetenceudvikling og blev indarbejdet i undervisningsmaterialet, så medarbejderne kunne arbejde direkte med deres egne data i læringsforløbet.

AP3: Central og lokal kompetenceudvikling: På baggrund af analyserne gennemførte Økologisk Landsforening samt Haaning & Merrald et målrettet og praksisnært kompetenceudviklingsforløb for alle deltagende køkkener. Forløbet bestod af både centrale kursusdage og lokal undervisning tæt på den daglige produktion.

Der blev gennemført målrettede kurser for alle enheder med fokus på:

- Råvareudnyttelse og reduktion af madspild
- Sæsonbaseret menuplanlægning
- Bælgfrugter, linser og vegetabiliske proteiner
- Råvareøkonomi og omlægning inden for eksisterende driftsbudget
- Praktisk implementering af handlingsplaner

Alle kurser indeholdt undervisning i følgende temaer, tilpasset målgruppernes funktion og produktion:

- Det økologiske køkkens grundprincipper

Fonden for **økologisk landbrug**

- Inspiration til sæsonens grøntsager og grønne retter
- Økologisk landbrugsproduktion og sammenhæng til klimaudfordringer
- De officielle Kostråd som fagligt udgangspunkt for omlægningen
- Menuplanlægning og råvarevalg som styringsredskab
- Madspildsreduktion gennem bedre rutiner og råvareudnyttelse
- Anvendelse af bælgrugter og andre plantebaserede proteiner

På Plejecenter Egevang blev der desuden gennemført supplerende kompetenceudvikling for måltidsansvarlige med særligt fokus på de økologiske grundprincipper, da personaleudskiftning nødvendiggjorde en ny opstart og opkvalificering af medarbejdergruppen.

Der blev derudover gennemført to workshops for køkkenmedarbejderne, en i foråret og en i efteråret, hvor de deltagende fik indsigt i økologien og dens principper samt produktionsformer.

AP4: Evaluering og vidensdeling: Som afslutning på projektet, er der blevet evalueret på projektet og dets resultater.

Projektets hovedaktiviteter er gennemført som planlagt, men der har været behov for enkelte justeringer i AP2 og AP3.

Projekt nr. 58: Velkommen til fremtiden i de offentlige køkkener i Region Midtjylland – med mere smag og økologi

Tilskudsmodtager: Center for Bæredygtige Hospitaler

Projektets formål: Projektet har haft til formål at forankre økologiske og bæredygtige principper i Region Midtjyllands køkkener gennem tre arbejdsplaner finansieret af fonden. Aktiviteterne har omfattet både socialområdet og hospitalskøkkenerne og har kombineret vidensdeling, praktisk støtte og udvikling.

Projektets aktiviteter:

Projektet har haft til formål at styrke arbejdet med økologisk og bæredygtig ernæring på socialområdet og i hospitalskøkkenerne gennem målrettet kompetenceudvikling, innovation og opbygning af netværk. Indsatsen har haft fokus på både organisatorisk forankring og praksisnær udvikling i køkkenerne. Nedenfor beskrives de gennemførte aktiviteter fordelt på arbejdsplaner.

Arbejdsplan 1: Velkommen til fremtidens bæredygtige ernæring på socialområdet

Fonden for **økologisk landbrug**

AP 1.1 – Fælles forståelse og baseline

Hovedindsatsen bestod i en systematisk kortlægning af køkkenerne på socialområdet med fokus på køkkenstørrelse, målgrupper, organisering samt status på Det Økologiske Spisemærke. Kortlægningen har skabt et fælles vidensgrundlag, og har fungeret som afsæt for prioritering og tilrettelæggelse af de efterfølgende arbejdsplaner.

AP 1.2 – Udvikling af lokal opkvalificering

Som følge af en ændringsansøgning blev kompetenceudviklingsindsatsen justeret for bedre at imødekomme køkkenernes behov. Forløbet blev indledt med en fælles kick-off dag for 41 køkkenmedarbejdere på socialområdet med fokus på økologiske grundprincipper, inspiration, motivation og netværksdannelse.

Herefter blev der gennemført fire éndagskurser med ca. 15 deltagere pr. kursus, hvor der blev arbejdet med bælgfrugter, tilsugning, konsistens, sensorik og økologiske principper i praksis.

Endelig blev der afholdt 14 praksisnære workshopdage i de enkelte køkkener med deltagelse af op til fire medarbejdere fra forskellige køkkener. Workshopsene havde fokus på økologisk køkkendrift, menuplanlægning og konkrete implementeringsmetoder. Justeringen af indsatsen har styrket den lokale opkvalificering og samtidig understøttet videndeling og erfaringsudveksling på tværs – et behov, som medarbejderne selv har fremhævet.

AP 1.3 – Fælles actionplan

På baggrund af evalueringer og dialog med 16 af de deltagende køkkener blev der udarbejdet forslag til fælles målsætninger for socialområdet. De fælles mål forventes endeligt godkendt i første kvartal og vil fungere som strategisk ramme for det videre arbejde med økologi og bæredygtighed.

AP 1.4 – Datastyring

Udviklingen af grafiske rapporter og dashboards er igangsat med henblik på at understøtte datainformeret ledelse og opfølgning. Dataværktøjet er fortsat under udvikling og forventes færdiggjort i første kvartal af 2026 med anvendelse i både socialområdet og hospitalskøkkenerne.

AP 1.5 – Fejring

Fejringsaktiviteten blev justeret i forhold til den oprindelige plan. I stedet for kage modtog køkkenerne små sylteglas sammen med et opskriftskompendium med årets fælles grundopskrifter som anerkendelse af indsatsen og som inspiration til det videre arbejde.

Arbejdsplan 2: Velkommen til fremtiden for hospitalskøkkener

Arbejdsplanen blev gennemført som tre innovationsbusture med i alt ca. 60 deltagere. Turene kombinerede oplæg, virksomhedsbesøg og smagsoplevelser med dialog, refleksion og idéudvikling.

Fonden for **økologisk landbrug**

Temaerne omfattede grøn omstilling og innovation, grøntsager og grøn mødeforplejning samt animalske proteiner i en bæredygtig kontekst. Undervejs blev der arbejdet aktivt med innovationsmetoder i bussen, hvilket har styrket inspiration, netværk og videndeling på tværs af hospitalskøkkenerne.

Arbejdspakke 3: Støtte og sparring til udvalgte fokusområder i hospitalskøkkenerne

Arbejdspakken blev gennemført som to intensive innovationsforløb med 11–15 deltagere pr. forløb. Temaerne var henholdsvis ”Grøn mødeforplejning” og ”Grøn fastfood – lidt men godt”. Over fire dage arbejdede deltagerne med konkrete udfordringer gennem oplæg, praktiske øvelser, pitch og sparring med eksperter. Outputet var færdigudviklede koncepter, klar til afprøvning og implementering i hospitalskøkkenerne. Forløbene har styrket både innovationskompetencer, tværgående samarbejde og videndeling.

Aktiviteter, der ikke er gennemført:

Alle væsentlige aktiviteter er gennemført, dog med justeringer som beskrevet under arbejdspakke 1.2 og 1.5.

Projekt nr. 59: Øko-Ø-Ærø – mere økologi i de professionelle køkkener på Ærø

Tilskudsmodtager: Ærø Madservice

Projektets formål: Gennem kompetenceudvikling af køkkenpersonale med fokus på økologi og velsmagende, grønnere mad med bælgrugter samt vejledning i økologisk omlægning og måltider efter de nye kostråd vil vi hæve den samlede økologiprocent i Ærø's kommunale, regionale samt selvejende institutioners køkkener. Vi vil desuden opbygge et stærkt netværk mellem de deltagende køkkener, som kan understøtte det fortsatte arbejde med økologi i fremtiden, og vise de lokale producenter, at der er afsætning for økologiske produkter på Ærø.

Projektets aktiviteter:

AP1: Kompetenceudvikling

De to kokkefaglige konsulenter fra Grønning & Kjærgaard lagde ud med at gennemføre opstartsbesøg køkkenerne. Inden besøgene, havde konsulenterne fået adgang til indkøbsdata for 3 måneder. Konsulenterne kunne derfor allerede ved første besøg komme med gode idéer og input til, hvor køkkenerne kunne optimere, erstatte og ændre ift. at højne deres økologiprocent. Under besøget fik det enkelte køkken også mulighed for at fortælle, hvad de især kunne tænke sig hjælp og inspiration til.

Med udgangspunkt i opstartsmøderne, blev der lagt en plan for hvert køkken ift. indhold i og datoer for kompetenceudviklingen. I de små køkkener, gik en konsulent med i køkkenet en hel dag og prøvede en masse nye opskrifter og metoder af sammen med køkkenets medarbejder/e. I de store køkkener, var begge konsulenter med samtidig. Nogle køkkener fik besøg 1-2 dage, andre op til 4-5 dage i løbet af året. Fælles

Fonden for **økologisk landbrug**

for kompetenceudviklingen var, at der var fokus på at få danske, økologiske bælgrugter og grove grøntsager ind i maden på mange forskellige måder.

Udover kompetenceudviklingen i de enkelte køkkener, gennemførte vi fire fælles 3-4 timers netværkworkshops i løbet af året for køkkenernes i alt 27 medarbejdere. Her fik alle smagt på en masse nye, spændende retter med bælgrugter samt hørt fælles oplæg om:

- Danske, økologiske bælgrugter (konsistenser, smage og muligheder i køkkenet)
- Økologi (oplæg fra Økologisk landsforening samt Bjarne Hansen fra Aurion)
- Plante proteiner i et ernæringsmæssigt perspektiv (ved lektor Sara Elisabeth Eriksen fra KP)
- Sådan kan grossisten hjælpe på økologirejsen (Salgschef Anders fra BC-catering, Odense)
- Sylt og fermentér dig ud af madspild - med input fra Kokken på Kanten

Derudover var der fælles fermenterings-/sylte workshop og diverse netværksaktiviteter. Hvor køkkenerne delte erfaringer.

AP 2: Indkøbsanalyse

To køkkener har Hørkram som grossist. De kan selv trække rapporter, der viser fordeling af råvarer og økologiprocent. De resterende 5 køkkener har BC. Med god hjælp fra BCs udviklingschef i Odense fik vi udviklet et værktøj i Excel, hvor de månedlige indkøb kunne sættes ind. Herefter kunne vi få indblik i økologiprocent samt fordeling af råvarer ift. kostrådene, som køkkenerne kunne bruge til at følge deres udvikling løbende.

AP3: Nudging og informationsindsats til modtagerne af maden

Ærø friskole, Ærø Sygehus og Mopalæppen (daginstitution) informerede selv om projektet gennem nyhedsbreve, plancher og oplæg. Ærø Efterskole og Marstal Navigationsskole fik udarbejdet nogle borddryttere og -holdere, som stod på deres borde i deres spisesale. Derudover holdt Grønning & Kjærgaard et oplæg for efterskolens elever. Ærø Madservice fik udarbejdet et informationsbrev, som kom med ud til alle modtagere af maden.

AP4: Læring og forankring gennem videreformidling af ny viden og indsigter.

I september gik 5 af køkkenerne sammen og lavede en fantastisk borgerrettet event i form af fællesmiddag for 100 gæster. Her tilberedte de hver især komponenter til en 3-retters økologisk, grøn middag, der viste noget af alt det, de havde lært i projektet. Billetterne blev revet væk på 1,5 døgn. Til middagen præsenterede køkkenerne hver især deres retter og fortalte samtidig de 100 gæster om, hvad de havde lært i projektet. Projektlederen fortalte om projektets hvad, hvordan og hvorfor, og om hvorfor økologi er så vigtigt – samt hvordan vi alle lettere kan få råd til økologi, hvis vi spiser efter kostrådene. Opskrifterne hang som plakater, som gæsterne kunne tage billeder af. Eventen, som blev lavet i samarbejde med Ærøs

Fonden for **økologisk landbrug**

afdeling af Danmarks Naturfredningsforening, var en stor succes, der rystede køkkenerne endnu mere sammen og derudover blev omtalt både i Ugeavisen Ærø og på sociale medier af flere af gæsterne.

Projekt nr. 60: Råd til økologi via bæredygtige indkøb og mindre madspild

Tilskudsmodtager: Slagelse Kommune

Projektets formål: At øge det økologiske indkøb ved at udvikle deltagernes viden og færdigheder i "økologisk omlægning", hvor merprisen til økologi findes via flere klimavenlige menuer, mere planterige indkøb i sæson og mindre madspild.

Projektets aktiviteter:

Alle køkkener, der var tilmeldt projektet, deltog som planlagt. Alle aktiviteter blev gennemført som planlagt bortset fra mindre justeringer. Læs nedenfor under Arb.pk. 1 a og Arb.pk. 3 b.

ARBEJDSPAKKE 1. "Introduktion, midtvejsopfølgning og afsluttende evaluering"

Arb.pk. 1 a: Introduktion til økologisk omlægning via motiverende læringsmøder for nøglepersoner og andre deltagere i projektet. En af tre aktiviteter aflyst pga. manglende tid i det ene plejecenter. De bevilgede midler blev ikke anvendt.

Arb.pk. 1 b og 1 c: Midtvejsopfølgning og evaluering i form af rundringning til projektets nøglepersoner midtvejs og ved slutningen af projektet med det formål at fastholde momentum og at give sparring på vej mod projektets mål.

Arb.pk. 1 d: Hotline (telefon, møder og mail) til de eksterne konsulenter blev benyttet af projektets nøglepersoner for nødvendige input undervejs i projektet.

ARBEJDSPAKKE 2. "Økonomi til økologi":

Arb.pk. 2 a, b og c: I alt 6 kurser gennemført som planlagt primo og ultimo 2025 lokalt for nøgledeltagerne i plejecentre og kantiner. Ved at analysere egne tidligere indkøbsvaner fandt deltagerne konkret penge til at købe mere økologi via mere klimavenlige/plantebaserede indkøb og menuplaner.

ARBEJDSPAKKE 3 "Måling af Madspild for mere økologi":

Arb.pk. 3 a og c: Madspild ved måltiderne blev som planlagt vejret i de to deltagende plejecentre og derefter analyseret og formidlet til nøglepersoner i plejecentrene med henblik på korrigerende adfærd. Analysen viste store potentialer for at spare både CO₂ og penge. Pengene blev anvendt til køb af mere økologi.

Arb.pk. 3 b: Tre á fire madspildsaktiviteter blev gennemført. Arbejdspakken blev justeret for at imødekomme et lidt ændret behov i kantinerne, idet de købte abonnement på digitale madspildsvægte –

Fonden for **økologisk landbrug**

abonnementerne blev dog opsagt igen ved udgangen af 2025. Den fjerde tiloversblevne madspildsaktivitet blev efter kantinerne's ønske ændret til en ekstra køkkenworkshop med fokus madspild (jf. Arb.pk. 4c). En af de bevilgede aktiviteter i Arb.pk. 3b blev således flyttet til Arb.pk. 4c.

ARBEJDSPAKKE 4 "Det økologiske køkken i praksis"

Arb.pk. 4a, b og c: I alt 21 stk. praktiske køkkenworkshops blev gennemført som planlagt lokalt i egne køkkener i plejecentrenes modtagekøkkener og i kantinerne. Deltagerne blev inspireret til nye opskrifter og menuforslag og nye praktiske færdigheder i at forebygge og at anvende madspild samt i at indføre flere plantebaserede varer i sæson. Dermed sparede køkkenerne penge som blev omsat til øget økologisk indkøb. Jf. kommentar under Arb.pk. 3b om en aktivitet for kantinerne.

ARBEJDSPAKKE 5. "Projektkommunikation og evaluering/videndeling"

For dialog, videndeling, status og planlægning af nye handlinger i forhold til fastholdelse af projektets mål blev der, som planlagt, afholdt både fysiske og digitale møder samt telefonmøder med nøglepersonerne i projektet. Desuden blev der opsamlet viden og data om nye læring fra projektet til udbredelse og videndeling i 2026 og fremadrettet. Herunder blev der udgivet en fysisk kogebog til ophængning i plejecentrenes modtagekøkkener for udbredelse af nye madspildsvaner fremover til medarbejdere, der pga. en presset hverdag ikke kunne deltage i kurserne.

GENERELT OM ÆNDRINGER I FORHOLD TIL ANSØGNING/TILSAGN:

En enkelt aktivitet i Arb.pk. 1a blev aflyst af et af de deltagende plejecentre pga. travlhed.

Pga. ændringer i kantinerne's madspildsvejning blev timerne til madspildsaktiviteter (Arb.pk. 3b) ikke opbrugt, men delvist anvendt til en ønsket ekstra praktisk køkkenworkshop for kantinerne.

Der er således overskydende midler fra Arb.pk. 1a og Arb.pk. 3b.

Desuden er der ubrugte midler afsat til "øvrige projektudgifter":

- Vedr. økologiske råvarer: Besparelsen skyldes, at især kantinerne selv har betalt for de nye økologiske råvarer, de købte ind til aktiviteterne – råvarerne blev nemlig brugt som led i den aktuelle servering på buffeterne på dagen.
- Vedr. rejseudgifter: Besparelsen skyldes bl.a. at Øko++ i højere grad end ventet anvendte offentlig transport og orangebilletter frem for kørsel i egen bil.

Projekt nr. 61: Grøn omstilling i Skanderborgs offentlige køkkener

Tilskudsmodtager: Skanderborg Kommune

Projektets formål:

Fonden for **økologisk landbrug**

Med indsatsen i 2025, ønskede vi:

- For dagplejerne: Øge økologiprocenten hos yderligere en del af dagplejerne til minimum 50%
- For daginstitutionerne: Fastholde den høje økologiprocent og yderligere øge indkøbet af bælgrugter med 20 %
- For kantinerne: I gennemsnit øge økologiprocenten for de deltagende kantiner med 10 %
- For Vores Køkken (ældre og handicap): Øge økologiprocenten til min. 30% og søge om Bronzemærke som resultat af omstillingsprocessen

Projektets aktiviteter:

Projektet fik i 2025 bevilget 4 arbejdsplaner:

- 1) Dagplejen. Her var planlagt et kursusforløb af 3 gange. Dagplejen – som har været med i både 2022 og 2023 (men ikke fik penge i 2024) - valgte dog at trække sig fra årets indsats, da de indså, at de havde for mange andre prioriteter, så denne del af projektet er ikke gennemført i år.
- 2) Daginstitutioner. Vi har afholdt de planlagte to faglige opkvalificeringsmøder. I 2025 var temaerne hhv. på varieret brug af vintergrøntsager, samt brug af bælgrugter i bagning. Daginstitutionerne står tilbage med nogle virkelig flotte samlede resultater fra projektet.
- 3) Kantiner: Indsatsen i 2025 havde én "fortsætter" kantine (Cafe Fælleden på Rådhuset) samt 4 nye kantiner. Af de 4 nye valgte én at trække sig halvvejs (Pensionatet Skanderborg Øst). De var glade for de to første kurser, men følte ikke, de havde behov for mere end det. Alle andre kantineaktiviteter er blevet implementeret – til stor glæde og med markante resultater – og de ekstra konsulenttimer, der blev frigjort blev fordelt mellem de tilbageværende.
- 4) Ældre og Handicap: 'Vores Køkken' har i 2025 fokuseret på udvikling af menuplaner i overensstemmelse med det nyudviklede køkkenkoncept. Alle planlagte aktiviteter er blevet gennemført til stor glæde og med markante resultater. Dette har været godt hjulpet på vej af, at der efter flere års udfordringer, nu er kommet ro på personalesituationen i Vores Køkken.

Planlagte aktiviteter, jf. ansøgningen, som ikke blev lavet:

- Som oplyst ovenfor er arbejdsplan 1 ikke gennemført, da dagplejen trak sig pga. andre prioriteter.

Fonden for **økologisk landbrug**

- Derudover stoppede én kantine halvvejs. Deres ubrugte konsulenttimer er dog kommet de andre kantiner til gode.

Projekt nr. 62: Økologisk omlægning af køkkener i Kolding Kommune

Tilskudsmodtager: Kolding Kommune

Projektets formål: Kolding Kommune vil sikre en markant økologisk omlægning i 6 køkkener, hvor klimavenlige kostråd, høj spisekvalitet og reduktion af madspild indgår i et samlet hele til gavn for sundhed og miljø, medarbejdere og spisende. Konkret ønsker de fire deltagende plejehjem gennem projektet at opnå Det Økologiske Spisemærke i bronze, og Sundhedscentrets kantine ønsker at opnå Det Økologiske Spisemærke i sølv, mens daginstitutionen Kongebjerget går efter at opnå Det Økologiske Spisemærke i guld.

Projektets aktiviteter:

Projektet har været et kompetenceudviklingsforløb med aktiviteter i to spor: Dels et tæt rådgivningssamarbejde med det enkelte køkken, dels tværgående aktiviteter som kurser og ekskursioner. Forløbene blev bygget op om følgende aktiviteter:

Opstartsworkshop

Rådgivningsforløbet startede med et opstartsmøde mellem institutionens leder, medarbejdere og rådgiveren. På mødet blev institutionens egne ønsker, prioriteter og udfordringer ift. Omlægningen afdækket, og de første konkrete nedslag blev planlagt, herunder køkkenbesøg, indkøbsanalyser samt kurser og ekskursion.

Køkkenbesøg – opstart af praktisk rådgivning

Den tilknyttede rådgiver deltog i køkkenproduktionen for at få indblik i den daglige produktion samt indsigt i køkkenets arbejdsgange, udfordringer og potentiale for omlægning til mere økologi. Køkkenet fik besøg to gange, og begge besøg var afsæt for videre rådgivning.

Indkøbsanalyse

Under forløbet har rådgiveren fra Meyers udarbejdet indkøbsanalyser og gennemgået disse med køkkenerne to gange i løbet af året, for at følge resultaterne af indsatsen.

- Indkøbsanalyse: Gennemgang af indkøb fra Q1 2025, med målet om at finde konverteringer og muligheder for omlægning, med konkret afsæt i muligheder i køkkenet.
- Indkøbsanalyse: Gennemgang af indkøb fra Q2 2025, indblik i konverteringer og muligheder for omlægning, med konkret afsæt i tidligere analyse samt øvrige muligheder i køkkenet.

Fonden for **økologisk landbrug**

Rådgivning i institutionen

- Løbende/opfølgende rådgivning, som både har været fysisk og telefonisk.
- Kurser: Der blev afviklet kurser for medarbejdere fra køkkenerne/institutionerne lokalt i Kolding Kommune samt i Meyers Madhus, med titlerne: Grønne livretter i sæson, Vejen til velsmag samt Værtskab og ernæring.
- Ekskursion: Køkkenpersonalet på tværs af de deltagende køkkener blev inviteret på inspirationstur til Gram Slot.

Midtvejsstatus

Der blev afholdt midtvejsevaluering med deltagelse af rådgiver, leder, køkkenpersonale og eventuelt pædagogisk personale med opsamling på igangværende tiltag samt planlægning af rådgivningens indhold resten af året.

Forankringsmøde

På mødet samlede rådgiver og deltagere fra køkkenet op på forløbet og opdaterede køkkenets handleplan, der skal fungere som skabelon for fastholdelse af økologiprocent og arbejds gange opnået i forløbet.

Projekt nr. 63: Økologiomstilling i Fredensborg Kommune

Tilskudsmodtager: Fredensborg Kommune

Projektets formål: Fredensborg Kommune vil sikre en markant økologisk omlægning i 7 køkkener, hvor klimavenlige kostråd, høj spisekvalitet og reduktion af madspild indgår i et samlet hele til gavn for sundhed og miljø, medarbejdere og spisende.

Projektets aktiviteter:

Projektets formål er at understøtte en målrettet omlægning mod mere bæredygtige, økologiske og klimavenlige måltider i henholdsvis dagtilbud og ældreområdet. Fonden for Økologisk Landbrug har medfinansieret en række sammenhængende og skræddersyede aktiviteter, der tilsammen har understøttet kompetenceudvikling, praksisnær rådgivning og organisatorisk forankring i de deltagende køkkener. Projekt er gennemført med Meyers Madhus. Alle planlagte aktiviteter er gennemført.

Opstart og planlægning

Projektet blev indledt med opstartsmøder i de enkelte køkkener. Her blev behov og forudsætninger for køkkenomlægningen afdækket, og der blev i fællesskab udarbejdet en plan for, hvordan projektets mål

Fonden for **økologisk landbrug**

kunne nås lokalt. Opstartsmøderne har sikret en tydelig forventningsafstemning samt en målrettet og realistisk indsats tilpasset det enkelte køkken.

Køkkendag og praksisnær rådgivning

Der er gennemført to køkkendage, hvor den tilknyttede gastronomiske rådgiver fulgte arbejdet i køkkenet. Formålet var at opnå indsigt i eksisterende arbejdsgange, identificere udfordringer og potentialer. Denne praksisnære tilgang har været central for at sikre relevans og ejerskab i omlægningsprocessen.

Indkøbsanalyser

Der er gennemført to dybdegående indkøbsanalyser, som belyste potentialer i forhold til økologi, klima, økonomi og råvarevalg. Analyserne har fungeret som et fagligt beslutningsgrundlag og har bidraget til at synliggøre konkrete muligheder for omlægning uden at gå på kompromis med kvalitet eller økonomi.

Kompetenceudvikling – ældreområdet

Der er afholdt fire kurser med fokus på grønne og klimavenlige måltider. Kurserne har omhandlet blandt andet grønnere farser, brød og kager med bælgrugter, anvendelse af bælgrugter, samt fond, supper og saucer med mere grønt. Kurserne har styrket de køkkenfaglige medarbejderes kompetencer og inspireret til en mere plantebaseret praksis.

Kompetenceudvikling – dagtilbud

Der er afholdt to fælles kurser med fokus på grønne mellemmåltider og velsmag i grønne retter. Kurserne havde fokus på børnevenlig, grøn mad med høj sensorisk kvalitet. Derudover blev der afholdt et fælles tværfagligt temamøde (i ét bysamfund) for pædagogiske og køkkenfaglige medarbejdere med fokus på det måltidspædagogiske arbejde i hverdagen.

Ekskursion og forståelse for bæredygtig produktion

Der er gennemført en ekskursion til et økologisk landbrug med alle medarbejdere. Formålet var at styrke deltagernes forståelse for økologisk produktion, råvarernes oprindelse samt sammenhængen mellem bæredygtighed, landbrug og køkkenpraksis.

Projekt nr. 64: Økologisk omlægning af køkkener i Ishøj Kommune

Tilskudsmodtager: Ishøj Kommune

Projektets formål: Ishøj Kommune vil skabe en økologisk omlægning i 7 køkkener, hvor klimavenlige kostråd, høj spisekvalitet og reduktion af madspild indgår i et samlet hele til gavn for sundhed og miljø, medarbejdere og spisende.

Fonden for **økologisk landbrug**

Projektets aktiviteter:

Projektet har været et kompetenceudviklingsforløb med aktiviteter i to spor: Dels et tæt rådgivningssamarbejde med det enkelte køkken, dels tværgående aktiviteter som kurser og ekskursioner. Hertil er etableret køkkennetværk i kommunalt regi. Forløbene blev bygget op om følgende aktiviteter:

Omlægningsworkshop

Rådgivningsforløbet startede med et opstartsmøde og omlægningsworkshop med deltagelse af institutionens leder, medarbejdere og rådgiveren fra Meyers. På mødet blev institutionens egne ønsker, prioriteter og udfordringer ift. omlægningen afdækket, og de første konkrete nedslag blev planlagt, herunder køkkenbesøg, indkøbsanalyser samt kurser og ekskursion.

Køkkenbesøg og rådgivning

Hvert køkken fik 2-3 rådgivningssessioner i køkkenerne. Rådgivningsnedslagene bestod primært af køkkenrådgivning hvor rådgiveren besøgte køkkenerne, hvor første nedslag var fokuseret på drift, flow og organisering, mens de øvrige nedslag fokuserede på, hvordan man kan sikre, at driften kan implementere de forskellige kulinariske forandringer, der ligger i en økologisk omstilling.

Indkøbsanalyse

Under forløbet har rådgiveren fra Meyers udarbejdet indkøbsanalyser og gennemgået disse med køkkenerne to gange i løbet af året, for at følge resultaterne af indsatsen.

Indkøbsanalyse: Gennemgang af indkøb fra Q1 2025, med målet om at finde konverteringer og muligheder for omlægning, med konkret afsæt i muligheder i køkkenet.

Indkøbsanalyse: Gennemgang af indkøb fra Q2 2025, indblik i konverteringer og muligheder for omlægning, med konkret afsæt i tidligere analyse samt øvrige muligheder i køkkenet.

Kurser, ekskursioner og netværk

Kurser: Der blev afviklet kurser for medarbejdere fra køkkenerne på plejecentrene, med titlerne: Grønnere fars, Brød/kager til ældre og Supper og saucer.

Ekskursion: Køkkenpersonalet på tværs af de deltagende køkkener blev inviteret på inspirationstur til Svanholm Gods.

Køkkennetværk på tværs af kommunen, som er blevet etableret ifm. projektindsatsen og bidrager med vidensdeling, forankring og inspiration på tværs af kommunens køkkener.

Fonden for **økologisk landbrug**

Midtvejsstatus

Der blev afholdt midtvejsevaluering med deltagelse af rådgiver, ledere, køkkenpersonale og ernæringsassistenter med opsamling på igangværende tiltag samt planlægning af rådgivningens indhold resten af året.

Forankringsmøde

Til forankringsmødet samlede rådgiver og deltagere fra køkkenet op på forløbet og opdaterede køkkenets handleplan, der skal fungere som skabelon for fastholdelse af økologiprocent og arbejdsgange opnået i forløbet.

Projekt nr. 65: Økologiomstilling som løftestang til klimavenlig mad i Hillerød Kommune

Tilskudsmodtager: Hillerød Kommune

Projektets formål: Hillerød Kommune vil sikre en markant økologisk omlægning i 8 køkkener, hvor klimavenlige kostråd, høj spisekvalitet og reduktion af madspild indgår i et samlet hele til gavn for sundhed og miljø, medarbejdere og spisende.

Projektets aktiviteter:

Projektet har været et kompetenceudviklingsforløb med aktiviteter i to spor: Dels et tæt rådgivningssamarbejde med det enkelte køkken, dels tværgående aktiviteter som kurser og ekskursioner. Forløbene blev bygget op om følgende aktiviteter:

Opstartsworkshop

Rådgivningsforløbet startede med et opstartsmøde mellem institutionens leder, medarbejdere og rådgiveren. På mødet blev institutionens egne ønsker, prioriteter og udfordringer ift. Omlægningen afdækket, og de første konkrete nedslag blev planlagt, herunder køkkenbesøg, indkøbsanalyser samt kurser og ekskursion.

Køkkenbesøg – opstart af praktisk rådgivning

Den tilknyttede rådgiver deltog i køkkenproduktionen for at få indblik i den daglige produktion samt indsigt i køkkenets arbejdsgange, udfordringer og potentiale for omlægning til mere økologi. Køkkenet fik besøg to gange, og begge besøg var afsæt for videre rådgivning.

Indkøbsanalyse

Under forløbet har rådgiveren fra Meyers udarbejdet indkøbsanalyser og gennemgået disse med køkkenerne to gange i løbet af året, for at følge resultaterne af indsatsen.

Fonden for **økologisk landbrug**

1. Indkøbsanalyse: Gennemgang af indkøb fra Q1 2025, med målet om at finde konverteringer og muligheder for omlægning, med konkret afsæt i muligheder i køkkenet.
2. Indkøbsanalyse: Gennemgang af indkøb fra Q2 2025, indblik i konverteringer og muligheder for omlægning, med konkret afsæt i tidligere analyse samt øvrige muligheder i køkkenet.

Rådgivning i institutionen

- Løbende/opfølgende rådgivning, som både har været fysisk og telefonisk.
- Kurser:

Der blev afviklet kurser for medarbejdere fra daginstitutionerne, med titlerne: Mellemmåltider, Pædagogiske madaktiviteter, Grønnere livretter i sæson samt Bæredygtig fisk.

Kurser for plejecenter: Kursus om pålæg og frokostmåltidet samt kursus om mellemmåltider og bagning.

Kursus for rådhuskantinen: Grønnere mad med inspiration fra flere af verdens køkkener og deres forskellige smagsgivere.

- Ekskursion: Køkkenpersonalet på tværs af de deltagende køkkener blev inviteret på inspirationstur til Svanholm Gods.

Midtvejsstatus

Der blev afholdt midtvejsevaluering med deltagelse af rådgiver, leder, køkkenpersonale og eventuelt pædagogisk personale med opsamling på igangværende tiltag samt planlægning af rådgivningens indhold resten af året.

Forankringsmøde

På mødet samlede rådgiver og deltagere fra køkkenet op på forløbet og opdaterede køkkenets handleplan, der skal fungere som skabelon for fastholdelse af økologiprocent og arbejdsgange opnået i forløbet.

Projekt nr. 66: Økologisk omlægning af offentlige køkkener i Høje-Taastrups Kommune

Tilskudsmodtager: Høje-Taastrup Kommune

Projektets formål:

Vi har et stort ønske om at nå i mål med de målsætninger for mere bæredygtige indkøb og mere klimavenlige og økologiske måltider, som er beskrevet i Klimaplan 2030 og i indsatsbeskrivelsen for vores kulturhuse.

Fonden for **økologisk landbrug**

For at nå målsætningerne er der behov for at igangsætte en bred indsats gennem rådgivning og støtte fra eksterne konsulenter. Dette vil føre til, at vi sikrer en markant økologisk omlægning i de 5 deltagende køkkener, samtidig med at der er fokus på de klimavenlige kostråd, høj spisekvalitet og reduktion af madspild.

Sammenfattende vil indsatsen hjælpe med at reducere den samlede miljøbelastning og støtte mere bæredygtige fødevarerindkøb, hvilket er i tråd med kommunens overordnede klimamål. De udvalgte køkkener favner både daginstitutioner, kantiner, kulturhusenes cafeer og centralkøkkenet for vores plejehjem.

Projektets aktiviteter:

Projektet har været et kompetenceudviklingsforløb med aktiviteter i to spor: Dels et tæt rådgivningssamarbejde med det enkelte køkken, dels tværgående aktiviteter som kurser og ekskursioner. Forløbene blev bygget op om følgende aktiviteter:

Opstartsworkshop

Rådgivningsforløbet startede med et opstartsmøde mellem køkkenets leder fx Køkkenchefen, eller lederen af institutionen, køkkenmedarbejdere og rådgiveren fra Meyers Madhus. På mødet blev køkkenernes egne ønsker, prioriteter og udfordringer ift. omlægningen afdækket, og de første fokusområder og køkkenbesøg blev planlagt, indkøbsanalyser samt kurser og ekskursion. Det var den samme rådgiver der fulgte det enkelte køkken fra start til slut.

Køkkenbesøg – opstart af praktisk rådgivning

Den tilknyttede rådgiver deltog i køkkenproduktionen for at få indblik i den daglige produktion samt indsigt i køkkenets arbejdsgange, udfordringer og potentiale for omlægning til mere økologi og brugbare arbejdsprocesser. Køkkenerne fik besøg af flere gange, og besøgene var afsæt for videre rådgivning og fokus.

Indkøbsanalyse

Under forløbet har rådgiveren fra Meyers udarbejdet indkøbsanalyser og gennemgået disse med køkkenerne to gange i løbet af året, for at følge resultaterne af indsatsen.

- Indkøbsanalyse: Gennemgang af indkøb fra Q1 2025, med målet om at finde konverteringer og muligheder for omlægning, med konkret afsæt i muligheder i køkkenet.

- Indkøbsanalyse: Gennemgang af indkøb fra Q2 2025, indblik i konverteringer og muligheder for omlægning, med konkret afsæt i tidligere analyse samt øvrige muligheder i køkkenet.

Rådgivning i køkkenet

Fonden for **økologisk landbrug**

- Løbende/opfølgende rådgivning, som både har været fysisk og telefonisk.
- Kurser: Der blev afviklet kurser for medarbejdere fra køkkenerne/institutionerne, med titlerne: Mellemmåltider, Pædagogiske madaktiviteter, Grønnere livretter i sæson samt Bæredygtig fisk.
- Ekskursion: Køkkenpersonalet på tværs af de deltagende køkkener blev inviteret på inspirationstur til Svanholm Gods.

Midtvejsstatus

Der blev afholdt midtvejsevaluering med deltagelse af rådgiver, leder, køkkenpersonale og eventuelt pædagogisk personale med opsamling på igangværende tiltag samt planlægning af rådgivningens indhold resten af året.

Forankringsmøde

På mødet samlede rådgiver og deltagere fra køkkenet op på forløbet og opdaterede køkkenets handleplan, der skal fungere som skabelon for fastholdelse af økologiprocent og arbejdsgange opnået i forløbet.

Projekt nr. 67: Økologisk omstilling af plejehjem i Næstved Kommune

Tilskudsmodtager: Næstved Kommune

Projektets formål: Næstved Kommune vil sikre en markant økologisk omlægning på 8 plejehjem, hvor klimavenlige kostråd, høj spisekvalitet og reduktion af madspild indgår i et samlet hele til gavn for sundhed og miljø, medarbejdere og spisende

Projektets aktiviteter:

Projektet har været et kompetenceudviklingsforløb med aktiviteter i to spor: Dels et tæt rådgivningssamarbejde med det enkelte køkken, dels tværgående aktiviteter som kurser og ekskursioner. Forløbene blev bygget op om følgende aktiviteter:

Omlægningsworkshop

Rådgivningsforløbet startede med et opstartsmøde og omlægningsworkshop med deltagelse af institutionens leder, medarbejdere og rådgiveren fra Meyers. På mødet blev institutionens egne ønsker, prioriteter og udfordringer ift. omlægningen afdækket, og de første konkrete nedslag blev planlagt, herunder køkkenbesøg, indkøbsanalyser samt kurser og ekskursion.

Køkkenbesøg og rådgivning

Fonden for **økologisk landbrug**

Hvert køkken fik 2 rådgivningssessioner i køkkenerne. Rådgivningsnedslagene bestod primært af køkkenrådgivning hvor rådgiveren besøgte køkkenerne, hvor første nedslag var fokuseret på drift, flow og organisering, mens de øvrige nedslag fokuserede på, hvordan man kan sikre, at driften kan implementere de forskellige kulinariske forandringer, der ligger i en økologisk omstilling.

Indkøbsanalyse

Under forløbet har rådgiveren fra Meyers udarbejdet indkøbsanalyser og gennemgået disse med køkkenerne to gange i løbet af året, for at følge resultaterne af indsatsen.

1. Indkøbsanalyse: Gennemgang af indkøb fra Q1 2025, med målet om at finde konverteringer og muligheder for omlægning, med konkret afsæt i muligheder i køkkenet.
2. Indkøbsanalyse: Gennemgang af indkøb fra Q2 2025, indblik i konverteringer og muligheder for omlægning, med konkret afsæt i tidligere analyse samt øvrige muligheder i køkkenet.

Kurser og ekskursioner

- Kurser: Der blev afviklet kurser for medarbejdere fra køkkenerne, med titlerne: Bagning og mellemmåltider, Pålæg og det kolde måltid samt Værtskab og ernæring.
- Ekskursion: Køkkenpersonalet på tværs af de deltagende køkkener blev inviteret på inspirationstur til Svanholm Gods i september.

Midtvejsstatus

Der blev afholdt midtvejsevaluering med deltagelse af rådgiver, ledere, køkkenpersonale og ernæringsassistenter med opsamling på igangværende tiltag samt planlægning af rådgivningens indhold resten af året.

Forankringsmøde

Til forankringsmødet samlede rådgiver og deltagere fra køkkenet op på forløbet og opdaterede køkkenets handleplan, der skal fungere som skabelon for fastholdelse af økologiprocent og arbejdsgange opnået i forløbet.

Projekt nr. 68: Grøn omstilling af IPCs køkken – Et lille skridt mod ansvarlighed i forhold til klodens ressourcer

Tilskudsmodtager: Den Internationale Højskole

Projektets formål:

Fonden for **økologisk landbrug**

Køkkenet på IPC vil servere velsmagende, bæredygtig og trinvis mere plantebaseret fuldkost til alle måltider på højskolen. Vi vil opnå og fastholde sølv i Det Økologiske Spisemærke.

Der skal skabes en stærk forankring på højskolen og blandt eleverne, ved at involvere dem gennem samvær og undervisning.

Den viden, vi opnår i praksis, vil vi dele med vores omgivelser.

Projektets aktiviteter:

Med udgangspunkt i højskolens kerneværdier blev der lavet en bæredygtig kostpolitik med målsætninger, der skulle nås i indeværende år [[link til hjemmeside](#)]. Den blev præsenteret for og godkendt af bestyrelse og medarbejdere og bliver fremover præsenteret for eleverne i introforløbet.

I forhold til køkkenet er kostpolitikken udmøntet i en praktisk indkøbsmodel og en model for den ugentlige menuplan. Her er alle basisråvarer (mel, gryn, bønner, grønsager, frugt, æg og mælk) økologiske. Det har sikret det økologiske spisemærke i sølv uden meromkostninger. Dette har kunne ske ved at reducere måltider hvor der indgår kød. IPC har valgt helt at undgå oksekød og i stedet fortrinsvis at anvende fjerkræ som kilde til animalsk protein.

Vi var bevidste om de kulturelle barrierer en sådan menu ville kunne støde på både blandt de internationale elever og medarbejderne i køkkenet. Dette blev vi bekræftet i. I stedet for trinvis at indføre mere plantebaseret kost har vi i stedet fastholdt vores udgangspunkt om at mindst syv af ugens 14 hovedmåltider er uden kød og mindst et er med fisk.

I løbet af året har vi på baggrund af evalueringer valgt at prioritere elevernes praktiske involvering i selve madlavningen fremfor at invitere dygtige eksterne oplægsholdere til at holde foredrag om omstilling.

Således indførte vi konceptet "wish a dish", hvor elever foreslog retter fra egen kulturkreds og ved et ugentligt måltid deltog i fremstillingen af denne mad.

Dette har også inspireret til, at maden, der serveres ved offentlige arrangementer på højskolen, tager udgangspunkt i elevernes egne madkulturelle erfaring.

Gennem hele året har vi haft fokus på at minimere madspild. Vi har forsøgt os med forskellige strategier for anvendelse af rester på menuen og har blandt andet indført, at dagens frokostmåltid altid serveres som "social dinning" frem for buffet. Derved kan køkkenet arbejde med en mindre margin for "overproduktion" samtidig med, at måltidet kan afvikles i en tryk/familier ramme.

Vi har også haft fokus på kompostering af grønsagsaffald fra køkkenet som efterfølgende indgår i undervisningsforløb, hvor eleverne dyrker afgrøder som i mindre målestok anvendes i køkkenet.

Fonden for **økologisk landbrug**

I løbet af året har medarbejdere fra køkkenet deltaget i en række besøg, der understøtter den grønne omstilling, herunder fx besøg i økologisk kollektiv, fællesmølleri, Madens Folkemøde, sankning og fermentering af vilde urter samt deltagelse i konference arrangeret af Plantebaseret Videnscenter.

Køkkenet på IPC har taget initiativ til "ERFAgruppe Nordsjællands Grønne Højskoler". Der har været livlig korrespondance og gruppen har mødtes to gange i 2025 og har nye planer for 2026. Der er blandt andet udvekslet opskrifter, som IPC har fået fra projektet "Grøn køkkenomstilling for kostskoler" udgivet af Plantebaseret Videnscenter under Dansk Vegetarisk Forening. Disse opskrifter er på IPC oversat til engelsk og indgår i køkkenets opskriftsamling. Det er også lykkedes at få en artikel med opskrift i højskolebladet.

Det er vores klare indtryk, at vi ved at have igangsat en positiv bæredygtig omstilling af køkkenet på IPC også har plantet et stærkt håb hos de internationale elever. Den udvikling rækker langt udover 2025!

Projekt nr. 69: Økologiomstilling i Greve Kommune

Tilskudsmodtager: Greve Kommune

Projektets formål: Med projektet arbejder vi for at sikre en markant økologisk omlægning i fire køkkener i Greve Kommune, hvor klimavenlige kostråd, høj spisekvalitet og reduktion af madspild indgår i et samlet hele til gavn for sundhed og miljø, medarbejdere og spisende.

Projektets aktiviteter:

Projektet har været et kompetenceudviklingsforløb med aktiviteter i to spor: Dels et tæt rådgivningssamarbejde med det enkelte køkken, dels tværgående aktiviteter som kurser og ekskursioner. Forløbene blev bygget op om følgende aktiviteter:

Omlægningsworkshop

Rådgivningsforløbet startede med et opstartsmøde og omlægningsworkshop med deltagelse af institutionens leder, medarbejdere og rådgiveren fra Meyers. På mødet blev institutionens egne ønsker, prioriteter og udfordringer ift. omlægningen afdækket, og de første konkrete nedslag blev planlagt, herunder køkkenbesøg, indkøbsanalyser samt kurser og ekskursion.

Køkkenbesøg og rådgivning

Hvert køkken fik 2 rådgivningssessioner i køkkenerne. Rådgivningsnedslagene bestod primært af køkkenrådgivning hvor rådgiveren besøgte køkkenerne, hvor første nedslag var fokuseret på drift, flow og organisering, mens de øvrige nedslag fokuserede på, hvordan man kan sikre, at driften kan implementere de forskellige kulinariske forandringer, der ligger i en økologisk omstilling.

Fonden for **økologisk landbrug**

Indkøbsanalyse

Under forløbet har rådgiveren fra Meyers udarbejdet indkøbsanalyser og gennemgået disse med køkkenerne to gange i løbet af året, for at følge resultaterne af indsatsen.

1. Indkøbsanalyse: Gennemgang af indkøb fra Q1 2025, med målet om at finde konverteringer og muligheder for omlægning, med konkret afsæt i muligheder i køkkenet.
2. Indkøbsanalyse: Gennemgang af indkøb fra Q2 2025, indblik i konverteringer og muligheder for omlægning, med konkret afsæt i tidligere analyse samt øvrige muligheder i køkkenet.

Kurser og ekskursioner

- Kurser: Der blev afviklet kurser for medarbejdere fra køkkenerne, med titlerne som: Bagning og mellemmåltider, Pålæg og det kolde måltid samt Værtskab og ernæring (for plejecentre) samt Grønnere livretter i sæson, Bæredygtig fisk, Mellemmåltider og pædagogiske madaktiviteter (for daginstitutioner)
- Ekskursion: Køkkenpersonalet på tværs af de deltagende køkkener blev inviteret på inspirationstur til Svanholm Gods.

Midtvejsstatus

Der blev afholdt midtvejsevaluering med deltagelse af rådgiver, ledere, køkkenpersonale og ernæringsassistenter med opsamling på igangværende tiltag samt planlægning af rådgivningens indhold resten af året.

Forankringsmøde

Til forankringsmødet samlede rådgiver og deltagere fra køkkenet op på forløbet og opdaterede køkkenets handleplan, der skal fungere som skabelon for fastholdelse af økologiprocent og arbejdsgange opnået i forløbet.

Projekt nr. 70: Økologisk omlægning af offentlige køkkener i Lyngby-Taarbæk Kommune

Tilskudsmodtager: Lyngby-Taarbæk Kommune

Projektets formål: Vi ønsker i Lyngby-Taarbæk kommune at blive en del af tendensen til at arbejde mod mere økologi, bæredygtighed og med en øget opmærksomhed på, hvilket klimaftryk vi sætter i

Fonden for **økologisk landbrug**

Projektets aktiviteter:

Omlægningsworkshop

Rådgivningsforløbet startede med et opstartsmøde og omlægningsworkshop med deltagelse af institutionens leder, medarbejdere og rådgiveren fra Meyers. På mødet blev institutionens egne ønsker, prioriteter og udfordringer ift. omlægningen afdækket, og de første konkrete nedslag blev planlagt, herunder køkkenbesøg, indkøbsanalyser samt kurser og ekskursion.

Køkkenbesøg og rådgivning

Hvert køkken fik 2-3 rådgivningssessioner i køkkenerne. Rådgivningsnedslagene bestod primært af køkkenrådgivning hvor rådgiveren besøgte køkkenerne, hvor første nedslag var fokuseret på drift, flow og organisering, mens de øvrige nedslag fokuserede på, hvordan man kan sikre, at driften kan implementere de forskellige kulinariske forandringer, der ligger i en økologisk omstilling.

Indkøbsanalyse

Under forløbet har rådgiveren fra Meyers udarbejdet indkøbsanalyser og gennemgået disse med køkkenerne to gange i løbet af året, for at følge resultaterne af indsatsen.

1. Indkøbsanalyse: Gennemgang af indkøb fra Q1 2025, med målet om at finde konverteringer og muligheder for omlægning, med konkret afsæt i muligheder i køkkenet.
2. Indkøbsanalyse: Gennemgang af indkøb fra Q2 2025, indblik i konverteringer og muligheder for omlægning, med konkret afsæt i tidligere analyse samt øvrige muligheder i køkkenet.

Kurser og ekskursioner

- Kurser: Der blev afviklet kurser for medarbejdere fra køkkenerne med titlerne: Grønnere fars, Brød/kager til ældre og Supper og saucer, Verdenskøkkener samt Velsmag i grønnere livretter.
- Ekskursion: Køkkenpersonalet på tværs af de deltagende køkkener blev inviteret på inspirationstur til Svanholm Gods.

Projekt nr. 71: Økologiomlægning med Enggården i Dragør Kommune

Tilskudsmodtager: Dragør Kommune

Projektets formål: Økologi og madglæde i samarbejde med Meyers Madhus. Vores køkken har det økologiske spisemærke i bronze og vil gerne opnå mærket i sølv.

Fonden for **økologisk landbrug**

Projektets aktiviteter:

Omlægningsworkshop, projektet præsenteres og vi gennemgår muligheder. Ligeledes planlægges status og forankringsmøde.

1. indkøbsanalyse, vi gennemgår indkøb fr 2025 og finder konverteringer og muligheder for omlægning.

Køkkenbesøg/kursus indeholdende forslag til fars.

Midtvejsstatus, opfølgning på igangværende tiltag.

2. indkøbsanalyse, vi gennemgår indkøb fra 2025 og finder muligheder for omlægning med afsæt i muligheder i køkkenet.

2. køkkenbesøg/kursus, brød og kager. Forankringsmøde, vi vender forløbets gang og taler igennem hvilke ting vi tager med os og hvordan vi fastholder øko%. Vi har derudover været på Svanholm Gods, til foredrag og markvandring.

3. køkkenbesøg/Kursus, berigelse af supper og saucer.

Vi har evalueringsmøder i december. Vi har modtaget det økologiske sølvmærke.

Projekt nr. 72: Økologiomstilling i Gilbjerg Børnehuse i Gribskov Kommune

Tilskudsmodtager: Gribskov Kommune

Projektets formål: I Gilbjerg Børnehuse i Gribskov Kommune har vi et stort ønske om at give vores daglige måltider et kvalitetsløft. Vi ønsker at betone vigtigheden af, at vores børn får et sundt, økologisk og ernæringsmæssigt korrekt sammensat måltid i vores dagtilbud, og at de samtidig får styrket deres sunde kostvaner til gavn for deres trivsel og udvikling.

Projektets aktiviteter:

1. Opstartsworkshop

Rådgivningsforløbet begyndte med et opstartsmøde mellem institutionens leder, køkkenmedarbejdere, pædagogisk personale og den gastronomiske rådgiver, hvor projektet blev præsenteret og søsat, og forventningerne afstemt. På mødet blev institutionens egne ønsker, prioriteter og udfordringer ift. den økologiske omlægning afdækket og de første konkrete nedslag planlagt.

Fonden for **økologisk landbrug**

2. Køkkenbesøg – opstart af praktisk rådgivning

Den tilknyttede rådgiver gik med i køkkenet for at få indblik i den daglige produktion. Formålet var indsigt i køkkenets arbejdsgange, udfordringer og potentiale samt relationsdannelse. Ved køkkenbesøget identificeres allerede tidligt nogle fokuspunkter til den videre rådgivning, der beskrives under punkt 4.

3. Indkøbsanalyse

Meyers Madhus har gode erfaringer med, i dialog med den enkelte institution, at analysere fødevarerindkøbet. Det giver et godt udgangspunkt for at lægge den rette omlægningsplan sammen. Dette kræver dog i praksis, at der bruges totalleverandør til størstedelen af indkøbet, så der kan laves et indkøbstræk. Et ind-købstræk siger meget om udfordringer og potentiale, og hvor man kan sætte ind først. I indkøbsanalysen screenes der for:

- Økologiprocent og fordeling af de økologiske varer
- Andel af kød fordelt på kødtyper og mængde i forhold til antal spisende
- Brug af bælgrugter og andre grønne proteinråvarer
- Indkøb af fisk på typer
- Brug af halv- og helfabrikata

Dette giver både et indledende billede af potentiale ift. økologi samt klimahensyn, ligesom man vil kunne se opmærksomhedspunkter ift. ernæring og kulinarisk kvalitet. Analysen har et klart fokus på hhv. konverteringspotentiale (én-til-én udskiftning fra konventionelle råvarer til økologiske) og omlægningspotentiale (håndværksdrevet omlægning af måltiderne, der giver råd til mere økologi og samtidig løfter kulinarisk kvalitet). Rådgiveren gennemgår hvert kvartal en indkøbsanalyse med det enkelte køkken. Gennem denne proces kan køkkenet følge resultaterne af indsatsen og bliver vant til at bruge indkøbsanalysen som et aktivt redskab.

4. Rådgivning i institutionen

Som led i omlægningsplanen blev sat tid af til rådgivning i institutionen, der støttede omlægningen.

Følgende nedslag blev besluttet;

- Køkkenflow-forløb.
- Madspildsindsats.
- Kodeks-workshop.
- Løbende/opfølgende rådgivning.

Fonden for **økologisk landbrug**

Som del af køkkenrådgivningen stillede vi skarpt på

- Grønnere måltider til målgruppen – måltider, der er helstøbte både ernæringsmæssigt og smagsmæssigt. Herunder særligt fokus på grønne proteiner som bælgfrugter, nødder, korn og frø, smage fra verdenskokkene og grønnere udgaver af klassiske retter.
- Mellemmåltider

Projekt nr. 73: Økologiomstilling i Børneinstitutionen Rønneholm i Rødovre Kommune

Tilskudsmodtager: Rødovre Kommune

Projektets formål: Med projektet arbejder vi for at sikre en markant økologisk omlægning i Børneinstitutionen Rønneholm, hvor klimavenlige kostråd, høj spisekvalitet og reduktion af madspild sammen med økologien, indgår i et samlet hele til gavn for sundhed og miljø, medarbejdere og spisende.

Projektets aktiviteter:

Projektet har forløbet som et kompetenceudviklingsforløb med aktiviteter i to spor: Dels et tæt rådgivningssamarbejde med køkkenet/institutionen, dels tværgående aktiviteter som kurser og ekskursioner. Forløbene blev bygget op om følgende aktiviteter:

Omlægningsworkshop:

Rådgivningsforløbet startede med et opstartsmøde og omlægningsworkshop med deltagelse af institutionens leder, medarbejdere og rådgiveren. På mødet blev institutionens egne ønsker, prioriteter og udfordringer ift. omlægningen afdækket, og de første konkrete nedslag blev planlagt, herunder køkkenbesøg, indkøbsanalyser samt kurser og ekskursion.

Køkkenbesøg – opstart af praktisk rådgivning:

Den tilknyttede rådgiver deltog i køkkenproduktionen for at få indblik i den daglige produktion samt indsigt i køkkenets arbejdsgange, udfordringer og potentiale for omlægning til mere økologi. Køkkenet fik besøg to gange, og begge besøg var afsat for videre rådgivning om økologiomlægning.

Indkøbsanalyse:

Under forløbet har rådgiveren fra Meyers udarbejdet indkøbsanalyser og gennemgået disse med køkkenet to gange i løbet af året, for at følge resultaterne af indsatsen.

1. Indkøbsanalyse: Gennemgang af indkøb fra Q1 2025, med målet om at finde konverteringer og muligheder for omlægning, med konkret afsæt i muligheder i køkkenet.

Fonden for **økologisk landbrug**

2. Indkøbsanalyse: Gennemgang af indkøb fra Q2 2025, indblik i konverteringer og muligheder for omlægning, med konkret afsæt i tidligere analyse samt øvrige muligheder i køkkenet.

Rådgivning i institutionen

- Løbende/opfølgende rådgivning, som både har været fysisk og telefonisk.
- Kurser: Der blev afviklet kurser for medarbejdere fra køkkenerne/institutionerne, med titlerne: Mellemmåltider, Pædagogiske madaktiviteter, Grønnere livretter i sæson samt Bæredygtig fisk.
- Ekskursion: Køkkenpersonalet på tværs af de deltagende køkkener blev inviteret på inspirationstur til Svanholm Gods.

Midtvejsstatus:

Der blev afholdt midtvejsevaluering med deltagelse af rådgiver, leder og personale med opsamling på igangværende tiltag samt planlægning af rådgivningens indhold resten af året.

Forankringsmøde:

På mødet samlede rådgiver og deltagere fra køkkenet op på forløbet og opdaterede køkkenets handleplan, der skal fungere som skabelon for fastholdelse af økologiprocent og arbejdsgange opnået i forløbet.

---

74. Klimahandlingsplan i praksis – økologi og nye kompetencer i Guldborgsund Kommunens køkkener (Projektforlængelse)

Tilskudsmodtager: Guldborgsund Kommune

Projektets formål: Formålet med projektet er, at Guldborgsund Kommunes rådhuskantiner bliver foregangskøkken for kommunens køkkener og viser hvordan en bæredygtig køkkendrift kan indfri visionerne om klimaplan, mad og måltider og økologi. Vi inviterede alle køkkener på dagtilbudsområdet ind i projektet, og via en fælles "klimakogebog" (Mad med mening) breder vi projektet ud til øvrige køkkener under kommunen.

Projektets aktiviteter:

Som beskrevet i ansøgning om projektforlængelse i 2025, har vi i maj 2025 gennemført et evalueringsseminar blandt rådhuskantinen's personale, hvor der blev samlet op på den kompetenceudvikling vi havde opnået igennem undervisningen i løbet af projektet. Der blev gjort status på hvor langt vi var noget rent målbart i forhold til at opnå et spisemærke i sølv, som vi ikke havde opnået i 2024, som vi nu har ansøgt om og fået samt hvor vi var i forhold til vores kompetenceudvikling: Hvilken

Fonden for **økologisk landbrug**

retning skal vi videreudvikle os og hvor er vores svagheder? Ud fra disse snakke fik vi lagt en strategi for hvordan vi vil arbejde videre med vores læring og spille hinanden endnu stærkere. Vi blev i oktober 2025 færdige med vores klimakogebog, som hedder Mad med mening, som nu er trykt i 250 eksemplarer i første oplag. Kogebogen skal blandt andet benyttes som onboardig materiale til nye køkkenmedarbejdere, så de får en forståelse for hvilke principper vi arbejder ud fra i kantinen. Ydermere er den tiltænkt som et arbejdsredskab til de eneansvarlige kostfaglige ude i dag institutionerne, så de derigennem kan inspireres til arbejde mere bæredygtigt med deres madproduktion. Sidst men ikke mest vil opskriftsamlingen blive brugt arbejdet for at få skabt basis for en samlet mad og måltidspolitik i Guldborgsund Kommune, hvor den vil være tilgængelig på vores intranet.

Supplerende noter – Plantebaserede fødevarer 2025

Projekt nr. 76: Samdyrkning af konsumafgrøder

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Projektets formål

Formålet er at udvikle en plantebaseret, økologisk landbrugsproduktion med forbedrede muligheder for samdyrkning af arter og sorter til konsummed henblik på styrket robusthed og dyrkningssikkerhed i produktionen. Ved at identificere og afprøve blandinger af arter og sorter, som egner sig til samdyrkning af konsumafgrøder, samt at støtte udviklingen af sorteringsteknikker, som kan adskille høstprodukterne.

Projektets aktiviteter

Projektet har været fireårigt og indeholder 3 arbejdsplaner.

AP1 - I denne arbejdsplan var opgaven: Identifikation af arter og sorter og sammensætning af blandinger. Her blev der udvalgt egnede blandinger, der skulle arbejdes videre med fremover - gennemført og afsluttet i 2022 i et projekt med tilskud fra Promilleafgiftsfonden.

AP2 – Afprøvning af blandinger fra AP1 i markforsøg samt udvikling af sorteringsværktøjer (år et til fire)

- Dataindsamling, høst og bearbejdning af data af de 4 anlagte vintersædssamdyrkningsforsøg.
- Anlæggelse af 2 demoarealer – en med vinter- og en med vårsamdyrkning.
- Anlæggelse af 2 vårsåede screeningsforsøg, samt dataindsamling, høst og bearbejdning.
- Afprøve og færdigudvikle regneark til driftsøkonomiske analyser af de enkelte samdyrknings i forhold til dyrkning i monokultur.
- Afsluttende vurdering af sorteringsudstyr ud fra tidligere erfaringer i projektet.
- Udarbejdelse af roadmap over effektivt sorteringsudstyr, med cases.
- 3 markvandring på demoarealer og i forsøgene.

AP3 – Formidling af resultater og implementering af viden i det danske landbrug (år et til fire).

Det er vigtigt, at den viden, der blev genereret i projektet, bliver tilgængelig for planteavlere i Danmark, så der kan drages nytte af de værdier, som samdyrkning af arter og sorter kan give i sædskiftet. Derfor var der i denne arbejdsplan fokus på at iværksætte en bred

Fonden for **økologisk landbrug**

kommunikationsindsats, samt på at få gjort resultaterne operationelt tilgængelige for både planteavlere og konsulenter.

- Formidling af resultater på Økologikongressen 2025 på Innovationscenterets stand.
- Formidling af resultater og erfaringer med samdyrkning på de 3 markvandring.
- Udarbejdet dyrkningsvejledning for samdyrkning af vintersamdyrkning generelt, samt roadmap til opstart og til overvejelse ved investeringer i sorteringsanlæg til sortering af samdyrkede afgrøder.
- How-to video på YouTube med gennemgang af to aktuelle marker som udgangspunkt, samt viden om hvorfor det giver god mening at samdyrke afgrøder. Videoen har i skrivende stund allerede haft over 34.750 visninger, hvilket er ekstremt mange inden for landbruget, da det er et lille erhverv. Det viser, at budskabet og viden allerede er spredt effektivt ud, og at der er stor interesse for emnet.
- Der er formidlet viden og økonomiberegnings-program/regneark til Innovationscenterets årsskrift, som udsendes til alle økologer. Der er udarbejdet en artikel til Økologisk Landsforening avis om Best practice for økologisk planteavl 2025, som blev uddelt gratis på årets Økologikongres.

Projekt nr. 77: Forsøgsplatform for produktion af økologiske kartofler – stabilitet og udvikling

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Projektets formål

Formålet er at øge produktionen af økologiske kartofler ved at forbedre rentabilitet og kvalitet samt at styrke udviklingen og vidensdelingen i den økologiske primærproduktion.

Projektets aktiviteter

Her følger en beskrivelse af gennemførte aktiviteter i projektets fire arbejdsplaner (AP1-4) i 2025.

AP1: Projektledelse og analyse af den økologiske kartoffelproduktion.

Den økologiske produktion af kartofler har i høj grad undergået en separat udvikling, så viden og udvikling er sket hos den enkelte økologiske avler. Derfor er der stor uklarhed om, hvilke strategiske beslutninger, der bliver taget i praksis, samt hvilke faciliteter og hvilket udstyr, den enkelte avler har til rådighed og bruger. I projektåret 2023 blev der udarbejdet en statusrapport over dansk, økologisk kartoffelproduktion, og planen var, at denne skulle opdateres i 2025 med nyeste tal. Nyeste data omkring dansk, økologisk kartoffelproduktion blev udgivet af

Fonden for **økologisk landbrug**

Landbrugsstyrelsen i august, men blev kort tid efter trukket tilbage, da der blev fundet fejl i opgørelsen, bl.a. over arealet af stivelseskartofler. Der er i stedet lavet en indsats i forbindelse med en højaktuel problemstilling inden for kartoffelproduktion, idet en række PFAS-aktiverede midler mod kartoffelskimmel skal udfases - hvilket også får betydning for de økologiske avlere. Dette har bl.a. bestået i at deltage i kartoffelnetværksmøder hos SEGES Innovation og KMC i Brande, ligesom der har været møde i Skimmelgruppen, stiftet af brancheorganisationen Danske Kartoffler. Derudover har ICOEL stiftet en Økologi skimmelgruppe, hvor økologiske avlere frit kan diskutere problemstillingen, komme med input og blive opdateret på, hvad der diskuteres og besluttet i de andre netværk.

AP2: Forsøgsplatform og forsøgsavlergruppe.

I indeværende år er der fortsat blevet arbejdet i den udviklede forsøgsplatform for den økologiske produktion af kartofler. Forsøgsavlergruppen består fortsat af to af de mest innovative økologiske kartoffelavlere (Gram Slot, Sønderjylland og Eskil Romme, Nibe), samt repræsentanter fra Innovationscenter for Økologisk Landbrug (ICOEL), SE-GES Innovation og Teknologisk Institut (TI) samt ØkologiRådgivning Danmark. De deltagende kartoffelavlere er en aktiv del af forsøgsarbejdet og er indforstået med, at det indebærer aktiv deltagelse i udvikling og produktion af forsøgsdata til gavn for hele den økologiske produktion af kartofler. Der er i 2025 blevet afholdt koordineringsmøder i gruppen, med henblik på at forsøgsresultater har høj kvalitet og har kunnet afreporteres i Landsforsøgene 2025 (jf. AP4).

AP3: OnFarm Plus forsøg.

Forsøgsavlergruppen har i samarbejde med SEGES Innovation og ICOEL i løbet af foråret sat rammen for, hvilke kartoffelforsøg, der endeligt blev anlagt i denne AP3. Der blev etableret og gennemført 3 forsøgsserier med henholdsvis følgende titler; "Storskalaforsøg med skimmelbekæmpelse af økologiske spisekartofler", "Storskalaforsøg med bejdsning ved lægning af økologiske spisekartofler" og "Storskalaforsøg med N-optimum ved lægning til økologiske spisekartofler".

AP4: Afrapportering i Landsforsøgene og formidling.

Forsøgsplanerne udarbejdet i AP3 er tilgængelige via Nordic Field Trial System, og data fra forsøgene kan tilgås via Web TrialCalc. Statistikere fra Teknologisk Institut har bistået med analyse af data fra forsøgene. Resultaterne er sammenfattet og præsenteret i Landsforsøgene 2025. Forsøgene er også blevet præsenteret mundtligt på møde i Forsøgs - og Forskningsudvalget for kartofler. Der er desuden lavet skriftlig formidling via icoel.dk omkring forsøgene, ligesom der er udarbejdet en artikel til Innovationscenter for Økologisk Landbrugs årsskrift, der udsendes til økologiske landmænd januar 2026.

Fonden for **økologisk landbrug**

Projekt nr. 78: Sunde og velsmagende økologiske bælgrugter til konsum (PF)

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Projektets formål

Projektets formål er at fremme produktion og anvendelse af økologiske bælgrugter til konsum ved at forbedre kvalitet, smag og dyrkningssikkerhed, så bælgrugter bliver et attraktivt valg for både producenter og aftagere.

Projektets aktiviteter

Projektets hovedaktiviteter i bevillingsåret har omfattet markforsøg og kvalitetstests af udvalgte bælgrugter, vurdering af smag og anvendelighed, indsamling af erfaringer fra praksis samt formidling af resultater til både producenter og værdikædeaktører.

Projekt nr. 79: Pea yield stability, taste, and quality – potential of old cultivars for increased organic pea production (PEAS & LOVE)

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Projektets formål

Formålet med projektet er at realisere det enorme potentiale, der er i gamle ærtesorter og herved gøre økologiske ærter af høj kvalitet og med god smag tilgængelige som fødevarer, samt sikre en profitabel og stabil produktion af ærter hos den økologiske landmand.

Projektets aktiviteter

Den del som Fonden for økologiske landbrug medfinansierer, er Innovationscenter for økologisk landbrugs aktiviteter. Disse ligger i arbejdsplan 4: Formidling af resultater af projektet og implementering gennem landsforsøg. Aktiviteterne, der er gennemført, er indspil til de aktiviteter, der er foretaget i de andre arbejdsplaner. Det var planlagt, at der skulle gennemføres demonstrationsforsøg i større plots, men på grund af mangel på udsæd, blev der i stedet gennemført et tilsvarende antal forsøg med forsøgsparceller i regi af Økologiske Landsforsøg. Resultaterne af forsøgene er formidlet i Landsforsøgene 2025. Der er afholdt markvandring i forsøgene. Den 10. juni på Lolland, 18. juni på Sjælland, hvor konsulenter fra VKST stod for præsentation af forsøgene og den 24. juni i Sønderjylland. Innovationscentret har ikke deltaget i madevents, men projektpartneren Pure Dansk har deltaget i Madens Folkemøde og Food Festival. Pure Dansk aktiviteter er en del af arbejdsplan 4, som Innovationscenteret er arbejdsplanleder for, men de har ikke modtaget midler fra Fonden for Økologisk Landbrug.

Fonden for **økologisk landbrug**

Projekt nr. 80: Plantebaserede økologiske indsatser på nøglemarkeder (PF)

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Projektets formål

Projektets formål var at sikre opmærksomhed omkring økologiske plantebaserede fødevarer og understøtte en stigende interesse og efterspørgsel for økologisk plantebaseret kost på eksportmarkeder med fokus på Tyskland.

Projektets aktiviteter

Projektet blev oprindeligt bevilliget i 2023 og forlænget til 2024. De planlagte aktiviteter blev gennemført med enkelte undtagelser i AP2, hvor medie- og presseindsatser først blev afsluttet i 2025.

Indsatserne havde til formål at øge tyske beslutningstageres opmærksomhed på afsætning af økologiske, plantebaserede fødevarer gennem viden, inspiration og konkrete cases. Dette skete via en kombination af annoncering, redaktionelle bidrag og nyhedsbreve i tyske fagmedier samt netværksaktiviteter i Danmark for tyske aktører.

Mediemix og strategisk værdi

Indsatsen byggede på et koordineret mediemix, hvor annoncering, nyhedsbreve og redaktionelle artikler i toneangivende tyske fagmedier fungerede som en samlet platform for synlighed og troværdighed. Annoncering skabte opmærksomhed og åbnede døren til redaktionelle bidrag, som gav mulighed for at formidle dybdegående viden om danske initiativer, handlingsplaner og konkrete cases. Nyhedsbrevene har haft en vigtig funktion i at fastholde en løbende dialog med relevante stakeholders. De har sikret kontinuerlig opdatering om nyheder og udvikling inden for den plantebaserede agenda i Danmark. Denne form for kommunikation styrker relationerne, holder interessen ved lige og giver mulighed for at dele viden og inspiration mellem fysiske møder og netværksaktiviteter.

Mediemixet mellem annoncering, artikler og nyhedsbreve sikrede både bred rækkevidde og faglig forankring, hvilket er afgørende for at påvirke indkøbere og beslutningstagere i en branche præget af tillid og dokumentation.

Netværksaktiviteter som løftestang

En central del af projektet var et besøgsprogram i København for tyske beslutningstagere og repræsentanter fra fagpressen. Programmet skabte rammerne for direkte dialog og vidensdeling gennem besøg hos udvalgte aktører i foodservice-sektoren. Deltagerne fik mulighed for at

Fonden for **økologisk landbrug**

opleve danske løsninger i praksis, høre om erfaringer med omlægning til økologisk og plantebaseret kost og drøfte perspektiver for fremtidigt samarbejde.

Disse aktiviteter havde strategisk betydning, da de ikke blot præsenterede konkrete cases, men også opbyggede relationer og tillid mellem danske og tyske aktører. Den personlige kontakt og indsigt i danske erfaringer styrkede projektets gennemslagskraft og efterfølgende interesse fra de udvalgte fagmedier.

Samlet effekt

Kombinationen af målrettet medieeksponering og netværksaktiviteter har bidraget til at positionere Danmarks arbejde med økologi og planter inden for økologiske og plantebaserede fødevarer. Indsatsen har skabt synlighed, viden og relationer, som er afgørende for at åbne nye markedsmuligheder og understøtte eksportindsatsen.